

Udkast til

Lov om offentlig adgang til miljøoplysninger ¹

Kapitel 1

Lovens formål og anvendelsesområde

§ 1. Loven har til formål at sikre adgang til og formidling af miljøoplysninger.

Med loven tilsigtes herunder åbenhed med henblik på navnlig at understøtte

- 1) informations- og ytringsfriheden,
- 2) borgernes deltagelse i demokratiet,
- 3) offentlighedens kontrol med den offentlige forvaltning,
- 4) mediernes formidling af miljøoplysninger til offentligheden, og
- 5) tilliden til den offentlige forvaltning.

Stk. 2. Myndigheder m.v., der er omfattet af loven, skal sikre, at de hensyn, som er nævnt i stk. 1, i videst muligt omfang varetages ved valg, etablering og udvikling af nye IT-løsninger.

§ 2. Loven gælder for al virksomhed, der udøves af myndigheder inden for den offentlige forvaltning.

Stk. 2. Loven gælder bortset fra bestemmelserne i §§ 7 og 8 for al virksomhed, der udøves af de institutioner, foreninger, fonde, virksomheder, selskaber m.v., der er omfattet af § 3, stk. 1, nr. 1 og 2, stk. 2, og § 4, stk. 1, i lov om offentlighed i forvaltningen.

Stk. 3. Loven gælder bortset fra bestemmelserne i §§ 7 og 8 for den virksomhed, som udøves af selskaber m.v., der er omfattet af § 5, stk. 1, i lov om offentlighed i forvaltningen.

Stk. 4. Loven gælder bortset fra bestemmelserne i §§ 7 og 8 endvidere for organer, herunder fysiske og juridiske personer, der ikke er omfattet af stk. 2 og 3, og som

- 1) ved eller i henhold til lov har fået tillagt beføjelse til at udøve offentlige administrative funktioner, herunder konkrete opgaver, aktiviteter og tjenesteydelser, i forbindelse med miljøet, eller
- 2) har offentligt ansvar for eller udøver offentlige funktioner eller tjenesteydelser i relation til miljøet og er underlagt offentligt kontrol.

Stk. 5. Lovens § 38 gælder for domstolene.

¹ Loven indeholder bestemmelser, der gennemfører Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/4 af 28. januar 2003 om offentlig adgang til miljøoplysninger og om ophævelse af Rådets direktiv 90/313/EØF, EF-Tidende 2003, nr. L 41, side 26.

Kapitel 2 *Aktindsigt m.v.*

Hovedreglen om retten til aktindsigt i miljøoplysninger

§ 3. Enhver kan forlange at blive gjort bekendt med miljøoplysninger.

§ 4. Retten til aktindsigt omfatter miljøoplysninger med de i §§ 12-27 nævnte undtagelser, jf. dog § 10, som er i myndighedens m.v. besiddelse eller opbevares for den, uanset hvornår miljøoplysningerne er tilvejebragt.

Stk. 2. Ved miljøoplysninger forstås alle oplysninger i skriftlig form, i billed- eller lydform, eller i elektronisk eller i en hvilken som helst anden fysisk form om:

- 1) tilstanden i miljøelementer som f.eks. luft og atmosfære, vand, jord, landskaber og naturområder, herunder vådområder, kyst- og havområder, biologisk mangfoldighed og dennes enkelte bestanddele, herunder genetisk modificerede organismer, og vekselvirkningen mellem disse elementer,
- 2) faktorer som f.eks. stoffer, energi, støj, stråling eller affald, herunder radioaktivt affald, emissioner, udledninger og andre udslip i miljøet, der påvirker eller kan påvirke de miljøelementer, som er nævnt i nr. 1,
- 3) foranstaltninger, herunder administrative foranstaltninger såsom politikker, lovgivning, planer, programmer, miljøaftaler og aktiviteter, der påvirker eller kan påvirke de enkelte miljøelementer, som er nævnt i nr. 1 og 2, og faktorer samt foranstaltninger og aktiviteter, der har til formål at beskytte disse miljøelementer,
- 4) rapporter om gennemførelse af miljølovgivningen,
- 5) rentabilitetsberegninger og andre økonomiske analyser og forudsætninger, som er anvendt i forbindelse med de foranstaltninger og aktiviteter, som er nævnt i nr. 3, og
- 6) menneskers sundheds- og sikkerhedstilstand, herunder, hvor det er relevant, forurening af fødekæden, menneskers levevilkår, kulturminde og bygningsværker, i det omfang de påvirkes af de enkelte miljøelementers tilstand, som er nævnt i nr. 1, eller via disse elementer af de forhold, der er nævnt i nr. 2 og 3.

Egenaces

§ 5. Den, hvis personlige forhold fremgår af miljøoplysningerne, kan med de undtagelser, der er nævnt i §§ 12 – 22, jf. dog § 10, forlange at blive gjort bekendt med oplysningerne herom. Det gælder dog ikke i det omfang de hensyn, der er nævnt i §§ 23 - 25, jf. dog § 10, eller hensynet til den pågældende selv med afgørende vægt taler imod.

Identifikationskravet

§ 6. En anmodning om aktindsigt efter §§ 3 og 5 skal

- 1) indeholde de oplysninger, som er nødvendige for, at de miljøoplysninger, der ønskes aktindsigt i, kan identificeres, og
- 2) angive det tema, miljøoplysningerne vedrører.

Stk. 2. Hvis en anmodning om aktindsigt efter §§ 3 og 5 ikke opfylder betingelserne i stk. 1, skal myndigheden m.v. snarest muligt og senest inden 1 måned efter modtagelsen af anmodningen anmode den aktindsigtssøgende om at præcisere denne og bistå den aktindsigtssøgende hermed.

Stk. 3. Behandlingen af en anmodning om aktindsigt efter § 3 kan afslås, uanset at betingelserne i stk. 1 er opfyldt, i det omfang anmodningen er åbenlyst urimelig.

Ret til sammenstilling af miljøoplysninger i databaser (dataudtræk)

§ 7. Enhver kan forlange, at en forvaltningsmyndighed foretager og udleverer en sammenstilling af foreliggende miljøoplysninger i myndighedens databaser, hvis sammenstillingen kan foretages ved få og enkle kommandoer. Hvis oplysningerne er omfattet af undtagelserne i §§ 12-27, jf. dog § 10, gælder sammenstillingsretten kun, hvis de hensyn, der er nævnt i disse bestemmelser, kan tilgodeses gennem anonymisering eller lignende, der kan foretages ved få og enkle kommandoer. Retten til at få foretaget en sammenstilling gælder ikke, hvis miljøoplysningerne allerede er offentliggjort i egnet form eller format.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 finder ikke anvendelse med hensyn til personoplysninger omfattet af persondatalovens § 10.

Ret til indsigt i databeskrivelsen

§ 8. Enhver kan med de undtagelser, der er nævnt i §§ 23-27, jf. dog § 10, forlange at få indsigt i en beskrivelse af de typer af miljøoplysninger, der indgår i en database, hvilket grundlag miljøoplysningerne bygger på samt oplysninger om, hvilke formater en database anvender (databeskrivelse). Denne ret gælder i forhold til databaser, som en forvaltningsmyndighed anvender i forbindelse med konkret sagsbehandling eller i forbindelse med udarbejdelse af offentliggjorte analyser, beregninger og lignende.

Stk. 2. Vedkommende minister kan efter forhandling med finansministeren bestemme, at ministerielle departementer og underliggende styrelser og direktorater skal udfærdige databeskrivelser som omfattet af stk. 1, i det omfang sådanne ikke allerede foreligger hos myndigheden. For den centrale forvaltning i kommunerne og regionerne træffes bestemmelsen af indenrigs- og sundhedsministeren.

Stk. 3. Forvaltningsmyndighederne skal i forhold til de typer af databaser, der er nævnt i stk. 1, som etableres eller udvikles efter lovens ikrafttræden, sikre sig, at der udarbejdes en databeskrivelse med henblik på, at der i overensstemmelse med stk. 1 kan meddeles indsigt heri. Dette gælder dog ikke, hvis udarbejdelsen af en databeskrivelse vil indebære et væsentligt ressourceforbrug.

Notatpligt

§ 9. I sager, hvor der vil blive truffet afgørelse af en myndighed mv., skal den pågældende myndighed mv., når den mundtligt eller på anden måde bliver bekendt med miljøoplysninger om en sags faktiske grundlag eller som er indeholdt i eksterne faglige vurderinger, der er af betydning for sagens afgørelse, snarest muligt gøre notat om indholdet af miljøoplysningerne eller vurderingerne. Det gælder dog ikke, hvis miljøoplysningerne i øvrigt fremgår af sagens dokumenter.

Stk. 2. En myndighed mv. skal i sager, hvor der vil blive truffet en afgørelse, endvidere snarest muligt tage notat om væsentlige sagsekspektionsskridt, der ikke i øvrigt fremgår af sagens dokumenter.

Stk. 3. Notatpligten efter stk. 1 og 2 gælder ikke i forbindelse med behandlingen af sager inden for strafferetsplejen.

Kapitel 3

Undtagelser fra retten til aktindsigt i miljøoplysninger

Restriktiv anvendelse af undtagelser fra retten til aktindsigt i miljøoplysninger og afvejningsregel

§ 10. Ved behandlingen af en anmodning om aktindsigt i miljøoplysninger skal undtagelserne for retten til aktindsigt i §§ 12 - 27 altid anvendes restriktivt under hensyntagen til samfundets interesse i at miljøoplysningerne offentliggøres i det konkrete tilfælde. Myndigheden mv. skal i den forbindelse foretage en konkret afvejning af de offentlige interesser, der varetages ved udlevering, overfor de interesser, der varetages ved at afslå udlevering.

Stk. 2. Stk. 1 finder ikke anvendelse på sager omfattet af § 12, stk. 1, der behandles af politiet og anklagemyndigheden.

Forholdet til anden lovgivning

§ 11. Pligten til at meddele miljøoplysninger begrænses ikke af særlige bestemmelser om aktindsigt i anden lovgivning. Meddelelse af aktindsigt må ikke være i strid med regler i persondataloven.

Miljøoplysninger i sager undtaget for aktindsigt

§ 12. Retten til aktindsigt omfatter ikke miljøoplysninger i sager inden for strafferetsplejen. jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Der skal dog i overensstemmelse med lovens almindelige regler meddeles aktindsigt i miljøoplysninger i bødeforelæg, som en juridisk person har vedtaget.

Stk. 3. Bestemmelsen i stk. 2 omfatter ikke miljøoplysninger i dokumenter hos politiet eller anklagemyndigheden.

§ 13. Retten til aktindsigt omfatter ikke miljøoplysninger i sager om lovgivning, herunder bevillingslove, før lovforslag er fremsat for Folketinget.

§ 14. Retten til aktindsigt omfatter ikke miljøoplysninger i sager om ansættelse eller forfremmelse i det offentlige tjeneste.

Stk. 2. Retten til aktindsigt omfatter bortset fra bestemmelsen i § 5 heller ikke miljøoplysninger i andre sager om enkeltpersoners ansættelsesforhold i det offentlige tjeneste, jf. dog stk. 3 og 4.

Stk. 3. I sager som nævnt i stk. 2 skal der i overensstemmelse med lovens almindelige regler meddeles indsigt i oplysninger om den ansattes navn, stilling, uddannelse, arbejdsopgaver, lønmæssige forhold og tjenesterejser. For så vidt angår ansatte i chefstillinger, gælder lovens almindelige regler endvidere for oplysninger om disciplinære reaktioner i form af advarsel eller derover. Det gælder dog kun for et tidsrum af to år efter, at den endelige afgørelse er truffet.

Stk. 4. I sager som nævnt i stk. 2 skal der, udover de oplysninger, der er nævnt i stk. 3, i overensstemmelse med offentlighedslovens almindelige regler meddeles indsigt i miljøoplysninger i den øverste ledelseskontrakt om de overordnede prioriteringer for den pågældende myndighed mv.

Stk. 5. Miljøministeren kan bestemme, at retten til aktindsigt i miljøoplysninger i sager, der er omfattet af stk. 2, tillige skal gælde for andre oplysninger end dem, der er nævnt i stk. 3 og 4.

§ 15. Retten til aktindsigt omfatter ikke miljøoplysninger i sager om førelse af en kalender.

§ 16. Hvis de hensyn, der varetages med bestemmelserne i §§ 12 – 15, kun gør sig gældende for en del af miljøoplysningerne i sager omfattet af §§ 12 - 15, skal der meddeles aktindsigt i de øvrige miljøoplysninger. Det gælder dog ikke, hvis

- 1) det vil medføre en prisgivelse af det eller de hensyn, der varetages med §§ 12 -15, eller
- 2) det resterende indhold i dokumentet ikke har et forståeligt eller sammenhængende meningsindhold.

Stk. 2. Stk. 1 finder ikke anvendelse på sager og dokumenter omfattet af 12, stk. 1 og 3, der behandles af eller er hos politi og anklagemyndigheden.

Undtagelse af miljøoplysninger i interne dokumenter

§ 17. Retten til aktindsigt omfatter ikke miljøoplysninger i interne dokumenter. Som interne dokumenter anses

- 1) dokumenter, der ikke er afgivet til udenforstående,
- 2) dokumenter, der efter § 18, stk. 1, udveksles i forbindelse med ministerbetjening.

Stk. 2. Dokumenter omfattet af stk. 1, der afgives til udenforstående, mister deres interne karakter, medmindre afgivelsen sker af retlige grunde, til forskningsmæssigt brug eller af andre tilsvarende grunde.

§ 18. Retten til aktindsigt omfatter ikke:

- 1) Miljøoplysninger i interne dokumenter og miljøoplysninger, der udveksles mellem et ministeriums departement og dets underordnede myndigheder i forbindelse med ministerbetjening.
- 2) Miljøoplysninger i interne dokumenter og miljøoplysninger, der udveksles mellem ministerier indbyrdes i forbindelse med ministerbetjening.

Stk. 2. Stk. 1 gælder ikke

- 1) i sager, hvori der er eller vil blive truffet en konkret afgørelse af en forvaltningsmyndighed,
- 2) i sager om indgåelse af kontraktsforhold, og
- 3) i forbindelse med et ministeriums udførelse af kontrol- eller tilsynsopgaver.

§ 19. Retten til aktindsigt omfatter uanset bestemmelsen i § 17, stk. 1, miljøoplysninger i dokumenter, som foreligger i endelig form, når

- 1) dokumenterne alene gengiver indholdet af den endelige beslutning vedrørende en sags afgørelse,
- 2) dokumenterne alene indeholder en gengivelse af miljøoplysninger, som der har været pligt til at notere efter bestemmelsen i § 9,
- 3) dokumenterne er selvstændige dokumenter, der er udarbejdet for at tilvejebringe bevismæssig eller anden tilsvarende klarhed med hensyn til en sags faktiske omstændigheder,
- 4) dokumenterne indeholder generelle retningslinjer for behandlingen af bestemte sagstyper, eller
- 5) dokumenterne indeholder en systematiseret gengivelse af praksis på bestemte sagsområder.

Undtagelse af miljøoplysninger i andre dokumenter

§ 20. Retten til aktindsigt omfatter ikke miljøoplysninger der indgår i:

- 1) Statsrådsprotokoller.
- 2) Dokumenter, der udarbejdes og udveksles mellem ministre og folketingsmedlemmer i forbindelse med sager om lovgivning eller anden tilsvarende politisk proces.
- 3) Dokumenter, der udveksles i forbindelse med, at en myndighed udfører sekretariatsopgaver for en anden myndighed.
- 4) Brevveksling med sagkyndige til brug i retssager eller ved overvejelse af, om retssag bør føres.

Stk. 2. Retten til aktindsigt i miljøoplysninger, der indgår i dokumenter omfattet af stk. 1, gælder uanset disse bestemmelser emissionsoplysninger. Dette gælder dog ikke, hvis aktindsigten vil være i strid med regler i persondataloven, vedrører ufærdigt materiale eller materiale under udarbejdelse eller vil have en ugunstig indvirkning på retssagers behandling ved domstolene.

Meddelelse af faktiske miljøoplysninger og miljøoplysninger, der indgår i eksterne faglige vurderinger

§ 21. Retten til aktindsigt i miljøoplysninger i dokumenter omfattet af §§ 17, 18, stk. 1, og § 20, stk. 1, omfatter uanset disse bestemmelser miljøoplysninger om en sags faktiske grundlag, i det omfang miljøoplysningerne er relevante for sagen. Det samme gælder miljøoplysninger i eksterne faglige vurderinger, som findes i dokumenter, der er omfattet af §§ 17, 18, stk. 1, og § 20, stk. 1, nr. 1-3.

Stk. 2. Stk. 1 gælder ikke i det omfang

- 1) det ikke er muligt at adskille miljøoplysningerne fra de oplysninger, der ikke skal udleveres i forbindelse med aktindsigten,
- 2) de pågældende miljøoplysninger fremgår af andre dokumenter, som udleveres i forbindelse med aktindsigten, eller
- 3) miljøoplysningerne er offentligt tilgængelige.

Meddelelse af miljøoplysninger i interne faglige vurderinger

§ 22. Retten til aktindsigt i miljøoplysninger omfattet af §§ 17, 18, stk. 1, og § 20, stk. 1, nr. 1-3, omfatter uanset disse bestemmelser miljøoplysninger, der indgår i interne faglige vurderinger i endelig form, i det omfang miljøoplysningerne indgår i en sag om et fremsat lovforslag eller en offentliggjort redegørelse, handlingsplan eller lignende. Det gælder dog ikke miljøoplysninger, der indgår i oplysninger om interne vurderinger, som findes i dokumenter, der er udarbejdet til brug for ministerrådgivning.

Stk. 2. § 21, stk. 2, finder tilsvarende anvendelse.

Undtagelse af miljøoplysninger om private forhold og drifts- eller forretningsforhold mv.

§ 23. Retten til aktindsigt omfatter ikke miljøoplysninger om

- 1) enkeltpersoners private, herunder økonomiske, forhold, og
- 2) tekniske indretninger eller fremgangsmåder eller om drifts- eller forretningsforhold eller lignende, for så vidt det er af væsentlig økonomisk betydning for den person eller virksomhed, oplysningerne angår, at anmodningen ikke imødekommes.

Stk. 2. Retten til aktindsigt i miljøoplysninger omfattet af stk. 1, gælder uanset disse bestemmelser emissionsoplysninger. Dette gælder dog ikke, hvis aktindsigten vil være i strid med regler i persondataloven, eller aktindsigten vil kunne have en ugunstig indvirkning på en persons mulighed for en retfærdig rettergang, eller på intellektuelle ejendomsrettigheder.

Undtagelse af miljøoplysninger af hensyn til statens sikkerhed eller rigets forsvar

§ 24. Retten til aktindsigt i miljøoplysninger kan begrænses i det omfang, det er af væsentlig betydning for statens sikkerhed eller rigets forsvar.

Undtagelse af miljøoplysninger af hensyn til rigets udenrigspolitiske interesser mv.

§ 25. Retten til aktindsigt i miljøoplysninger kan af hensyn til rigets udenrigspolitiske interesser mv., herunder forholdet til andre lande eller internationale organisationer, begrænses i det omfang, fortrolighed følger af EU-retlige eller folkeretlige forpligtelser eller lignende.

Stk. 2. Retten til aktindsigt i miljøoplysninger kan herudover begrænses i det omfang, det er nødvendigt til beskyttelse af væsentlige hensyn til rigets udenrigspolitiske interesser mv., herunder forholdet til andre lande eller internationale organisationer.

Undtagelse af visse andre miljøoplysninger

§ 26. Retten til aktindsigt i miljøoplysninger kan begrænses i det omfang, det er nødvendigt til beskyttelse af væsentlige hensyn til forebyggelse, efterforskning og forfølgning af lovovertrædelser, straffuldbyrdelse og lignende samt beskyttelse af sigtede, vidner eller andre i sager om strafferetlig eller disciplinær forfølgning.

Stk. 2. Retten til aktindsigt i miljøoplysninger kan endvidere begrænses i det omfang det er nødvendigt til beskyttelse af væsentlige hensyn til:

- 1) Gennemførelse af offentlig kontrol, regulerings- eller planlægningsvirksomhed eller af påtænkte foranstaltninger i henhold til skatte- og afgiftslovgivningen, eller
- 2) Det offentliges økonomiske interesser, herunder udførelsen af det offentliges forretningsvirksomhed.
- 3) Forskeres og kunstneres originale idéer samt foreløbige forskningsresultater og manuskripter.
- 4) Private og offentlige interesser, hvor hemmeligholdelse efter forholdets særlige karakter er påkrævet.

Stk. 3. Selvom de hensyn, som er nævnt i stk. 2, gør sig gældende, kan aktindsigten dog kun begrænses, hvis det er i strid med regler i persondataloven, vedrører ufærdigt materiale eller materiale under udarbejdelse eller vil have en ugunstig indvirkning på

- 1) den fortrolige karakter af offentlige myndigheders forhandlinger, hvor en sådan fortrolighed har hjemmel i lovgivningen,
- 2) forretnings- og fabriks hemmeligheder med henblik på at beskytte en legitim økonomisk interesse, herunder offentlighedens interesse i at bevare statistisk fortrolighed og fortrolighed i skatteforhold,
- 3) intellektuelle ejendomsrettigheder,
- 4) andre personers interesse eller beskyttelse når disse personer har givet de ønskede oplysninger frivilligt uden at være eller kunne gøres juridisk forpligtiget hertil, medmindre de har givet deres samtykke til offentliggørelse af oplysningerne, eller
- 5) det miljø, oplysningerne vedrører, som f.eks. sjældne arters levesteder.

Stk. 4. Selvom de hensyn, som er nævnt i stk. 2 og 3, gør sig gældende, kan aktindsigt i emissionsoplysninger kun begrænses, hvis aktindsigten vil være i strid med regler i

persondataloven, vedrører ufærdigt materiale eller materiale under udarbejdelse eller for så vidt aktindsigten vil kunne have en ugunstig indvirkning på intellektuelle ejendomsrettigheder.

§ 27. Hvis de hensyn, der er nævnt i §§ 23-26, kun gør sig gældende for en del af miljøoplysningerne i et dokument, skal der meddeles aktindsigt i dokumentets øvrige miljøoplysninger. Det gælder dog ikke, hvis

- 1) det vil medføre en prisgivelse af det eller de hensyn, der er nævnt i §§ 23-26, eller
- 2) det resterende indhold i dokumentet ikke har et forståeligt eller sammenhængende meningsindhold.

Kapitel 4

Behandlingen og afgørelsen af anmodningen om aktindsigt mv.

§ 28. Vedkommende myndighed mv. afgør hurtigst muligt og under hensyntagen til en eventuel tidsfrist anført af den aktindsigtssøgende, om en anmodning om aktindsigt i miljøoplysninger kan imødekommes.

Stk. 2. Hvis en anmodning om aktindsigt i miljøoplysninger ikke er fremsat overfor rette myndighed m.v., skal den aktindsigtssøgende hurtigst muligt underrettes om, hvem der er rette myndighed m.v. eller anmodningen skal videresendes til myndigheden m.v. og den aktindsigtssøgende underrettes herom.

Stk. 3. Hvis en anmodning om aktindsigt undtagelsesvist som følge af navnlig sagens omfang eller kompleksitet ikke kan færdigbehandles inden 7 arbejdsdage efter modtagelsen, skal den aktindsigtssøgende underrettes om grunden til fristoverskridelsen og om, hvornår anmodningen kan forventes færdigbehandlet. En anmodning om aktindsigt skal dog afgøres senest 1 måned efter modtagelsen eller, hvis anmodningens omfang og komplekse karakter er af en sådan art, at fristen på 1 måned ikke kan overholdes, senest 2 måneder efter modtagelsen. I givet fald skal den aktindsigtssøgende inden udløbet af fristen på 1 måned underrettes om grunden til fristoverskridelsen. Anmodninger om aktindsigt, omfattet af stk. 5, hvor der gives afslag på at stille oplysninger til rådighed i den form, som den aktindsigtssøgende ønsker, skal dog afgøres senest 1 måned efter modtagelsen.

Stk. 4. Stk. 1 – 3 finder tilsvarende anvendelse i forbindelse med behandlingen af anmodninger om indsigt i databeskrivelser, jf. § 8. For anmodning om sammenstilling af miljøoplysninger, jf. § 7, gælder stk. 1 og 2, samt stk. 3, 1. pkt.

Stk. 5. Myndigheder m.v. skal stille miljøoplysninger til rådighed i den form eller i det format, som den aktindsigtssøgende ønsker, medmindre miljøoplysningerne allerede er offentligt tilgængelige i

en anden form, som er let tilgængelig for den pågældende, eller der er rimelige grunde til at stille oplysningerne til rådighed i en anden form eller i et andet format.

Stk. 6. Afslag på anmodninger om aktindsigt i miljøoplysninger, sammenstilling af miljøoplysninger og databeskrivelser skal begrundes og være ledsaget af en klagevejledning, jf. §§ 29 og 30. Afslag, der begrundes med, at materialet er under udarbejdelse, skal oplyse navnet på den myndighed mv., der udarbejder materialet, samt hvornår materialet forventes at foreligge i endelig form. Afslag meddeles skriftligt, hvis anmodningen er fremsat skriftligt, eller hvis den aktindsigtssøgende ønsker det.

Klage over afgørelser om aktindsigt mv.

§ 29. Afgørelser om aktindsigt kan påklages særskilt og direkte til den myndighed, der er øverste klageinstans i forhold til afgørelsen eller behandlingen i øvrigt af den sag om aktindsigt vedrører.

Stk. 2. Afslag på anmodning om aktindsigt, der er meddelt af en myndighed m.v. omfattet af § 2, stk. 2-4, kan, hvis der ikke er nogen anden administrativ klageinstans påklages til Natur- og Miljøklagenævnet, som er sammensat efter § 5, stk. 1, nr. 1, i lov om Natur- og miljøklagenævnet.

Stk. 3. Klagen fremsendes til den myndighed m.v., hvis afgørelse der klages over. Myndigheden m.v. skal, hvis den vil fastholde afgørelsen, snarest og som udgangspunkt senest 7 arbejdsdage efter modtagelsen af klagen, videresende sagen og dens dokumenter til klageinstansen.

Stk. 4. Klageinstansen skal inden 20 arbejdsdage efter modtagelsen af en klage over en afgørelse om aktindsigt have færdigbehandlet klagen. Hvis en klage ikke kan færdigbehandles inden denne frist som følge af navnlig sagens omfang eller kompleksitet, skal klageinstansen underrette klageren om grunden hertil og om, hvornår en afgørelse kan forventes at foreligge.

Stk. 5. Stk. 2-4 finder tilsvarende anvendelse i forbindelse med behandlingen af anmodninger om sammenstilling af oplysninger og om indsigt i databeskrivelser.

§ 30. En afgørelse om afslag på aktindsigt, der er truffet af en kommune, en region eller et kommunalt fællesskab i sager, hvor der ikke er nogen administrativ klageinstans, skal være ledsaget af vejledning om muligheden for at indbringe sagen for den kommunale og regionale tilsynsmyndighed samt om den fremgangsmåde, der er nævnt i 2. pkt. En henvendelse om at indbringe sagen for den kommunale og regionale tilsynsmyndighed skal rettes til den pågældende kommune eller region mv. i overensstemmelse med ordningen i § 29, stk. 3.

Stk. 2. Stk. 1 finder tilsvarende anvendelse i forbindelse med afgørelser om sammenstilling af miljøoplysninger og om indsigt i databeskrivelser.

Klage over sagsbehandlingstiden

§ 31. Hvis en myndighed m.v. ikke har færdigbehandlet en anmodning om aktindsigt inden 14 arbejdsdage efter modtagelsen, kan sagsbehandlingstiden påklages særskilt og direkte til den

myndighed, der er øverste klageinstans i forhold til afgørelsen eller behandlingen i øvrigt af den pågældende sag.

Stk. 2. Hvis myndigheden m.v. er omfattet af § 2, stk. 2-4, og der ikke er nogen anden administrativ klagemyndighed, kan klage over sagsbehandlingstiden påklages til Natur- og Miljøklagenævnet, som er sammensat efter § 5, stk. 1, nr. 1, i lov om Natur- og Miljøklagenævnet.

Stk. 3. Klagen fremsendes til den myndighed mv., hvis sagsbehandlingstid der klages over. Myndigheden skal, hvis den ikke har færdigbehandlet aktindsigtsanmodningen senest 7 arbejdsdage efter klagens modtagelse, videresende klagen til klageinstansen med en begrundelse for sagsbehandlingstiden. Ved forsinkelser uden fyldestgørende grund kan klageinstansen undtagelsesvist træffe afgørelse om aktindsigt.

Stk. 4. Klageinstansen skal inden 20 arbejdsdage efter modtagelsen af en klage over sagsbehandlingstiden have færdigbehandlet klagen. Hvis en klage ikke kan færdigbehandles inden denne frist som følge af navnlig sagens omfang eller kompleksitet, skal klageinstansen underrette klageren om grunden hertil samt om, hvornår klagen kan forventes færdigbehandlet. *Stk. 5.* Hvis en myndighed m.v. ikke har færdigbehandlet en anmodning om sammenstilling af miljøoplysninger eller om indsigt i databeskrivelser inden 14 arbejdsdage efter modtagelsen, kan sagsbehandlingstiden påklages særskilt. I sådanne tilfælde finder stk. 2-4 tilsvarende anvendelse.

Oplysnings- og underretningspligter

§ 32. Myndigheder mv. skal, når de anmoder om miljøoplysninger til brug for udarbejdelse af offentlig statistik eller videnskabelige undersøgelser, og når den, som anmodningen stiles til, ikke er forpligtet eller kan forpligtes til at give oplysningerne, gøre denne bekendt hermed og med adgangen til at tilkendegive, at oplysningerne ikke bør offentliggøres.

§ 33. Bliver der fremsat anmodning om aktindsigt i sager som nævnt i § 14, stk. 2, underretter myndigheden den ansatte herom med angivelse af, hvem der har fremsat anmodningen. Når der er truffet afgørelse om aktindsigt, underretter myndigheden den ansatte om, hvilke oplysninger i sagen der er udleveret.

Miljøoplysningers kvalitet

§ 34. Myndigheder m.v. skal så vidt muligt sikre, at alle oplysninger, der indsamles af eller for dem, er ajourførte, nøjagtige og sammenlignelige.

Stk. 2. Myndigheder m.v. skal i sager om aktindsigt i miljøoplysninger, der er omfattet af § 4, stk. 2, nr. 2, efter anmodning oplyse, hvis oplysningerne er til rådighed, hvor disse kan findes, om målingsmetoder, herunder fremgangsmåder for analyser, prøveudtagninger og forbehandling af prøver, der er anvendt ved tilvejebringelse af oplysningerne eller henvise til en anvendt standardprocedure.

Aktiv formidling af miljøoplysninger

§ 35. Myndigheder m.v. skal ordne de miljøoplysninger, som er relevante for deres funktioner, og som de er i besiddelse af, eller som opbevares for dem, på en sådan måde, at de aktivt og systematisk kan formidles, herunder navnlig elektronisk, til offentligheden.

Stk. 2. Miljøministeren kan fastsætte nærmere regler om formidling af miljøoplysninger, herunder hvilke miljøoplysninger der skal formidles, om opdatering og om elektronisk formidling af miljøoplysninger.

Betaling for miljøoplysninger

§ 36. Betaling for udlevering af miljøoplysninger som papirkopier og for udlevering af en sammenstilling af oplysninger eller en databeskrivelse, jf. §§ 7 og 8, opkræves efter de af justitsministeren fastsatte regler i henhold til offentlighedsloven, for så vidt angår sagens parter dog efter de regler, der er fastsat i medfør af forvaltningsloven.

Stk. 2. Vedkommende minister kan fastsætte regler om betaling for aktindsigt i miljøoplysninger, der stilles til rådighed i andet end form end som papirkopier.

Stk. 3. Der kan ikke kræves betaling for adgang til registre eller oversigter over offentlige myndigheder eller miljøoplysninger, som myndigheder eller informationskontorer er i besiddelse af.

§ 37. Enhver kan hos retten forlange udskrift af domme, kendelser og andre retsafgørelser i civile retssager om

- 1) aktindsigt i miljøoplysninger i medfør af denne lov,
- 2) offentlig deltagelse i afgørelser vedrørende konkrete aktiviteter med indvirkning på miljøet eller
- 3) foreneligheden med miljølovgivningen af privates eller offentlige myndigheders handlinger eller unkladelser.

Stk. 2. Retsplejelovens § 41 b, stk. 2 og 3, og § 41 e finder i øvrigt tilsvarende anvendelse. Retsplejelovens § 41 b, stk. 3, nr. 3, og § 41 e, stk. 4, finder dog ikke anvendelse på oplysninger om emissioner, der er relevante for beskyttelsen af miljøet, i det omfang afslag på aktindsigt vil stride imod bestemmelserne herom i konvention om adgang til oplysninger, offentlig deltagelse i beslutningsprocesser samt adgang til klage og domstolsprøvelse på miljøområdet.

Kapitel 5 *Ikrafttræden*

§ 38. Loven træder i kraft den 1. januar 2012.

Stk. 2. Lov nr. 292 af 27. april 1994 om aktindsigt i miljøoplysninger med senere ændringer ophæves.

Stk. 3. Anmodninger om aktindsigt, som er indgivet før lovens ikrafttræden, afgøres efter denne lov.

Stk. 4. Bekendtgørelser udstedt i medfør af den gældende lovs § 5, stk. 2, og § 5 b, stk. 2, forbliver i kraft, indtil de ophæves eller erstattes af regler udstedt i medfør af denne lov.

§ 39. Loven gælder ikke for Grønland og Færøerne.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Formål og baggrunden for lovforslaget

1.1. Overvågningsudvalget for miljøoplysningsloven

1.2. Offentlighedskommissionen

2. Miljøoplysningsdirektivet

3. Offentlighedskommissionens lovudkast

4. Lovforslagets hovedindhold

4.1 Gældende ret

4.1.1. Overordnet beskrivelse af miljøoplysningsloven

4.1.2 Anvendelsesområde

4.1.3 Personkreds og betingelser

4.1.4 Miljøoplysninger

4.1.5 Undtagelser fra retten til aktindsigt

4.1.5.1 Generelt

4.1.5.2 Specifikke fravigelser af offentlighedslovens undtagelsesbestemmelser

4.1.6 Behandling og afgørelse af anmodninger om aktindsigt

4.2 Overvågningsudvalgets anbefalinger

4.3 Miljøministeriets overvejelser

4.3.1 Det fremtidige samspil mellem offentlighedsloven, forvaltningsloven og miljøoplysningsloven

4.3.2 Vurdering af de foreslåede ændringer i offentlighedsloven i forhold til miljøoplysningsdirektivet

4.4 Hovedelementerne i lovforslaget

4.4.1. Formålsbestemmelse

4.4.1.1. Gældende ret

4.4.1.2. Lovforslaget

4.4.2. Miljøoplysningslovens organisatoriske anvendelsesområde

4.4.2.1 Gældende ret

- 4.4.2.2 *Lovforslaget*
- 4.4.3. *Hovedregel om adgang til aktindsigt*
 - 4.4.3.1. *Gældende ret*
 - 4.4.3.2 *Lovforslaget*
- 4.4.4 *Egenaces*
 - 4.4.4.1 *Gældende ret*
 - 4.4.4.2. *Lovforslaget*
- 4.4.5. *Identifikationskravet og åbenlyst urimelig anmodning om aktindsigt.*
 - 4.4.5.1 *Gældende ret*
 - 4.4.5.2. *Lovforslaget*
- 4.4.6. *Dataudtræk og databeskrivelse og notatpligt*
 - 4.4.6.1. *Gældende ret*
 - 4.4.6.2. *Lovforslaget*
- 4.4.7. *Restriktiv anvendelse af undtagelser på miljøoplysninger, afvejningsregel og forholdet til anden lovgivning*
 - 4.4.7.1. *Gældende ret*
 - 4.4.7.2. *Lovforslaget*
- 4.4.8. *Miljøoplysningslovens undtagelsesbestemmelser*
 - 4.4.8.1. *Gældende ret*
 - 4.4.8.2. *Lovforslaget*
- 4.4.9. *Faktiske oplysninger og faglige vurderinger*
 - 4.4.9.1. *Gældende ret*
 - 4.4.9.2 *Lovforslaget*
- 4.4.10. *Behandlingen og afgørelsen af anmodningen om aktindsigt mv.*
 - 4.4.10.1. *Gældende ret*
 - 4.4.10.2. *Lovforslaget*
- 4.4.11. *Miljøoplysningers kvalitet og formidling og betaling for miljøoplysninger og forholdet til retsplejeloven*
 - 4.4.11.1. *Gældende ret*
 - 4.4.11.2. *Lovforslaget*
- 4.4.12. *Underrettningsregler og henvisningsregel*
 - 4.4.12.1. *Gældende ret*
 - 4.4.12.2. *Lovforslaget*
- 5. *Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige*
- 6. *Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet*
- 7. *Administrative konsekvenser for borgerne*
- 8. *Miljømæssige konsekvenser*
- 9. *Forholdet til EU-retten*
- 10. *Hørte myndigheder og organisationer*

11. Sammenfattende skema

1. Formål og baggrunden for lovforslaget

Lov om aktindsigt i miljøoplysninger, jf. lovbekendtgørelse nr. 660 af 14. juni 2006 med senere ændringer bygger på og henviser i meget vidt omfang til offentlighedslovens og forvaltningslovens regler. Justitsministeren har imidlertid den ... fremsat forslag til en helt ny lov om offentlighed i forvaltningen (L ..) og forslag til lov om ændring af forvaltningsloven(L ..)

Der er derfor behov for omfattende konsekvensændringer i lov om aktindsigt i miljøoplysninger (herefter miljøoplysningsloven).

Da den gældende lov er vanskelig tilgængelig, er formålet med lovforslaget – udover at sikre den fortsatte parallelitet til offentlighedsloven og forvaltningsloven, hvor dette er muligt i forhold til EU-retten - derfor tillige at tilvejebringe mere tilgængelige og brugervenlige regler om aktindsigt i miljøoplysninger.

På denne baggrund er lovforslaget udformet som et forslag til en ny lov i stedet for blot at foreslå ændringer gennemført i den gældende miljøoplysningslov.

1.1. Overvågningsudvalget for miljøoplysningsloven

Miljøministeren nedsatte i 2006 et overvågningsudvalg vedrørende lov om aktindsigt i miljøoplysninger, der har til opgave løbende at overvåge og indsamle erfaringer med lovens anvendelse i praksis og på baggrund heraf afgive en samlet redegørelse til miljøministeren om resultatet af Overvågningsudvalgets arbejde. Ifølge udvalgets kommissorium kan udvalget fremkomme med forslag til forbedringer af miljøoplysningsloven, ligesom udvalget skal tilrettelægge sit arbejde på en sådan måde, at resultaterne af arbejdet i Offentlighedskommissionen kan indgå i Overvågningsudvalgets arbejde.

Overvågningsudvalget afgav i sommeren 2008 en delrapport til miljøministeren, som sammenfattede de oplysninger om myndigheders og virksomheders/interessenters erfaringer med miljøoplysningsloven, som udvalget havde indsamlet.

Overvågningsudvalget konstaterede, at der tilsyneladende er et generelt stort informationsbehov hos myndigheder og virksomheder samt interessenter i øvrigt vedrørende miljøoplysningsloven og dens

anvendelse. Miljøstyrelsen har efterfølgende kontaktet myndigheder m.v. med henblik på at udbrede kendskabet til loven samt til Miljøstyrelsens vejledning til miljøoplysningsloven (vejledning nr. 3/2006).

Flere af de myndigheder og interessenter, der deltog i undersøgelsen, gav også udtryk for, at miljøoplysningsloven er svært tilgængelig, bl.a. fordi den i vidt omfang henviser til offentlighedslovens, forvaltningslovens og miljøoplysningsdirektivets regler.

[Overvågningsudvalget vil blive inddraget i lovforslagsarbejdet parallelt med høringsen]

1.2. Offentlighedskommissionen

Offentlighedskommissionen afgav i november 2009 en betænkning nr. 1510/2009 om offentlighedsloven med et tilhørende lovudkast til en ny offentlighedslov.

Offentlighedskommissionen bemærker i betænkningen om offentlighedsloven, kapitel 26, pkt. 2.2.2., at miljøoplysningsloven bygger på internationale regler og EU-retlige regler og at kommissionen på denne baggrund ikke finder at burde foretage en nærmere vurdering af, i hvilket omfang kommissionens udkast til ny offentlighedslov i givet fald vil give anledning til at foretage ændringer i miljøoplysningslovens regler om aktindsigt, der i øvrigt i vidt omfang består af henvisninger til offentlighedslovens og forvaltningslovens regler om henholdsvis offentlighedens adgang til aktindsigt og partsaktindsigt.

2. Miljøoplysningsdirektivet

Miljøoplysningsdirektivet, som i alt overvejende grad bygger på det nu ophævede Rådets direktiv 90/313/EØF om fri adgang til miljøoplysninger, gennemfører Århus-konventionens regler om aktindsigt og formidling af miljøoplysninger i EU-retten, herunder på områder som myndighedsbegrebet, definition på miljøoplysninger, undtagelsessituationer og afvejningsregel, sagsbehandlingsregler, klageregler samt regler om aktiv formidling af miljøoplysninger.

Direktivet er imidlertid ikke kun en ordret implementering af konventionen, men supplerer og fortolker denne, hvor konventionen er åben herfor. Direktivet er på visse områder juridisk set vanskeligt tilgængeligt og giver anledning til fortolkningsspørgsmål. Det drejer sig bl.a. om direktivets myndighedsdefinition og undtagelsesbestemmelser. En endelig afklaring af disse spørgsmål, henhører under EU-domstolen.

Direktivet indeholder i artikel 1 en formålsbestemmelse og i artikel 2 definitioner, hvor bl.a. direktivets myndigheds- og miljøoplysningsbegreb fastlægges. Herudover defineres i artikel 2 forskellige andre centrale begreber i direktivet, herunder, den personkreds, der kan anmode om miljøoplysninger.

Direktivet fastlægger i artikel 3 direktivets anvendelsesområde, som forpligter de offentlige myndigheder til i overensstemmelse med direktivets bestemmelser at stille miljøoplysninger til rådighed for enhver, uden at denne skal gøre rede for en interesse heri. Direktivets artikel 3 indeholder endvidere en række sagsbehandlingsregler, herunder absolutte frister for behandling af anmodningen om aktindsigt.

Direktivets artikel 4 indeholder en række undtagelsessituationer for udgangspunktet om, at de offentlige myndigheder skal imødekomme en anmodning om aktindsigt. Artikel 4 indeholder endvidere afvejningsregler, som forpligter myndighederne m.v. til i hver enkelt sag om aktindsigt i miljøoplysninger at anvende undtagelsesreglerne restriktivt og afveje de interesser, der taler for at offentliggøre miljøoplysningerne overfor de interesser, der taler for at tilbageholde oplysningerne. Endelig indeholder artikel 4 regler om ekstrahering af miljøoplysninger, samt regler om skriftlighed, begrundelse og tidsfrister ved afgørelser om afslag på aktindsigt.

Direktivet indeholder i artikel 5 regler om gebyrer og i artikel 6, regler om adgang til klage og domstolsprøvelse.

Endelig indeholder direktivet i artikel 7 og 8 regler om aktiv formidling af miljøoplysninger og om oplysningernes kvalitet.

3. Offentlighedskommissionens lovudkast

Offentlighedskommissionen har i november 2009 afgivet en betænkning nr. 1510/2009 om offentlighedsloven med et tilhørende lovudkast til en ny offentlighedslov.

Justitsministeren har xx xx xxxx fremlagt et forslag for Folketinget til en lov om offentlighed i forvaltningen, (herefter forslag til offentlighedsloven) der i alt væsentlighed bygger på Offentlighedskommissionens lovudkast, og som på en række punkter udbygger den gældende offentlighedslovs princip om åbenhed i den offentlige forvaltning og på en række andre punkter indskrænker dette princip.

Ifølge bemærkningerne til lovforslaget, jf. s xxxx og Offentlighedskommissionens betænkning, kap. 12, pkt. 4. drejer det sig om følgende elementer i lovforslaget, der ud fra en generel betragtning siges at udbygge den gældende offentlighedslovs princip om åbenhed i den offentlige forvaltning:

”1. Angivelse af, hvilke formål som offentlighedsordningen varetager (lovudkastets § 1, stk. 1).

2. Fremhævelse af, at myndighederne mv. skal sørge for, at hensynet til åbenhed i videst muligt omfang varetages ved etablering mv. af nye IT-løsninger

(lovudkastets § 1, stk. 2).

3. Udvidelse af lovens anvendelsesområde til også at omfatte KL og Danske Regioner (lovudkastets § 3, stk. 1, nr. 3).

4. Udvidelse af lovens anvendelsesområde til at omfatte selskaber, institutioner mv., i det omfang de træffer afgørelse i det offentlige sted (lovudkastets § 5).

5. Udvidelse af lovens anvendelsesområde til at gælde for ikke børsnoterede selskaber, hvor det offentlige ejer mere end 75 pct. af ejerandelene (lovudkastets § 4).

6. Pligt til at sikre, at virksomheder, der får overladt opgaver, som efter lovgivningen påhviler det offentlige, løbende giver myndigheden oplysninger om udførelsen af opgaverne (lovudkastets § 6).

7. Ophævelse af det subjektive identifikationskrav, der erstattes med et krav om angivelse af temaet for aktindsigtsanmodningen, dog således at en myndighed kan undlade at behandle en anmodning om aktindsigt, i det omfang det vil udgøre et uforholdsmæssigt ressourceforbrug (lovudkastets § 9).

8. Ret til at få foretaget en sammenstilling af oplysninger ved brug af enkle kommandoer i myndighedernes databaser, såkaldt dataudtræk (lovudkastets § 11).

9. Ret til at få indsigt i den databeskrivelse, der knytter sig til en database (lovudkastets § 12).

10. Pligt for myndighederne til af egen drift at overveje meroffentlighed (lovudkastets § 14, stk. 1).

11. Udvidelse af meroffentlighedsprincippet til også at omfatte sager undtaget fra aktindsigt (lovudkastets § 14, stk. 2).

12. Lovmæssig regulering af myndighedernes pligt til at foretage journalisering (lovudkastets § 15).

13. Etablering af et forsøg med en postlisteordning (lovudkastets § 16).

14. Pligt for myndighederne til løbende at give information om deres virksomhed (lovudkastets § 17).

15. Etablering af en såkaldt offentlighedsportal (lovudkastets § 18).

16. Aktindsigt i bødeforelæg, der er vedtaget af en juridisk person (lovudkastets § 19, stk. 2).

17. Indsigt i den øverste ledelseskontrakt for så vidt angår oplysninger om de overordnede prioriteringer for den pågældende myndighed (lovudkastets § 21, stk. 4).

18. Bemyndigelsesbestemmelse om aktindsigt i visse kommunale og regionale interne arbejdsdokumenter (lovudkastets § 23, stk. 3).

19. Ret til indsigt i såkaldte praksisoversigter (lovudkastets § 26, nr. 5).

20. Ret til indsigt i interne faglige vurderinger i endelig form, der indgår i et fremsat lovforslag mv. (lovudkastets 29, stk. 1).
21. Adgang for den aktindsigtssøgende til som udgangspunkt selv at bestemme, hvordan aktindsigten skal gennemføres (lovudkastets § 40).
22. Indførelse af en 7-arbejdsdages sagsbehandlingsfrist for den myndighed, der modtager en anmodning om aktindsigt mv., men som dog efter omstændighederne kan fraviges (lovudkastets § 36, stk. 2).
23. Ret til at påklage en aktindsigtsafgørelse mv. direkte til den øverste klageinstans (lovudkastets 37, stk. 1).
24. Indførelse af en 20-arbejdsdages sagsbehandlingsfrist for klageinstansen, som dog efter omstændighederne kan fraviges (lovudkastets § 37, stk. 3).
25. Klagevejledningspligt til tilsynsmyndigheden i forhold til kommunale og regionale aktindsigtsafgørelser mv. (lovudkastets § 38).
26. Ret til særskilt at påklage sagsbehandlingstiden (lovudkastets § 39).

Følgende elementer i lovforslaget kan ud fra en generel betragtning siges at begrænse den gældende offentlighedslovs princip om åbenhed i den offentlige forvaltning:

1. Undtagelse af alle sager om førelse af en kalender fra retten til aktindsigt (lovudkastets § 22). Der foreligger en mindretalsudtalelse.
2. Undtagelse af interne oplysninger og dokumenter, der udveksles mellem myndigheder i forbindelse med ministerbetjening (lovudkastets § 24).
3. I forbindelse med, at lovens anvendelsesområde er udvidet til også at omfatte KL og Danske Regioner, undtages interne oplysninger og dokumenter, der udveksles mellem KL, Danske Regioner, kommunerne og regionerne i forbindelse med bl.a. økonomiske eller politiske forhandlinger med staten (lovudkastets § 25).
4. Undtagelse af dokumenter, der udarbejdes og udveksles mellem ministre og folketingsmedlemmer i forbindelse med sager om lovgivning eller anden tilsvarende politisk proces (lovudkastets § 27, nr. 2). Der foreligger en mindretalsudtalelse.
5. Adgang til at nægte at foretage såkaldt ekstrahering af oplysninger fra bl.a. interne dokumenter, i det omfang det vil indebære et uforholdsmæssigt ressourceforbrug (lovudkastets § 28, stk. 2, nr. 1).”

4. Lovforslagets hovedindhold

4.1 Gældende ret

4.1.1 Overordnet beskrivelse af miljøoplysningsloven

Lov om aktindsigt i miljøoplysninger (herefter miljøoplysningsloven) indeholder nogle særlige regler om aktindsigt i og formidling af miljøoplysninger.

Loven gennemfører i dansk ret Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/4/EF om offentlig adgang til miljøoplysninger og om ophævelse af Rådets direktiv 90/313/EØF (herefter miljøoplysningsdirektivet). Herudover gennemfører loven i dansk ret FN konventionen om adgang til miljøoplysninger, offentlig deltagelse samt adgang til klage og domstolsprøvelse på miljøområdet (Århuskonventionen).

Miljøoplysningsloven henviser i vidt omfang til offentlighedslovens og forvaltningslovens regler om aktindsigt og fraviger kun disse loves regler, når hensynet til gennemførelsen af miljøoplysningsdirektivet og Århuskonventionen har gjort det nødvendigt at fastsætte nogle særlige regler for aktindsigt i miljøoplysninger. Lov om aktindsigt i miljøoplysninger blev bl.a. ændret ved lov nr. 447 af 31. maj 2000 om ændring af visse miljølove (Implementering af Århuskonventionen m.v.) (L 170, FT 1999-2000) og ved lov nr. 310 af 2. maj 2005 om ændring af lov om aktindsigt i miljøoplysninger (Gennemførelse af direktiv om Århus-konventionen), (L 4, FT 2004-05, 2. samling).

4.1.2 Anvendelsesområde

Miljøoplysningsloven gælder efter lovens § 1, stk. 1, for alle myndigheder mv., der er omfattet af offentlighedsloven. Det kan i den forbindelse oplyses, at ombudsmanden i en utrykt udtalelse af 1. december 2006 (j. nr. 2005-2808-499) har givet udtryk for, at Investeringsfonden for Østlandene var omfattet af miljøoplysningsloven, allerede fordi fonden var omfattet af offentlighedslovens § 1, stk. 1.

Herudover gælder loven også i forhold til alle organer, herunder fysiske og juridiske personer, der har offentligt ansvar for eller udøver offentlige funktioner eller tjenesteydelser i relation til miljøet, og som er underlagt offentlig kontrol, jf. lovens § 1, stk. 2. Miljøoplysningsloven kan således f.eks. anvendes i forhold til A/S Storebælt, A/S Øresund, og andre offentlige forsyningsområder såsom affaldsområdet, trafikområdet, energiområdet, spildevandsområdet og vandforsyningsområdet, jf. lovbemærkningerne til L 170 om implementering af Århus-konventionen. Dette gælder dog kun, hvis det offentlige gennem ejerskab eller på anden måde har bestemmende indflydelse på organet.

4.1.3 Personkreds og betingelser

Det er i miljøoplysningslovens § 2, stk. 1, fastsat, at enhver – med de betingelser og undtagelser, der følger af offentligheds- og forvaltningsloven – har ret til at blive gjort bekendt med miljøoplysninger.

Bestemmelsen indebærer således bl.a. på den ene side, at der ikke kan stilles formkrav til en anmodning om aktindsigt i miljøoplysninger, og på den anden side at offentlighedslovens identifikationskrav gælder i forhold til sådanne anmodninger, ligesom offentlighedslovens almindelige undtagelsesbestemmelser skal finde anvendelse ved vurderingen af, om der kan meddeles afslag på aktindsigt i miljøoplysninger.

4.1.4 Miljøoplysninger

Miljøoplysningsloven finder alene anvendelse i forhold til begæringer om aktindsigt i ”miljøoplysninger”, jf. § 2, stk. 1.

Loven indeholder imidlertid i § 3 en ganske bred definition af dette udtryk.

Det er således i bestemmelsen fastsat, at der ved miljøoplysninger bl.a. skal forstås alle oplysninger, som er i myndighedens besiddelse – uanset hvornår oplysningerne er tilvejebragt og uanset i hvilken form de foreligger – der vedrører tilstanden i miljøelementer som f.eks. luft, vand, jord (nr. 1) eller som vedrører faktorer som f.eks. stoffer, energi, støj mv. (nr. 2).

Udtrykket miljøoplysninger omfatter endvidere oplysninger, der vedrører administrative foranstaltninger såsom lovgivning, planer, programmer mv., der påvirker eller kan påvirke de nævnte miljøelementer (nr. 3), ligesom udtrykket omfatter rapporter om gennemførelse af miljølovgivningen (nr. 4) og oplysninger, der vedrører menneskers sundheds- og sikkerhedstilstand, herunder forurening af fødekæden, i det omfang de påvirkes af eller kan påvirkes af de enkelte miljøelementers tilstand (nr. 6).

4.1.5 Undtagelser fra retten til aktindsigt

4.1.5.1 Generelt

Det følger af miljøoplysningslovens § 2, stk. 1, at retten til aktindsigt kan begrænses efter de undtagelsesbestemmelser, der findes i offentligheds- og forvaltningsloven. Det indebærer således, at den, der uden at være part i en sag, anmoder om aktindsigt i miljøoplysninger, kan meddeles afslag på aktindsigt efter undtagelsesbestemmelserne i offentlighedslovens §§ 2, 7, 10, § 12, stk. 1, og § 13, stk. 1.

Da miljøoplysningsloven imidlertid – som nævnt ovenfor – bygger på miljøoplysningsdirektivet, der på en række punkter giver en videre adgang til aktindsigt i miljøoplysninger, end det der er tilfældet efter offentligheds- og forvaltningsloven, er der i lovens § 2, stk. 2-6, fastsat nogle særlige regler, der i visse henseender fraviger aktindsigtsreglerne i offentligheds- og forvaltningsloven,

herunder de pågældende loves undtagelsesbestemmelser.

Det er således i miljøoplysningslovens § 2, stk. 3, 1. pkt., bl.a. fastsat, at en myndighed, der kan afslå en begæring om aktindsigt i miljøoplysninger efter offentlighedslovens undtagelsesbestemmelser (§§ 2, 7, 10, § 12, stk. 1, og § 13, stk. 1), skal foretage en konkret afvejning af offentlighedens interesse i at få udleveret miljøoplysningerne over for de interesser, der varetages ved at afslå en udlevering (konkret afvejningsregel).

I forlængelse heraf er det i lovens § 2, stk. 3, 2. pkt., bl.a. fastsat, at de nævnte undtagelsesbestemmelser i offentlighedsloven skal anvendes restriktivt under hensyn til samfundets interesse i, at miljøoplysningerne offentliggøres i det enkelte tilfælde (generel afvejningsregel).

4.1.5.2 Specifikke fravigelser af offentlighedslovens undtagelsesbestemmelser

Foruden de mere generelle fravigelser af offentlighedsloven, indeholder miljøoplysningsloven også nogle mere specifikke fravigelser.

Det er således fastsat i lovens § 2, stk. 4, at undtagelsesbestemmelsen i offentlighedslovens § 10, nr. 5 (materiale til brug for statistiske og videnskabelige undersøgelser), ikke gælder for begæringer om aktindsigt i miljøoplysninger.

Herudover er det i lovens § 2, stk. 6, bl.a. bestemt, at offentlighedslovens § 13, stk. 1, nr. 4-6, ikke finder anvendelse på miljøoplysninger, i det omfang det vil stride mod nogle angivne bestemmelser i miljøoplysningsdirektivet, som miljøoplysningsloven gennemfører.

Endvidere er det i lovens § 2, stk. 5, bl.a. fastsat, at offentlighedslovens § 10, nr. 1-4, § 12, stk. 1, og § 13, stk. 1, nr. 6, ikke finder anvendelse på oplysninger om emissioner til miljøet, i det omfang det vil stride mod nogle angivne bestemmelser i miljøoplysningsdirektivet.

Endelig fastsætter loven, at retten til aktindsigt i miljøoplysninger ikke kan begrænses af særlige bestemmelser om aktindsigt i anden lovgivning, medmindre der er tale om bestemmelser, der er fastsat til gennemførelse af fællesskabsretlige forpligtelser, jf. lovens § 2, stk. 2. Dette står i modsætning til bestemmelsen i offentlighedslovens § 17, stk. 4, der fastslår, at bestemmelser i andre love om aktindsigt opretholdes, uanset om de giver ret til aktindsigt i snævrere omfang end offentlighedsloven.

4.1.6 Behandling og afgørelse af anmodninger om aktindsigt

Med hensyn til aktindsigtens gennemførelse er det i lovens § 4, stk. 1, bl.a. fastsat, at begæringer om aktindsigt i miljøoplysninger skal behandles efter offentlighedslovens § 16, stk. 1 (om aktindsigtens form) og stk. 2 (om 10-dages fristen). Miljøoplysningsloven fastsætter imidlertid som følge af miljøoplysningsdirektivet to undtagelser til offentlighedslovens § 16, stk. 1 og 2.

Det gælder for det første med hensyn til spørgsmålet om, i hvilken form eller format, miljøoplysningerne skal udleveres, og for det andet vedrørende spørgsmålet om absolutte tidsfrister for behandlingen af en aktindsigtsbegæring.

For det første bestemmer loven således, at myndigheden eller organet skal stille miljøoplysninger til rådighed i den form eller det format, som den aktindsigtssøgende ønsker, medmindre oplysningerne allerede er offentligt tilgængelige i en anden form, som er let tilgængelig for den pågældende, eller der er rimelige grunde til at stille oplysningerne til rådighed i en anden form eller et andet format, jf. miljøoplysningslovens § 4, stk. 2. Denne bestemmelse indebærer, at det som udgangspunkt er den aktindsigtssøgende, der kan bestemme om aktindsigten skal gennemføres ved, at der udleveres en kopi af miljøoplysningerne, eller om den skal gennemføres ved gennemsyn på stedet, ligesom det som udgangspunkt er den aktindsigtssøgende, der kan bestemme, om aktindsigten skal gennemføres ved udlevering af papirkopi eller elektronisk.

For det andet bestemmer loven, at begæringer om aktindsigt skal afgøres hurtigst muligt og under hensyntagen til en eventuel tidsfrist fastsat af den aktindsigtssøgende, jf. § 4, stk. 3, 1. pkt. Herudover fastslår loven, at en aktindsigtsbegæring skal afgøres senest 1 måned efter modtagelsen af begæringen, medmindre sagens omfang eller komplekse karakter indebærer, at denne frist ikke kan overholdes. I et sådant tilfælde kan fristen udskydes, men afgørelsen skal dog under alle omstændigheder foreligge senest 2 måneder fra modtagelsen af aktindsigtsbegæringen, jf. § 4, stk. 3, 1. pkt.

I forlængelse heraf bestemmer loven dog, at sager, hvor der gives afslag på at stille oplysningerne til rådighed i den form, som den aktindsigtssøgende ønsker, skal afgøres senest 1 måned efter modtagelsen af aktindsigtsbegæringen, jf. § 4, stk. 3, 2. pkt.

4.2 Overvågningsudvalgets anbefalinger

[indsættes senere]

4.3 Miljøministeriets overvejelser

4.3.1 Det fremtidige samspil mellem offentlighedsloven, forvaltningsloven og miljøoplysningsloven

Miljøministeriet har i lyset af Offentlighedskommissionens betænkning og Justitsministeriets forslag til ny offentlighedslov, forslag til ændring af forvaltningsloven og retsplejeloven samt i lyset af Overvågningsudvalgets delrapport [og udvalgets efterfølgende tilkendegivelser – indsættes senere] - overvejet, i hvilket omfang Justitsministeriets lovforslag giver anledning til at foretage konsekvensændringer i miljøoplysningsloven.

Miljøministeriet har således overvejet spørgsmålet om, hvorledes de nødvendige konsekvensændringer i miljøoplysningsloven bør gennemføres og finder, at ændringerne bør gennemføres i form af en ny hovedlov for aktindsigt i miljøoplysninger. Loven bør i højere grad end i dag kunne fungere som en selvstændig lov uden henvisninger til miljøoplysningsdirektivet og med færrest mulige henvisninger til offentlighedslovens og forvaltningslovens bestemmelser om henholdsvis offentlighedens aktindsigt og partsaktindsigt.

Miljøministeriet finder i den forbindelse, at spørgsmål om aktindsigt i miljøoplysninger og aktiv formidling af miljøoplysninger som udgangspunkt kun bør reguleres efter lov om aktindsigt i miljøoplysninger.

Miljøministeriet har imidlertid også fundet, at der er bestemmelser i forslaget til lov om offentlighed i forvaltningen, som ikke er reguleret af miljøoplysningsdirektivet, og som alene retter sig til forvaltningsmyndigheder. Disse bestemmelser bør alene fremgå af forslaget til ny lov om offentlighed i forvaltningen, men skal også finde anvendelse på miljøoplysninger. Det drejer sig særligt om regler om journalisering, postlister, og aktiv information.

Som ovennævnt er det Miljøministeriets vurdering at aktindsigt i miljøoplysninger alene skal reguleres efter miljøoplysningslovens regler. Dette indebærer i forhold til parter adgang til aktindsigt i miljøoplysninger, der indgår i en sag, hvor vedkommende er part, at det vil være forvaltningsmyndighedens pligt at sikre, at anmodningen bliver behandlet efter miljøoplysningslovens regler og ikke forvaltningslovens regler.

4.3.2 Vurdering af de foreslåede ændringer i offentlighedsloven i forhold til miljøoplysningsdirektivet

Ved vurderingen af behovet for konsekvensændringer i den gældende miljøoplysningslov er lagt til grund, at på de punkter, hvor Justitsministeriet lovforslag lægger op til større åbenhed i forhold til den gældende offentlighedslov, jf. pkt. 3, skal denne større åbenhed også gælde for aktindsigt i miljøoplysninger.

Miljøministeriet vurderer, at det vil være i overensstemmelse med såvel miljøoplysningsdirektivet og Århuskonventionen, der begge indeholder minimumsregler.

Ligeledes er lagt til grund, at på de punkter, hvor Justitsministeriets lovforslag foreslår regler, der i forhold til den gældende offentlighedslov vil kunne føre til indskrænkning i adgangen til oplysninger, jf. pkt. 3, vil disse regler kun skulle gælde for miljøoplysninger, idet omfang de ikke strider mod miljøoplysningsdirektivet og Århuskonventionen.

Det drejer sig om følgende forslag til regler, der vil kunne føre til en indskrænkning af adgangen til miljøoplysninger:

1. Undtagelse af alle sager om førelse af en kalender fra retten til aktindsigt (Justitsministeriets lovforslag § 22).
2. Undtagelse af interne oplysninger og dokumenter, der udveksles mellem myndigheder i forbindelse med ministerbetjening (Justitsministeriets lovforslag § 24).
3. I forbindelse med, at lovens anvendelsesområde er udvidet til også at omfatte KL og Danske Regioner, undtages interne oplysninger og dokumenter, der udveksles mellem KL, Danske Regioner, kommunerne og regionerne i forbindelse med bl.a. økonomiske eller politiske forhandlinger med staten (Justitsministeriets lovforslag § 25).
4. Undtagelse af dokumenter, der udarbejdes og udveksles mellem ministre og folketingsmedlemmer i forbindelse med sager om lovgivning eller anden tilsvarende politisk proces (Justitsministeriets lovforslag § 27, nr. 2).
5. Adgang til at nægte at foretage såkaldt ekstrahering af oplysninger fra bl.a. interne dokumenter, i det omfang det vil indebære et uforholdsmæssigt ressourceforbrug (Justitsministeriets lovforslag § 28, stk. 2, nr. 1)."

Det er Miljøministeriets vurdering, at den foreslåede undtagelse i nr. 2, om at retten til aktindsigt ikke skal omfatte interne dokumenter, der udveksles mellem Kommunernes Landsforening (KL), Danske Regioner samt disses medlemmer i forbindelse med økonomiske eller politiske forhandlinger med staten eller i forbindelse med drøftelse om fælles kommunale og regionale politiske initiativer, ikke kan finde anvendelse på miljøoplysninger.

Miljøoplysningsdirektivets artikel 2, stk. 2, indeholder en definition på "offentlige myndigheder", hvorefter en offentlig myndighed skal forstås som:

- a) statslig eller anden offentlig forvaltning, herunder offentlige rådgivende organer, på national, regional eller lokalt plan
- b) enhver fysisk eller juridisk person, der ved eller i henhold til lov har fået tillagt beføjelse til at udøve offentlige administrative funktioner, herunder konkrete opgaver, aktiviteter og tjenesteydelser, i forbindelse med miljøet, eller

c) enhver fysisk eller juridisk person, der har offentligt ansvar for eller udøver offentlige funktioner eller tjenesteydelser i relation til miljøet og er underlagt offentligt kontrol af et organ eller en person, der falder ind under litra a eller b.

I forbindelse med gennemførelsen af Århuskonventionen og senere miljøoplysningsdirektivet i dansk ret, jf. lov nr. 447 af 31. maj 2000 og lov nr. 310 af 2. maj 2005, blev det vurderet, at KL og Danske Regioner (tidligere Amtsrådsforeningen) ikke er omfattet af konventionens eller direktivets definition på en offentlig myndighed. Kommunalbestyrelser og regionsråd er derimod omfattet af definitionens litra a.

Det er Miljøministeriets vurdering, at KL og Danske Regioner sammen med deres respektive medlemmer ikke kan antages at udgøre en forvaltningsenhed eller et organ i direktivets forstand med den virkning, at udveksling af oplysninger mellem KL, Danske Regioner samt disses medlemmer falder ind under direktivets undtagelsesregel om internt materiale, jf. artikel 4, stk. 1, litra e. Det er således vurderingen, at miljøoplysningsdirektivet er til hinder for, at en anmodning til en kommune om aktindsigt i udvekslede oplysninger mellem kommunen og KL vil kunne afslås med henvisning til materiales interne karakter.

Det betyder imidlertid ikke, at direktivet slet ikke giver mulighed for at undtage miljøoplysninger, som udveksles mellem KL, Danske Regioner samt disses medlemmer, fra aktindsigt.

Miljøoplysningsdirektivets artikel 4 giver således mulighed for at undtage miljøoplysninger fra aktindsigt begrundet i, at offentliggørelse af oplysningerne vil kunne have en ugunstig virkning på f.eks. hensynet til den offentlige sikkerhed, jf. artikel 4, stk. 2, litra b, retssagers behandling ved domstolene. Hvis der ikke er tale om emissionsoplysninger vil oplysninger vil oplysninger endvidere kunne undtages med henvisning til f.eks. beskyttelse af personoplysninger, artikel 4, stk. 2, litra f og beskyttelse af det, miljøoplysningerne vedrører, som f.eks. sjældne arters levesteder.

Det er Miljøministeriets vurdering, at bestemmelsen i § 28, stk. 2, nr. 1, i Justitsministeriets lovforslag, hvorefter myndigheden mv. kan nægte at ekstrahere oplysninger fra bl.a. interne dokumenter, i det omfang det vil indebære et uforholdsmæssigt ressourceforbrug ikke vil være fuldt foreneligt med direktivets artikel 4 om undtagelser.

Det fremgår af bemærkningerne til § 28, stk. 2, nr. 1, at baggrunden for bestemmelsen er den meget betydelige ressourcebelastning, som behandling af aktindsigtsbegæring i særlige tilfælde kan indebære for forvaltningsmyndighederne. Det fremgår endvidere, at bestemmelsen kun forventes anvendt på særligt omfattende sager og i almindelig ikke, hvis den aktindsigtssøgende kan godtgøre en særlig interesse i sagen.

Direktivet giver i artikel 4, stk. 4, myndigheden mv. mulighed for at afslå at udlevere miljøoplysninger i uddrag, hvis det ikke er muligt at udskille de miljøoplysninger, som skal udleveres, fra de som kan beskyttes efter direktivets undtagelser. Direktivet indeholder ikke nogen definition på, hvornår det ikke er ”muligt” at udlevere i uddrag”. Det må antages, at der først om fremmest tænkes på de situationer, hvor udlevering af miljøoplysningerne vil betyde en prisgivelse af de fortrolige miljøoplysninger, som ikke skal udleveres. Selve det forhold at udleveringen af oplysningerne vil være uforholdsmæssigt ressourcekrævende, vil formentligt sjældent være tilstrækkelig til at afslå at udlevere. Det må dog antages, at direktivet ikke vil være fuldstændig til hinder for, at ressourcebelastningen af myndigheden m.v. kan indgå ved vurderingen af, om det er muligt at udlevere i uddrag miljøoplysningerne. Dette vil særlig kunne være relevant, hvis sagsbehandlingen er så ressourcebelastende for myndigheden m.v., at det i helt afgørende grad vil hæmme myndighedens mulighed for at prioritere behandlingen af andre vigtige sager. En endelig afklaring af undtagelsernes rækkevidde henhører dog under EU-domstolen.

Miljøstyrelsen finder derfor, at det vil være bedst stemmende med miljøoplysningsdirektivet undtagelsesbestemmelser, at myndigheder m.v. alene kan afslå at ekstrahere, hvis det ikke er muligt eller hvis anmodningen herom er åbenlyst urimelig.

Med hensyn til de foreslåede undtagelser i Justitsministeriets lovforslag vedr. undtagelse af alle sager om førelse af kalender (lovforslagets § 22) og undtagelse af interne dokumenter og oplysninger, der udveksles mellem myndigheder i forbindelse med ministerbetjening (lovforslagets § 24) vurderer Miljøstyrelsen, at undtagelserne er forenelige med miljøoplysningsdirektivets artikel 4, stk. 1, litra e, om beskyttelse af interne meddelelser.

Miljøstyrelsen vurderer endeligt, at den foreslåede nye undtagelse i Justitsministeriets lovforslag (lovforslagets § 27, nr. 2), er foreneligt med direktivets artikel 4, stk. 1, litra d, om materiale under udarbejdelse, og § 4, stk. 2, litra a, om undtagelse af miljøoplysningen, såfremt offentliggørelsen af disse vil have en ugunstig virkning på den fortrolige karakter af offentlige myndigheders forhandlinger, hvor en sådan fortrolighed har hjemmel i lovgivningen.

Det er herudover Miljøministeriets vurdering, at bestemmelsen i § 9, stk. 2, nr. 1, i Justitsministeriets lovforslag, om at myndigheden mv. kan afslå at behandle en anmodning om aktindsigt med henvisning til et uforholdsmæssigt ressourceforbrug, heller ikke vil være fuldt foreneligt med direktivets artikel 4 om undtagelser.

Det fremgår af bemærkninger til § 9, stk. 2, nr. 1, samt betænkningens kap. 12, afsnit 8.4.2 og 8.5., at baggrunden for bestemmelsen er, at ophævelsen af det subjektive krav, hvorefter den aktindsigtssøgende skal have et forhåndskendskab til dokumentet eller oplysningen, ikke kan stå alene, men at hensynet til myndighedernes ressourcer er så tungtvejende, at der må tages hensyn

hertil. Det fremgår endvidere af bemærkningerne til bestemmelsen, at der ved vurderingen af, om behandlingen af en anmodning om aktindsigt vil nødvendiggøre et uforholdsmæssigt ressourceforbrug, må lægges vægt på, hvor mange sager eller dokumenter anmodningen vedrører, og om anmodningen pga. af dokumenternes eller sagens indhold vil være kompliceret at behandle. Det afgørende vil typisk være det forventede tidsforbrug i forbindelse med behandlingen af aktindsigtsanmodningen. Det fremgår endvidere, at bestemmelsen sjældent vil finde anvendelse på sager, hvor den, der søger om aktindsigt, kan godtgøre en særlig interesse i sagen.

Direktivet giver i artikel 1, litra b) mulighed for at afslå en anmodning om aktindsigt begrundet i, at anmodningen er ”åbenlyst urimelig”. Direktivet indeholder ingen definition af, hvad der skal forstås ved en ”åbenlyst urimelig anmodning” om miljøoplysninger. Ved vurderingen af, om en anmodning kan anses som åbenlyst urimelig, må det indgå, at direktivets artikel 5 giver mulighed for at opkræve gebyrer for behandlingen, som dog ikke må overskride et ”rimeligt” beløb. Det må derfor antages, at selv om behandlingen af en anmodning om aktindsigt vil være uforholdsmæssigt ressourcekrævende, vil dette sjældent være tilstrækkelig til at afslå anmodningen som værende åbenlyst urimelig. Det må dog antages, jf. ovenfor, at direktivet ikke vil være fuldstændig til hinder for, at ressourcebelastningen af myndigheden m.v. kan indgå ved vurderingen af, om en anmodning om aktindsigt er åbenlyst urimelig. Dette vil særlig kunne være relevant, hvis behandlingen af anmodningen om aktindsigt er så ressourcebelastende for myndigheden m.v., at det i helt afgørende grad vil hæmme myndighedens mulighed for at prioritere behandlingen af andre vigtige sager. En endelig afklaring af undtagelsernes rækkevidde henhører dog under EU-domstolen.

Miljøstyrelsen finder derfor, at det vil være bedst stemmende med miljøoplysningsdirektivet undtagelsesbestemmelser, at myndigheder m.v. alene kan afslå at behandle en anmodning om aktindsigt, hvis anmodningen vil være åbenlyst urimelig. Her i antages også at skulle forstås de tilfælde” hvor en myndighed mv. kan afslå at behandle en anmodning, fordi denne antages at skulle tjene et retsstridigt formål, som foreslået i justitsministeriets lovforslags § 9, stk. 2, hvorfor, denne grund til afslag ligeledes erstattes med miljøoplysningsdirektivets bestemmelse om afvisning, hvis anmodningen er åbenlyst urimelig.

4.4 Hovedelementerne i lovforslaget

Det foreslås, at miljøoplysningsloven skal regulere alle relevante spørgsmål om offentlighedens aktindsigt i og formidling af miljøoplysninger, jf. dog ovenfor under pkt. 1.4.2. og således ikke længere - så vidt muligt - henviser til offentlighedslovens, forvaltningsloven og miljøoplysningsdirektivets regler. Det foreslås således, at loven skal indeholde bestemmelser om lovens formål og anvendelsesområde, om aktindsigt m.v. herunder om egenaces, identifikationskrav, sammenstilling af oplysninger i databaser og databasebeskrivelser og notatpligt, om undtagelse fra retten til aktindsigt, herunder om restriktiv anvendelse af undtagelser og

afvejningsregel, og om behandlingen og afgørelsen af anmodningen om aktindsigt mv. samt om miljøoplysningers kvalitet og om aktiv formidling af miljøoplysninger.

Det foreslås, at der ved udformningen af loven tilstræbes en retstilstand, der svarer til den, der vil følge af forslaget til lov om offentlighed i forvaltningen med de nødvendige fravigelser herfra, som følge af gennemførelsen af miljøoplysningsdirektivet i dansk ret. Det foreslås endvidere, at der ved udformningen så vidt muligt tilstræbes en systematik, der svarer til systematikken i forslaget til offentlighedslov.

I det følgende foretages en gennemgang af hovedelementerne i forslaget til miljøoplysningslov

4.4.1. Formålsbestemmelse

4.4.1.1. Gældende ret

Den gældende miljøoplysningslov indeholder ingen formålsbestemmelse.

4.4.1.2. Lovforslaget

Der foreslås en bestemmelse (lovforslagets § 1, stk. 1), som i overensstemmelse med miljøoplysningsdirektivets formålsbestemmelse (direktivets artikel 1) og den forslåede formålsbestemmelse i forslaget til lov om offentlighed i forvaltningen, jf. § 1, angiver de grundlæggende hensyn og formål som varetages med miljøoplysningsloven. I bestemmelsen fremhæves det således, at miljøoplysningsloven har til formål at sikre adgangen til og formidling af miljøoplysninger. Det fremhæves ligeledes, at loven særligt tilsigter åbenhed med henblik på navnlig at understøtte informations- og ytringsfriheden, borgernes deltagelse i demokratiet, offentlighedens kontrol med den offentlige forvaltning, mediernes formidling af miljøoplysninger til offentligheden, og tilliden til den offentlige forvaltning. I tilknytning hertil foreslås ligeledes indsat en bestemmelse, hvor det i overensstemmelse med miljøoplysningsdirektivets artikel 1 og § 1, stk. 2, i forslaget til lov om offentlighed i forvaltningen fastsættes, at myndigheder mv., der er omfattet af loven, skal sørge for, at de nævnte hensyn i videst muligt omfang varetages ved valg, etablering og udvikling af nye IT-løsninger (lovforslagets § 1, stk. 2).

4.4.2. Miljøoplysningslovens organisatoriske anvendelsesområde

4.4.2.1 Gældende ret

Efter de gældende regler (§ 1) skal der gives adgang til aktindsigt i miljøoplysninger ved offentlige myndigheder, således som dette begreb er fastlagt i offentlighedsloven samt en række forsyningsvirksomheder omfattet af offentlighedsloven. Derudover er en række organer, der har offentligt ansvar for eller udøver offentlige funktioner eller tjenesteydelser i relation til miljøet og som er underlagt offentlig kontrol omfattet af reglerne af hensyn til gennemførelsen af miljøoplysningsdirektivet i dansk ret.

4.4.2.2 Lovforslaget

Det foreslås, at miljøoplysningslovens organisatoriske anvendelsesområde skal følge det foreslåede anvendelsesområde i § 2 – 5 i forslaget til forslag til offentlighedsloven, suppleret med miljøoplysningsdirektivets anvendelsesområde i artikel 2, stk. 2, litra b og c, (lovforslagets § 2).

4.4.3. Hovedregel om adgang til aktindsigt

4.4.3.1. Gældende ret

Efter de gældende regler har enhver under de betingelser og undtagelser for aktindsigt der følger af offentlighedsloven og forvaltningsloven ret til blive gjort bekendt med miljøoplysninger (lovens § 2, stk. 1). Miljøoplysninger er defineret i den gældende lovs § 3.

4.4.3.2 Lovforslaget

I stedet for en henvisning til offentlighedsloven og forvaltningslovens regler foreslås i stedet en bestemmelse, der fastslår, at retten til aktindsigt i miljøoplysninger tilkommer enhver samt en bestemmelse, som fastlægger det nærmere omfang af retten til aktindsigt og definerer miljøoplysninger, svarende til den gældende lovs § 3. (lovforslagets § 3 og 4).

Den foreslåede bestemmelse svarer til § 7 i forslaget til offentlighedsloven, med den forskel der følger af, at aktindsigten vedrører miljøoplysninger og at der gælder en række specifikke undtagelser og afvejningsregler for miljøoplysninger.

4.4.4 Egenaces

4.4.4.1 Gældende ret

Efter de gældende regler har en enhver under de betingelser og med de undtagelser, der følger af offentlighedsloven og forvaltningsloven, ret til at blive gjort bekendt med miljøoplysninger (lovens § 2, stk.1).

4.4.4.2. Lovforslaget

Der foreslås i stedet for en henvisning til offentlighedsloven og forvaltningslovens regler indsat en bestemmelse om aktindsigt i oplysninger om egne personlige forhold, der svarer til § 8 i lovforslaget til offentlighedsloven med den forskel, at den foreslåede bestemmelse kun omfatter egenaces i miljøoplysninger (lovforslagets § 5).

4.4.5. Identifikationskravet og åbenlyst urimelig anmodning om aktindsigt.

4.4.5.1 Gældende ret

Efter de gældende regler har en enhver under de betingelser og med de undtagelser, der følger af offentlighedsloven og forvaltningsloven, ret til at blive gjort bekendt med miljøoplysninger (lovens § 2, stk.1).

4.4.5.2. Lovforslaget

I stedet for en henvisning til offentlighedsloven og forvaltningslovens regler foreslås en bestemmelse om, at den aktindsigtssøgende skal identificere og angive temaet for de miljøoplysninger som den pågældende ønsker at blive gjort bekendt med, (identifikationskravet) (lovforslagets § 6, stk.1). Den forslåede bestemmelse svarer til § 9, stk.1, i forslaget til offentlighedsloven.

Det foreslås endvidere, at myndigheden mv., hvis anmodningen ikke opfylder identifikationskravet, inden for en tidsfrist, skal anmode den aktindsigtssøgende, om at præcisere anmodningen og i fornøden omfang bistå den aktindsigtssøgende hermed. Endelig foreslås der indsat en regel, hvorefter myndigheden - uanset identifikationskravet er opfyldt – kan afvise at behandle anmodningen, hvis anmodningen tjener et retsstridigt formål eller derudover er åbenlyst urimelig (lovudkastets § 6, stk. 2).

Bestemmelsen svarer til § 9, stk. 2, i forslaget til offentlighedslov, med den forskel, at myndigheden i overensstemmelse med miljøoplysningsdirektivets artikel 3, stk. 3, om myndighedens pligter ved for generelt udformede anmodninger om aktindsigt, skal indenfor en tidsfrist anmode den aktindsigtssøgende, om at præcisere anmodningen og bistå vedkommende hermed. Herudover kan myndigheden - uanset identifikationskravet er opfyldt – ligeledes af hensyn til miljøoplysningsdirektivet kun undlade at behandle anmodningen, hvis den er åbenlyst urimelig og ikke alene fordi behandlingen vil nødvendiggøre et uforholdsmæssigt ressourceforbrug, jf. ovenfor under pkt. xxxx.

4.4.6. Dataudtræk og databeskrivelse og notatpligt

4.4.6.1. Gældende ret

Retten til dataudtræk og databeskrivelser er ikke reguleret af den gældende lov. Offentlighedslovens gældende bestemmelse om notatpligt finder i medfør af den gældende miljøoplysningslovs § 2, stk. 1, også anvendelse på miljøoplysninger.

4.4.6.2. Lovforslaget

Der foreslås indsat bestemmelser om dataudtræk, databeskrivelser og notatpligt, der svarer til §§ 11-13 i forslag til offentlighedslov (lovforslagets § 7-9).

4.4.7. Restriktiv anvendelse af undtagelser på miljøoplysninger, afvejningsregel og forholdet til anden lovgivning

4.4.7.1. Gældende ret

Myndighedernes mv. pligt til at anvende lovens undtagelser restriktivt og afveje i hvert enkelt tilfælde de hensyn, der taler for at undtage miljøoplysninger, overfor de hensyn, der taler for at

udlevere oplysningerne lovens forhold til regler om aktindsigt i andre love er i dag reguleret i lovens § 2, stk. 2, 3.

4.4.7.2. Lovforslaget

Der foreslås regler, der viderefører den gældende regel i miljøoplysningslovens §§ 2, stk. 3. med visse lovtekniske ændringer (lovforslagets § 10)

Der foreslås endvidere en ændret bestemmelse, jf. den gældende lov § 2, stk. 2, om forholdet til anden lovgivning, der præciserer, at retten til aktindsigt i miljøoplysninger efter miljøoplysningsloven ikke begrænses af særlige bestemmelser om aktindsigt efter anden lovgivning, med undtagelse af persondataloven (lovforslagets § 11).

4.4.8. Miljøoplysningslovens undtagelsesbestemmelser

4.4.8.1. Gældende ret

Efter de gældende regler finder offentlighedslovens og forvaltningslovens undtagelsesbestemmelser som udgangspunkt anvendelse på aktindsigt i miljøoplysninger, med mindre der er fastsat specifikke undtagelsesbestemmelser i loven af hensyn til gennemførelsen af miljøoplysningsdirektivet, bl.a. for undtagelse af emissionsoplysninger, jf. lovens § 2, stk. 4-6.

4.4.8.2. Lovforslaget

Med lovforslaget foreslås det som noget nyt at skrive undtagelsesbestemmelserne direkte ind i miljøoplysningsloven med et indhold, der som udgangspunkt svarer til dem, som er indeholdt i forslaget til offentlighedsloven og ændringsforslaget til forvaltningsloven, men med de afvigelser derfra, som - ligesom det også er tilfældet i den gældende lov - er nødvendige af hensyn til korrekt gennemførelsen af miljøoplysningsdirektivet. Det foreslås også som noget nyt, at miljøoplysningsdirektivets undtagelsessituationer – hvor relevant - skrives direkte ind i loven (lovforslagets §§ 12-27).

Det foreslås endvidere at indsætte en regel om myndighedens pligt til – idet omfang det er muligt - at ekstrahere miljøoplysninger i sager omfattet af lovforslagets §§ 12-14, om sager inden for strafferetsplejen, i sager om lovgivning og i personalesager (lovforslagets § 16).

4.4.9 Faktiske oplysninger og faglige vurderinger

4.4.9.1 Gældende ret

Efter de gældende regler finder offentlighedslovens og forvaltningslovens ekstraheringsbestemmelser i medfør af den gældende lov § 2, stk. 2, anvendelse på aktindsigt i miljøoplysninger.

4.4.9.2 Lovforslaget

Der foreslås bestemmelser om ret til aktindsigt i faktiske miljøoplysninger og faglige vurderinger der svarer til §§ 28, 29 og 34 i forslaget til offentlighedsloven. (lovforslagets §§ 21, 22 og 27)

Dog foreslås i relation til § 21 om ekstrahering af faktiske oplysninger i interne dokumenter og visse andre dokumenter, at retten til ekstrahering ikke gælder, hvis det ikke er muligt, oplysningerne fremgår at andre dokumenter, der udleveres, eller de allerede er offentligt tilgængelige, af hensyn til gennemførelsen af miljøoplysningsdirektivet.

4.4.10 Behandlingen og afgørelsen af anmodningen om aktindsigt mv.

4.4.10.1 Gældende ret

Behandlingen og afgørelsen af anmodninger om aktindsigt er reguleret i den gældende lovs § 4, stk. 1 – 5, og anvender dels nogle af offentlighedslovens og forvaltningslovens sagsbehandlingsregler, og fastsætter derudover en række af miljøoplysningslovens sagsbehandlingsregler. Der udover fastsætter lovens § 4, stk. 5, og § 4 a, en række klageregler for afgørelser om aktindsigt i miljøoplysningsloven,

4.4.10.2 Lovforslaget

Der foreslås sagsbehandlingsregler, der svarer til den gældende lov § 4, stk. 2 – 5., suppleret med den sagsbehandlingsfrist på 7 arbejdsdage for færdigbehandling af en anmodning om aktindsigt, som også er indeholdt i § 36, stk. 2, i forslaget til offentlighedsloven. (lovforslagets § 28).

Der foreslås endvidere klageregler, herunder sagsbehandlingsfrister på 7 og 20 dage svarende til § 37- 39 i forslaget til offentlighedsloven, med de afvigelser der følger af, at der i den gældende lovs § 4, stk. 2, er fastsat regler om klage til Natur- og Miljøklagenævnet for en visse virksomheder m.v., som er omfattet af lovens regler. (lovforslagets §§ 29-31)

4.4.11 Miljøoplysningers kvalitet og formidling og betaling for miljøoplysninger og forholdet til retsplejeloven

4.4.11.1 Gældende ret

Bestemmelser om miljøoplysningers kvalitet, formidling og betaling samt forholdet til retsplejeloven er i dag reguleret i den gældende lovs §§ 4 c, 5, 5 a, og 5 b.

4.4.11.2 Lovforslaget

Der foreslås bestemmelser om miljøoplysninger kvalitet og formidling, der svarer til den gældende lovs §§ 4 c, og 5 b. (lovforslagets §§ 35 og 36). Der foreslås endvidere betalingsregler svarende til den gældende lovs § 5. Der foreslås endvidere regler om forholdet til retsplejeloven svarende til den gældende lovs § 5a (lovforslagets § 38).

4.4.12 Underretningsreglerl

4.4.12.1 Gældende ret

Bestemmelse om myndighedens pligt til at underrette ved anmodning om miljøoplysninger til brug for offentlig statistik og videnskabelige undersøgelser er reguleret i den gældende lovs § 4 b. Bestemmelse om myndighedens mv. pligt til at underrette ved aktindsigt i personalesager finder i dag anvendelse på miljøoplysninger i medfør af den gældende lov § 2, stk. 1.

4.4.12.2. Lovforslaget

Der foreslås en underretningspligt svarende til den gældende lovs 4 a i sager om indhentelse af miljøoplysninger til brug for offentlig statistik og videnskabelige undersøgelser og en ny i personalesager svarende til § 41 i forslaget til offentlighedslov (lovforslagets § 32 og 33).

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Aktindsigt og formidling af miljøoplysninger er allerede i dag reguleret i en særlig lov. Når der foreslås en helt ny lov, er dette begrundet i ønsket om at få en mere tilgængelig og lidt lettere administrerbar lov for myndigheder m.v. Lovforslaget bygger endvidere på forslaget til en ny offentlighedslov med de forskelle, der er nødvendige som følge af miljøoplysningsdirektivet. På denne baggrund vurderes det, at lovforslaget ikke har økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige.

6. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Ingen

7. Administrative konsekvenser for borgerne

Ingen

8. Miljømæssige konsekvenser

Ingen

9. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder regler, der gennemfører hovedparten af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/4/EF af 28. januar 2003 om offentlig adgang til miljøoplysninger og om ophævelse af Rådets direktiv 90/313/EØF.

10. Hørte myndigheder og organisationer

11. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindre udgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, regioner, Kommuner	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for stat, regioner, kommuner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne.	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Gennemfører direktiv 2003/4/EF om offentlig adgang til miljøoplysninger og om ophævelse af Rådets direktiv 90/313/EØF.	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Den foreslåede bestemmelse, der ikke findes i den gældende lov, indeholder en nærmere angivelse af de grundlæggende formål, som loven varetager.

Den foreslåede bestemmelse fremhæver indledningsvist, at loven har til formål at sikre adgang til og formidling af miljøoplysninger, hvormed artikel 1 om formål med aktindsigt og aktiv formidling i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/3/EF af 28. januar 2003 om offentlig adgang til miljøoplysninger og om ophævelse af Rådets direktiv 90/313/EØF (miljøoplysningsdirektivet) gennemføres.

Bestemmelsen fremhæver endvidere, at loven herunder tilsigter åbenhed hos myndigheder m.v., og dermed bliver lovens grundsynspunkt – offentlighedsprincippet - betonet.

I nr. 1-5 indeholder bestemmelsen en nærmere angivelse af de grundlæggende hensyn og formål, som den nævnte åbenhed skal understøtte.

Nr. 1-5 er enslydende med § 1, stk. 1, nr. 1-5, i forslag til lov om offentlighed i forvaltningen og skal fortolkes i overensstemmelse med denne bestemmelse. Om bestemmelsens baggrund og nærmere afgrænsning henvises til bemærkningerne til § 1, stk. 1, nr. 1-5, i forslag til lov om offentlighed i forvaltningen.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 2, der er ny, fastsætter i overensstemmelse med direktivets artikel 1 om brug af IT-løsninger, at myndigheder mv., der er omfattet af loven skal sørge for, at det i stk. 1 nævnte hensyn til åbenhed i videst muligt omfang varetages ved valg, etablering, og udvikling af nye IT-løsninger. Stk. 2 er endvidere enslydende med § 1, stk. 2, i forslag til lov om offentlighed i forvaltningen og skal fortolkes i overensstemmelse hermed. Om den foreslåede bestemmelses baggrund og nærmere afgrænsning henvises til bemærkningerne til § 1, stk. 2, i forslag til lov om offentlighed i forvaltningen.

Til § 2

Den foreslåede bestemmelse fastlægger det organisatoriske anvendelsesområde for loven. Den foreslåede bestemmelse er udformet således, at anvendelsesområdet fastlægges ud fra anvendelsesområdet i forslaget til offentlighedsloven (§§ 2 – 5) suppleret med de dele af miljøoplysningsdirektivets anvendelsesområde (artikel 3, jf. artikel 2, nr. 2), der ikke er sammenfaldende med offentlighedslovens anvendelsesområde. Dette skyldes at miljøoplysningsdirektivets anvendelsesområde er bredere end det i forslaget til offentlighedslov.

Den foreslåede bestemmelse fastslår i stk. 1, at loven gælder for al virksomhed, der udøves af myndigheder inden for den offentlige forvaltning. En enkel af lovens bestemmelser gælder dog alene for de mere centrale forvaltningsmyndigheder. Der henvises således til lovforslagets § 8, stk. 2.

Bestemmelsen svarer til miljøoplysningsdirektivets definition på en offentlig myndighed for så vidt angår statslig eller anden offentlig myndighed, jf. artikel 2, nr. 2, litra a.

Den offentlige forvaltning omfatter alle statslige forvaltningsmyndigheder, herunder nævn, råd og udvalg samt særlige forvaltningsmyndigheder som Nationalbanken, Danmarks Radio og

Fiskeribanken. Omfattet er også alle kommunale og regionale myndigheder, herunder kommunale og regionale udvalg, fællesskaber samt lokale myndigheder med selvstændig kompetence.

Den foreslåede bestemmelse omfatter alene myndigheder inden for den offentlige forvaltning (forvaltningsmyndigheder), men ikke offentlige myndigheder som sådan. Bestemmelsen omfatter således ikke domstolene, og gælder således hverken for de almindelige domstole – Højesteret, landsretterne, byretterne og Sø- og Handelsretten – eller for de specielle domstole, som f.eks. Arbejdsretten, Boligretterne og Tjenestemandretten.

Loven gælder endvidere ikke for Folketinget eller organer tilknyttet tinget, f.eks. Folketingets Ombudsmand, Rigsrevisionen eller Statsrevisorerne, ligesom den ikke gælder for udenlandske myndigheder eller internationale organisationer, selvom myndighederne eller organisationerne er bosiddende i Danmark.

Miljøoplysningsdirektivets artikel 2, nr. 2, sidste afsnit fastsætter ligeledes, at organer eller institutioner, kan undtages fra direktivets anvendelsesområde, når de udøver dømmende eller lovgivende myndighed.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 1 er enslydende med § 2 i forslag til lov om offentlighed i forvaltningen og skal fortolkes i overensstemmelse med denne bestemmelse. Om bestemmelsens baggrund og nærmere afgrænsning henvises til bemærkninger til § 2 i forslag til lov om offentlighed i forvaltningen.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 2 fastslår, at loven med undtagelse af §§ 7 og 8 endvidere gælder for al virksomhed, der udøves af de institutioner, foreninger, fonde, virksomheder, selskaber m.v. som er omfattet af §§ 3, stk. 1, nr. 1 og 2, samt stk. 2, og § 4, stk. 1, i forslaget til lov om offentlighedsloven.

Det følger af den foreslåede bestemmelse, at loven gælder for al virksomhed, der udøves af de selvejende institutioner og foreninger, virksomheder og selskaber mv., men dog således, at det alene er lovens aktindsigtsregler (og reglerne om notatpligt), der gælder for de pågældende institutioner mv. Det vil sige, at retten til at få foretaget en sammenstilling af oplysninger i de pågældende institutioners databaser (dataudtræk) samt retten til indsigt i databeskrivelsen ikke gælder.

Via henvisningen til offentlighedslovens § 3, stk. 1, nr. 1 og 2, samt stk. 2, omfattes selvejende institutioner, foreninger og fonde mv., der er oprettet ved lov eller i henhold til lov. Omfattet af bestemmelsen er bl.a. gymnasieskoler, Landsbyggefonden, Byggeskadefonden, Feriefonden, ATP og Dyrtidsfonden.

Omfattet er endvidere selvejende institutioner, foreninger, fonde mv., der er oprettet på privatretligt grundlag, men som henregnes til den offentlige forvaltning, fordi de udøver offentlig virksomhed af mere omfattende karakter og derved er undergivet intensiv offentlig regulering, tilsyn og kontrol.

Omfattet er også bl.a. universiteter, handelshøjskoler og sociale institutioner med driftsoverenskomst.

Det fremgår ligeledes af bemærkningerne til § 3 i forslaget til offentlighedsloven, at det er forudsat, at den praksis, der har udviklet sig i forbindelse med anvendelsen af offentlighedsloven, forvaltningsloven og loven om Folketingets Ombudsmand med hensyn til, hvornår de pågældende institutioner mv. kan henregnes til den offentlige forvaltning, skal videreføres, jf. om denne praksis Offentlighedskommissionens betænkning om offentlighedsloven, kapitel 9, pkt. 2.8.1.

Omfattet af er endelig visse energiforsyningsvirksomheder, naturgasforsyningsvirksomheder og kollektive varmforsyningsanlæg.

De institutioner, foreninger, fonde mv. og forsyningsvirksomheder, der via henvisningen til offentlighedslovens § 3, stk. 1, nr. 1 og 2, samt stk. 2, omfattes af miljøoplysningslovens anvendelsesområde er en videreførelse af gældende ret.

Om baggrunden og det nærmere anvendelsesområde for den foreslåede bestemmelse i § 3, stk. 1, nr. 1 og 2, samt stk. 2 henvises til bemærkningerne til § 3 i forslaget til offentlighedsloven.

Via henvisningen til offentlighedslovens § 4, stk. 1, foreslås endvidere omfattet al virksomhed, der udøves af selskaber, hvis mere end 75 % af ejerandelene tilhører danske offentlige myndigheder, og som i kraft af det offentliges ejerskab er undergivet en betydelig grad af styring og kontrol. Det gælder dog ikke børsnoterede selskaber og disses datterselskaber, jf. § 4 i forslaget til offentlighedsloven.

Loven gælder for hele selskabet og ikke alene for den virksomhed, der kan betegnes som forvaltningsvirksomhed.

Ved selskaber forstås juridiske personer med en formue adskilt fra det offentliges formue, der driver forretningsmæssig virksomhed. Dermed indbefattes bl.a. selskaber, der er omfattet af aktieselskabsloven og anpartsselskabsloven. Endvidere indbefattes selskaber, der er omfattet af lov om visse erhvervsdrivende virksomheder, der gælder for enkeltmandsvirksomheder, interessentskaber, kommanditselskaber, andelselskaber (andelsforeninger) samt andre selskaber og foreninger med begrænset ansvar, som ikke er omfattet af aktieselskabsloven, anpartsselskabsloven eller lov om erhvervsdrivende fonde.

Det er forudsat, at loven gælder for selskaber, uanset om der er tale om direkte eller indirekte offentligt ejerskab. Ved indirekte ejerskab forstås ejerskab gennem en eller flere andre juridiske personer.

Via henvisningen til bestemmelsen i § 4, stk. 1, 2. pkt., i offentlighedsloven følger, at denne bestemmelse ikke gælder for børsnoterede selskaber samt disses datterselskaber.

Ved børsnoterede selskaber forstås selskaber, der har aktier optaget til handel på et reguleret marked i et EU- eller EØS-land.

Med hensyn til den nærmere afgrænsning og beskrivelse af disse selskaber henvises til bemærkningerne til § 4, stk. 1, i forslaget til offentlighedsloven.

En række af de selskaber som via henvisningen til § 4, stk. 1, foreslås omfattet af miljøoplysningsloven vil formentlig allerede i dag være omfattet af den gældende miljøoplysningslovs § 1, stk. 2, i det omfang de udøver offentlige funktioner eller tjenesteydelser i relation til miljøet.

Med bestemmelsen i stk. 3 fastsættes, at med undtagelse af reglerne i §§ 7 og 8 er de selskaber, institutioner, personligt ejede selskaber, foreninger m.v. der er omfattet af § 5, stk. 1, i forslaget til offentlighedsloven omfattet af miljøoplysningsloven.

Med henvisningen til § 5, stk. 1, i offentlighedsloven foreslås omfattet, selskaber, institutioner, personligt ejede virksomheder, foreninger mv. i det omfang de ved eller i henhold til lov har fået tillagt beføjelse til at træffe afgørelse på statens, en regions eller en kommunes vegne.

Det følger af henvisningen til offentlighedslovens bestemmelse, at loven kun gælder for den del af selskabernes, institutionernes, foreningernes mv. virksomhed, der vedrører afgørelsesvirksomhed og kun således, at det alene er lovens aktindsigtsregler (og reglerne om notatpligt), der gælder for disse selskabers, institutioner mv. Det vil sige, at retten til at få foretaget en sammenstilling af oplysninger i de pågældende institutioners databaser (dataudtræk) samt retten til indsigt i databeskrivelsen ikke gælder.

Med hensyn til bestemmelsens nærmere afgrænsning henvises til bemærkningerne til § 5, stk. 1, i forslaget til offentlighedsloven.

En række af de selskaber, virksomheder m.v., som via henvisningen til § 5, stk. 1, omfattes af miljøoplysningsloven, vil allerede i dag være omfattet af den gældende lovs § 1, stk. 2. Omfattet vil f.eks. være Miljømærkesekretariatet og Dansk-Retursystem A/S.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 4, fastlægger, at loven med undtagelse af §§ 7 og 8 gælder for fysiske og juridiske personer, herunder institutioner, foreninger, fonde, virksomheder, selskaber, m.v., i det omfang de ikke er omfattet af stk. 2 og 3, og de ved eller i henhold til lov har fået tillagt beføjelse til at udøve offentlige administrative funktioner, herunder konkrete opgaver, aktiviteter og tjenesteydelser, i forbindelse med miljøet, eller har offentligt ansvar for eller udøver offentlige funktioner eller tjenesteydelser i relation til miljøet og er underlagt offentligt kontrol.

Den foreslåede bestemmelse skal sikre en korrekt gennemførelse af miljøoplysningsdirektivets artikel 2, stk. 2, litra b og c, ved at omfatte alle de selskaber, virksomheder, institutioner mv., som opfylder betingelserne i stk. 4, nr. 1 og 2, og som ikke via henvisningerne til offentlighedslovens § 3, stk. 1, nr. 1 og 2, samt stk. 2, § 4, stk. 1, og § 5, stk. 1, omfattes af miljøoplysningsloven.

Omfattet af stk. 4, vil således - i det omfang disse virksomheder ikke er omfattet af stk. 2 - være en række offentligt kontrollerede forsyningsvirksomheder og en række virksomheder, der har ansvar for eller udøver offentlige funktioner eller tjenesteydelser i relation til miljøet, og som er underlagt offentlig kontrol. Dette indebærer, at offentlige forsyningsområder, såsom affaldsområdet, trafikområdet, energiområdet, spildevandsområdet og vandforsyningsområdet omfattes. Omfattet vil således være broselskaberne, DSB, DSB-tog, Metroselskabet og Arealudviklingsselskabet, i det omfang det offentlige gennem ejerskab eller på anden måde har bestemmende indflydelse på selskaberne.

Omfattet kan endvidere være selskaber, hvor det offentlige ejer mindre end 75% eller er børsnoterede, men hvor det offentlige pga. ejerandele, stemmerettigheder, vedtægter og repræsentation har bestemmende indflydelse på selskabet m.v. Visse selskaber, der i dag har aktiviteter i Danmark, er underlagt bestemmende indflydelse fra det offentlige i andre lande. Henset til, at der ifølge ordlyden i øvrigt skal være tale om funktioner, der kan karakteriseres som offentlig opgavevaretagelse, falder sådanne virksomheder uden for definitionen, idet disse virksomheder i Danmark har karakter af almindelig erhvervsvirksomhed.

Der henvises i den forbindelse til selskabslovens § 5, nr. 28, jf. §§ 7 og 8 om afgrænsningen af statslige aktieselskaber inden for selskabslovgivningens område, som herunder præciserer, hvad der ligger i bestemmende indflydelse. Herefter er det ikke kun ejerskab, men også stemmerettigheder, vedtægter og repræsentation, der kan lægges vægt på.

Videre bemærkes, at virksomheder, der er rent privatejede og ikke falder ind under stk. 2, og som udfører opgaver for en myndighed, f.eks. varetager den daglige drift af et spildevandsrensningsanlæg eller et affaldsanlæg på kommunens vegne ikke er omfattet af den foreslåede stk. 4. En anmodning om aktindsigt må i disse situationer fremsættes over for kommunalbestyrelsen som driftsherre.

Hvis der derimod er tale om et blandet offentligt- og privatejet organ, hvor det offentlige har bestemmende indflydelse, vil virksomheden være omfattet af f.eks. stk. 4. Efter den gældende lov er en privat oddeplejestation jf. MAD 2004.749 anset for omfattet af den gældende lov for så vidt angår oplysninger om indbringningen og genudsætningen af de som led i daværende Skov- og Naturstyrelsens (nu Naturstyrelsen) forvaltningsplan for odder i Danmark behandlede oddere, og for så vidt angår oplysninger om stillingtagen til, hvad der skal ske med levedygtige dyr, som ikke genudsættes.

Som ovenfor nævnt gennemfører stk. 4 miljøoplysningsdirektivets artikel 2, stk. 2, litra b og c. Rækkevidden af bestemmelserne er uklar, og fortolkningen må derfor yderligere fastlægges i lyset af evt. EU-domme og udtalelser fra Århus-konventionens Overholdelseskomité.

Der henvises endvidere til bemærkningerne til lov nr. 447 af 31. maj 2000 om ændring af lov om aktindsigt i miljøoplysninger (L 4, FT 2004-05 (2. samling)), hvorved den gældende lovs § 2, stk. 2, senest blev ændret som følge af gennemførelsen af Århus-konventionen i dansk ret.

Til § 3

Den foreslåede bestemmelse fastslår, i lighed med den gældende lovs § 2, stk. 1, at retten til aktindsigt i miljøoplysninger tilkommer enhver. Adgangen til aktindsigt tilkommer således juridiske personer (selskaber, organisationer mv.) og fysiske personer uden hensyntagen til statsborgerskab, bopæl, alder mv. Bestemmelsen gennemfører miljøoplysningsdirektivets artikel 3, stk. 1.

Til § 4

Den foreslåede bestemmelse fastlægger i stk. 1 den nærmere afgrænsning af, hvilke miljøoplysninger der er omfattet af retten til aktindsigt.

Den foreslåede bestemmelse svarer med visse sproglige ændringer til den gældende lovs §§ 2, stk. 1 og 3.

Det fastsættes således, at retten til aktindsigt i miljøoplysninger omfatter miljøoplysninger, som er i myndighedens besiddelse, eller opbevares for den, uanset, hvornår miljøoplysningerne er tilvejebragt.

Ved oplysninger i en offentlig myndigheds besiddelse skal forstås miljøoplysninger, som myndigheden er i besiddelse af, og som er tilvejebragt eller modtaget af den pågældende myndighed, jf. miljøoplysningsdirektivets artikel 2, nr. 3.

Ved opbevaring skal forstås fysisk opbevaring, hvorved en offentlig myndigheds oplysninger fysisk opbevares af en fysisk eller juridisk person på myndighedens vegne, jf. miljøoplysningsdirektivets artikel 2, nr. 4.

Dette indebærer, at myndigheden mv. ikke er forpligtet til at imødekomme anmodninger om at få tilsendt fremtidige miljøoplysninger (løbende aktindsigt), ligesom myndigheden mv. heller ikke er forpligtet til at tilvejebringe, bearbejde eller sammenstille miljøoplysninger, der ikke allerede foreligger, jf. dog lovforslagets § 7, hvorefter enhver kan kræve, at en forvaltningsmyndighed foretager en sammenstilling af allerede foreliggende oplysninger i en myndigheds databaser, hvis sammenstillingen kan foretages med enkle kommandoer.

Miljøoplysninger, som en myndighed mv. alene har adgang til gennem en ekstern database, kan ikke betragtes som værende i myndighedens besiddelse eller opbevaret for den, medmindre der er tale om myndighedens miljøoplysninger, som opbevares for myndigheden i den eksterne database, eller miljøoplysningerne er trukket ud af databasen og således er i myndighedens besiddelse.

Den foreslåede bestemmelse omfatter miljøoplysninger, uanset hvornår de er tilvejebragt. Oplysninger tilvejebragt før lovens ikrafttrædelse er således også omfattet.

Det bemærkes, at retten til aktindsigt i miljøoplysninger også omfatter indførsler af miljøoplysninger i journaler, registre m.v. f.eks. om den sag miljøoplysningerne indgår i. Dette indebærer, at myndigheden m.v. på eget initiativ – og samtidig med de øvrige miljøoplysninger – skal meddele aktindsigt i miljøoplysningerne i journalindførelsen (aktlisten).

Den aktindsigtssøgende har således et selvstændigt krav på aktindsigt i miljøoplysninger i journalindførelsen, og afslag herpå kan alene meddeles, hvis den pågældende indførsel indeholder miljøoplysninger, der i sig selv er omfattet af de bestemmelser i loven, der undtager oplysninger fra retten til aktindsigt, jf. lovudkastets §§ 12-27.

Hvis aktlisten tillige indeholder oplysninger, der ikke er miljøoplysninger, finder offentlighedslovens § 7, stk. 2, nr. 2, eller forvaltningslovens § 9, stk. 2, nr. 2, om retten til

aktindsigt i indførelse i journaler, registre og andre fortegnelser vedrørende den pågældende sags dokumenter anvendelse.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 2 indeholder definitionen på miljøoplysninger og er med visse sproglige ændringer identisk med den gældende lovs definition i § 3, nr. 1-6.

Med hensyn til forståelsen af afgrænsningen af miljøoplysninger i den gældende lovs § 3 kan bl.a. nævnes MAD 2005.1679: biogasanlæg og gyllesepareringsanlæg er aktiviteter, der påvirker eller kan påvirke de elementer, som nævnt i den gældende lovs § 3, stk. 1, nr. 1 og 2. MAD 2006.2010: Oplysninger om problemer i metroen som følge af indsivende vand var ikke omfattet af loven. FOB 2009. 9-1: en digital højdemodel, som består af en geometrisk beskrivelse af terrænets overflade ved hjælp af en stor mængde punkter i et tredimensionelt koordinatsystem, var omfattet af den gældende lovs § 3, nr. 3. FOB 2009. 9-4: Naturklagenævnets sekretariats notat til nævnet i en konkret sag var omfattet af den gældende lovs § 3, nr. 3. Se også FOB 2006.337 om et register med oplysninger om brugen af receptpligtig medicin til dyr (Vetstat). Århus-konventionens overholdelseskomité har ligeledes udtalt sig om afgrænsningen af konventionens artikel 2, stk. 3, om definitionen på miljøoplysninger, se bl.a. ACCC/C/2008/30 (lejekontrakt vedr. jord var omfattet af definitionen) og ACCC/C/207/21 (finansieringsaftaler om specifikke foranstaltninger til f.eks. beskyttelse af naturområder vil være omfattet af artikel 2, stk. 3).

De foreslåede bestemmelser i stk. 1 og 2 gennemfører miljøoplysningsdirektivets artikel 2, stk. 1, 3 og 4, samt artikel 3, stk. 1.

Til § 5

Den foreslåede bestemmelse har til formål at sikre, at en person kan få indsigt i miljøoplysninger vedrørende den pågældende selv i lige så vidt omfang som efter forvaltningslovens regler om aktindsigt, der alene gælder for den, som er part i en sag, hvor der vil blive truffet en afgørelse.

Bestemmelsen er - bortset fra at den kun finder anvendelse på miljøoplysninger - enslydende med § 8 i forslag til lov om offentlighed i forvaltningen og skal fortolkes i overensstemmelse hermed. Der henvises til bemærkningerne til § 8 i forslaget til offentlighed i forvaltningen.

§ 8 i forslaget til offentlighedsloven er endvidere enslydende med den gældende offentlighedslov § 4, stk. 2, som finder anvendelse på miljøoplysninger i medfør af den gældende lovs § 2, stk. 1.

Til § 6

Den foreslåede bestemmelse omhandler det såkaldte identifikationskrav. Bestemmelsen stiller i stk. 1 som betingelse for at få aktindsigt, at det i bestemmelsen angivne identifikationskrav er opfyldt. Bestemmelsen i stk. 1 er – bortset at den kun retter sig mod miljøoplysninger – enslydende med § 9, stk. 1, i forslaget til offentlighedslov og skal fortolkes i overensstemmelse med denne bestemmelse. Om bestemmelsens baggrund og nærmere afgrænsning henvises til bemærkningerne til § 9, stk. 1, i forslaget til offentlighedsloven.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 2, der er ny, fastsætter, at i de situationer, hvor identifikationskravet i stk. 1 ikke er opfyldt, skal myndigheden m.v. om inden for en tidsfrist at anmode den aktindsigtssøgende om at præcisere anmodningen og bistå den aktindsigtssøgende hermed. Reglen skyldes, at miljøoplysningsdirektivet giver mulighed for at afslå en anmodning om aktindsigt, hvis anmodningen er udfærdiget i for generelle vendinger.

Direktivet stiller dog i denne situation krav om, at myndigheden m.v. hurtigst muligt og senest inden for 1 måned skal have anmodet den aktindsigtssøgende om at præcisere sin anmodning og bistå den aktindsigtssøgende hermed, jf. direktivets artikel 4, stk. 1, litra c, der henviser til artikel 3, stk. 3. Miljøoplysningsdirektivet angiver i artikel 3, stk. 3, at vejledningspligten f.eks. kan opfyldes ved, at myndigheden mv. i disse situationer oplyser om brugen af offentlige registre eller oversigter over miljøoplysninger.

Uanset at myndighedens m.v. vejledningspligt antages at ligge inden for rammerne af forvaltningslovens § 7, findes det mest hensigtsmæssigt, at direktivets præcise regel indskrives i loven.

Efter den foreslåede bestemmelse i stk. 3 kan myndigheden mv. – uanset at betingelserne i stk. 1 er opfyldt - afslå at behandle en anmodning, i det omfang anmodningen er åbenlyst urimelig.

Efter den tilsvarende bestemmelse i § 9, stk. 2, i forslaget til offentlighedsloven kan myndigheden mv. afslå at behandle en anmodning, hvis anmodningen vil nødvendiggøre et uforholdsmæssigt ressourceforbrug, eller anmodningen må antages at skulle tjene et retsstridigt formål.

Det fremgår af bemærkninger til offentlighedslovens § 9, stk. 2, nr. 1, samt betænkningens kap. 12, afsnit 8.4.2 og 8.5., at baggrunden for bestemmelsen er, at ophævelsen af det subjektive krav, hvorefter den aktindsigtssøgende skal have et forhåndskendskab til dokumentet eller oplysningen, ikke kan stå alene, men at hensynet til myndighedernes ressourcer, er så tungtvejende, at der må tages hensyn hertil. Det fremgår endvidere af bemærkningerne til bestemmelsen, at der ved vurderingen af om behandlingen af en anmodning om aktindsigt vil nødvendiggøre et uforholdsmæssigt ressourceforbrug, må lægges vægt på hvor mange sager eller dokumenter anmodningen vedrører og om anmodningen pga. af dokumenternes eller sagen indhold vil være

kompliceret at behandle. Det afgørende vil typisk være det forventede tidsforbrug i forbindelse med behandlingen af aktindsigtsanmodningen. Det fremgår endvidere at bestemmelsen sjældent vil finde anvendelse på sager, hvor den, der søger om aktindsigt, kan godtgøre en særlig interesse i sagen.

Forskellen mellem de to foreslåede bestemmelser i henholdsvis forslag til offentlighedsloven og miljøoplysningsloven skyldes, at miljøoplysningsdirektivet i denne type af situationer alene giver mulighed for at afslå en anmodning, såfremt den er åbenlyst urimelig, jf. direktivets artikel 4, stk. 1, litra b.

Direktivet indeholder ingen definition af, hvad der skal forstås ved en ”åbenlyst urimelig anmodning” om miljøoplysninger. Ved vurderingen af, om anmodningen er åbenlyst urimelig, kan bl.a. peges på direktivets artikel 5 om gebyrer, der giver myndigheden m.v. mulighed for at opkræve et gebyr for udleveringen af oplysningerne. Det må derfor antages, at selve det forhold, at behandlingen af en anmodning vil være uforholdsmæssigt ressourcekrævende, sjældent vil være tilstrækkelig til at afslå anmodningen som åbenlyst urimelig. Det må dog antages, at direktivet ikke vil være fuldstændig til hinder for, at ressourcebelastningen af myndigheden m.v. indgår ved vurderingen af, om en anmodning om aktindsigt er åbenlyst urimelig. Dette vil særlig kunne være relevant, hvis behandlingen af anmodningen om aktindsigt er så ressourcebelastende for myndigheden m.v., at det i helt afgørende grad vil hæmme myndighedens mulighed for at prioritere behandlingen af andre vigtige sager.

Det fremgår endvidere af bemærkningerne til § 9, stk. 2, nr. 2, i forslaget til offentlighedsloven, at bestemmelsen i vidt omfang er en videreførelse af, hvad der allerede følger af gældende ret. Efter bestemmelsen kan der meddeles afslag på en anmodning om aktindsigt, i det omfang anmodningen må antages at skulle tjene et retsstridigt formål eller lignende. Denne del af bestemmelsen er i vidt omfang en videreførelse af, hvad der allerede følger af gældende ret, og giver således udtrykkelig mulighed for at afslå anmodninger om aktindsigt, hvis der er tale om klare tilfælde af misbrug. Bestemmelsen vil bl.a. kunne anvendes, hvor en anmodning om aktindsigt i en sag eller i dokumenter har til formål at skabe grundlag for retsstridige forhold eller har til formål at forfølge eller på lignende måde genere myndighedens ansatte eller privatpersoner (chikane).

Ved vurderingen af, om det kan lægges til grund, at en aktindsigtsanmodning må antages at skulle tjene et retsstridigt formål eller lignende, må der ifølge bemærkningerne til forslaget til offentlighedsloven tages udgangspunkt i de konkrete omstændigheder ved anmodningen. Det kan i den forbindelse f.eks. indgå, om ansøgeren selv har givet udtryk for, at anmodningen fremsættes med det formål at genere eller forfølge en person mv., ligesom der kan lægges vægt på, om ansøgeren tidligere har benyttet oplysninger, som den pågældende har fået aktindsigt i, til at begå retsstridige forhold. Der kan endvidere lægges vægt på, om ansøgeren ved møder eller telefonisk har optrådt truende.

Som ovenfor nævnt indeholder miljøoplysningsdirektivet ingen definition på ”en åbenlyst urimelig anmodning”, men det må antages, at direktivets bestemmelse giver mulighed for at afslå anmodninger om aktindsigt i miljøoplysninger i tilsvarende situationer, hvis der er tale om klare tilfælde af misbrug.

Til § 7

Den foreslåede bestemmelse, der er ny, fastsætter en ret for offentligheden til under visse betingelser at kræve, at en forvaltningsmyndighed foretager og udleverer en sammenstilling af miljøoplysninger i myndighedens databaser. Der er således tale om, at myndighederne – i modsætning til, hvad der følger af den gældende offentlighedslov og miljøoplysningslov – i et vist omfang forpligtes til at udarbejde dokumenter/tilvejebringe nye sammenstillinger af miljøoplysninger, der ikke allerede foreligger.

Det er en betingelse for, at offentligheden kan kræve en sammenstilling, at der er tale om allerede foreliggende miljøoplysninger i myndighedens databaser. Det kan således ikke kræves, at en myndighed tilvejebringer (nye) miljøoplysninger med henblik på at foretage en efterfølgende sammenstilling af oplysningerne.

Når bortses fra, at bestemmelsen alene omhandler miljøoplysninger, er den foreslåede bestemmelse enslydende med § 11 i forslaget til offentlighedslov og skal fortolkes i overensstemmelse hermed. For bestemmelsens baggrund og nærmere afgrænsning henvises til bemærkningerne til § 11 i forslaget til offentlighedsloven.

Til § 8

Med den foreslåede bestemmelse, der er ny, indføres en ret for offentligheden til at få indsigt i de databeskrivelser, der indeholder information om de typer af miljøoplysninger, som indgår i en database (oplysninger om, hvilke data databasen indeholder), hvilket grundlag miljøoplysningerne i databasen bygger på (kriterier for indsamling og registrering af foreliggende miljøoplysninger i databasen, kilder, tidspunkter for indsamling og frekvens for ajourføring) samt oplysninger om, hvilke formater en database anvender (f.eks. oplysninger om tilgængelige formater for dataudtræk, såsom tekstformat eller regnearksformat). Sigtet med bestemmelsen er, at en indsigt i databeskrivelsen skal sikre offentligheden kendskab til, hvordan den enkelte database grundlæggende er opbygget.

Når bortses fra, at bestemmelsen alene omhandler miljøoplysninger, er den foreslåede bestemmelse enslydende med § 12 i forslaget til offentlighedslov og skal fortolkes i overensstemmelse hermed.

For bestemmelsens baggrund og nærmere afgrænsning henvises til bemærkningerne til § 12 i forslaget til offentlighedsloven.

Til § 9

Den foreslåede bestemmelse fastslår i stk. 1, at den myndighed, der skal træffe afgørelsen i en sag, skal gøre notat i forhold til miljøoplysninger, der modtages *mundtligt*, eller som *modtages på anden måde*. Notatpligten gælder således også i de tilfælde, hvor myndigheden modtager miljøoplysningerne i ikke-mundtlig form, f.eks. i form af en sms-besked.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 2 fastsætter en pligt for forvaltningsmyndighederne til i afgørelsessager at tage notat om *væsentlige sagsekspeditionsskridt*, der ikke i øvrigt fremgår af sagens dokumenter. Bestemmelsen er udtryk for en lovfæstelse af den del af området for en almindelig ulovbestemt forvaltningsretlig retsgrundsætning om myndighedernes notatpligt, der angår afgørelsessager.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 3 fastslår, at notatpligten efter stk. 1 og 2 ikke gælder i forbindelse med behandlingen af sager inden for strafferetsplejen.

Når bortses fra, at bestemmelsen alene retter sig mod miljøoplysninger, er den foreslåede bestemmelse identisk med § 13 i forslaget til offentlighedslov og skal fortolkes i overensstemmelse med denne bestemmelse. Med hensyn til baggrunden og den nærmere afgrænsning af bestemmelsen henvises til bemærkningerne til § 13 i forslaget til offentlighedsloven.

Bestemmelsen i § 13 i forslaget til offentlighedsloven afløser den gældende offentlighedslovs § 6, som i medfør af § 2, stk. 1, i den gældende miljøoplysningslov ligeledes finder anvendelse på myndighedernes pligt til at gøre notater om miljøoplysninger i afgørelsessager.

Til § 10

Den foreslåede bestemmelse omhandler myndighedens m.v. pligt til at foretage en konkret afvejning af de hensyn, der taler for offentliggørelse overfor de hensyn, der taler imod en offentliggørelse af miljøoplysninger (afvejningsregel) i sager om aktindsigt, hvor de miljøoplysninger, der anmodes om, falder ind under en eller flere af de undtagelsessituationer, der er nævnt i artikel 12 - 27. Den foreslåede bestemmelse fastsætter endvidere en pligt for myndigheden m.v. til at anvende lovforslagets undtagelser fra retten til aktindsigt restriktivt.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 1 om restriktiv anvendelse af undtagelserne for retten til aktindsigt og konkrete afvejsninger af de hensyn til offentligheden, der varetages ved at udlevere miljøoplysningerne, overfor dem, der varetages ved at tilbageholde miljøoplysningerne, svarer til den gældende lovs § 2, stk. 3, med de ændringer, der følger af, at de konkrete undtagelser fra retten til aktindsigt, som myndigheden skal anvende restriktivt og afveje i forhold til, nu fremgår direkte af loven, jf. §§ 12-27.

Herudover understreges i bestemmelsen, at myndigheden ved behandlingen af en anmodning om aktindsigt i miljøoplysninger *altid* skal anvende undtagelsesbestemmelserne i §§ 12- 27 restriktivt, hvilket også har været forudsat i den gældende bestemmelse, men nu er tydeliggjort i bestemmelsen.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 1 gennemfører miljøoplysningsdirektivets artikel 4, stk. 2, afsnit 2, 1. og 2. pkt., hvorefter adgangen til at begrænse aktindsigten skal fortolkes restriktivt under hensyn til samfundets interesse i, at oplysningerne offentliggøres, og direktivets afvejningsregel, hvorefter de offentlige interesser, der varetages ved udlevering i hvert enkelt sag om aktindsigt, skal afvejes overfor de interesser, der varetages ved at afslå udlevering.

De undtagelsesbestemmelser, der er omfattet af forslaget, er § 12, stk. 1, vedr. undtagelse af sager indenfor strafferetsplejen, som behandles af forvaltningsmyndighederne, § 13 om undtagelse af sager om lovgivning, § 14 om undtagelse af sager om personalesager, § 15 om undtagelse af sager om førelse af en kalender, § 16, stk. 1, om undtagelser fra reglen om at udlevere miljøoplysninger i uddrag, §§ 17 og 18 om undtagelser af interne arbejdsdokumenter, § 20 om undtagelse af andre dokumenter, samt § 21, stk. 2 og § 22, stk. 1, 2. pkt. og stk. 2 om undtagelser fra ekstraheringspligten, § 23 om undtagelse af oplysninger om enkeltpersoners private, herunder økonomiske forhold og forretningshemmeligheder m.v. og § 24 om undtagelse af oplysninger om f.eks. hensynet til statens sikkerhed, § 25 om undtagelse af miljøoplysninger af hensyn til rigets udenrigspolitiske interesser mv. samt § 26 om undtagelse af visse andre miljøoplysninger og § 27, stk. 2, om undtagelser fra pligten til at meddele miljøoplysninger i uddrag.

For så vidt angår sager inden for strafferetsplejen, som behandles af miljømyndighederne indebærer dette dog ikke, at den konkrete afvejning altid vil føre til, at der skal meddeles aktindsigt i miljøoplysninger i sådanne sager, idet de hensyn, der kommer til udtryk i bl.a. den foreslåede bestemmelse i § 26, stk. 1, og forvaltningslovens § 15, stk. 1, nr. 3, vil skulle inddrages i den konkrete afvejning.

Det bemærkes i den forbindelse også, at miljøoplysningsdirektivets artikel 4, stk. 2, sidste afsnit, stiller krav om, at medlemsstaterne inden for direktivets rammer og for så vidt angår anvendelsen af artikel 4, stk. 2, litra f, sikrer, at kravene i databeskyttelsesdirektivet overholdes. Offentliggørelse og

videregivelse af personoplysninger i medfør af direktivet skal således respektere databeskyttelsesdirektivet og nationale regler fastsat i medfør heraf.

Efter direktivets artikel 4, stk. 2, litra f, vil en anmodning om adgang til miljøoplysninger kunne afslås, hvis offentliggørelsen kan have en ugunstig indvirkning på beskyttelsen af personoplysninger og/eller sagsakter vedrørende fysiske personer, hvis den pågældende person ikke har givet samtykke til offentliggørelse heraf, og hvis en sådan fortrolighed har hjemmel i national ret eller fællesskabsret.

Den særlige beskyttelse, som bl.a. fortrolige personoplysninger således nyder efter direktivet, fører til, at den konkrete afvejningsregel i almindelighed vil indebære, at der ikke vil skulle meddeles aktindsigt i de oplysninger om enkeltpersoners private forhold, der er omfattet af den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 1, nr. 1.

Dette gælder også i sager om lovgivning, personalesager samt de straffesager, der behandles af de administrative myndigheder. Det kan f.eks. dreje sig om lovforslag, inden de er fremsat for Folketinget samt Forsvarsministeriets sager om administrative bøder for olieforurening på havet.

Ombudsmanden har i flere sager udtalt sig om den gældende lovs § 2, stk. 3, vedr. afvejningsreglen, herunder om kravene til en konkret afvejning af de modstående interesser. FOB 2009 9-1 (Kort & Matrikelstyrelsen og Miljøministeriet kunne ikke afslå aktindsigt i data om Danmarks Højdemodel med henvisning til risikoen for, at oplysningerne ville blive brugt på en retsstridig måde. Pligten til at foretage en konkret afvejning af modstående interesser var ikke opfyldt.) FOB 2009.9-4 (Naturklagenævnet afslog at give aktindsigt i Naturklagenævnets sekretariats notat til nævnet i en konkret sag på grund af hensynet til at kunne rådgive nævnets medlemmer. Kravet om en konkret afvejning af modstående interesser var ikke opfyldt.) Se også FOB 2008.191, MAD 2008.1505, MAD 2007.952 og MAD 2005.1679.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 2, fastsætter, at sager inden for strafferetsplejen, jf. § 12, stk. 2, som behandles af politiet og anklagemyndigheden ikke er omfattet. Denne sagsgruppe skal behandles efter offentlighedslovens og forvaltningslovens regler.

Sager, der efterforskes af en anden myndighed end politiet, vil som udgangspunkt først være omfattet af bestemmelsens stk. 2, fra det tidspunkt, hvor sagen er overgivet til politiet. Det gælder, selv om sagen forud for overgivelse til politiet er blevet behandlet af den administrative myndighed med henblik på stillingtagen til netop spørgsmålet om evt. overgivelse til politiet. Hvis en myndighed har overgivet en sag til politiet, vil eventuelle miljøoplysninger i de fremsendte akter, der fortsat beror hos den pågældende myndighed, være omfattet af lovforslagets § 12, stk. 1, og

dermed omfattet af bestemmelsens stk.2. Akter, som myndigheden har skønnet uden betydning for straffesagen og derfor ikke har fremsendt til politiet, er derimod ikke omfattet af bestemmelsen.

Akterne er endvidere kun omfattet af bestemmelsen i stk. 2, såfremt de er indgået og udelukkende benyttes i en sag inden for strafferetsplejen. Hvis en straffesags akter udlånes til brug for en sag uden for strafferetsplejen, vil akterne ikke være omfattet af lovforslagets § 12, stk. 1, eller af bestemmelsen i § 10, stk. 2. Det samme gælder, hvis en myndighed – efter at have sendt sagen til politiet – anvender dokumenter fra sagen i en anden sammenhæng, f.eks. i forbindelse med en fortsat tilsynssag.

Særligt om personfølsomme oplysninger og forholdet til databeskyttelsesdirektivet

Anvendelse af den konkrete afvejningsregel på følsomme personoplysninger, som f.eks. oplysninger om helbredsforhold og om strafbare forhold m.v., vil i almindelighed indebære, at der ikke skal meddeles aktindsigt i de miljøoplysninger om enkeltpersoners private forhold, der er omfattet af den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 1, nr. 1.

Det skyldes, at direktivet som ovenfor nævnt i artikel 4, stk. 2, sidste afsnit, stiller særlige krav til beskyttelse af følsomme personoplysninger. Videregivelse af personoplysninger i medfør af direktivet skal således respektere databeskyttelsesdirektivet og nationale regler fastsat i medfør heraf. I Danmark er databeskyttelsesdirektivet gennemført ved lov nr. 429 af 31. maj 2000 om behandling af personoplysninger (persondataloven).

Særligt vedr. emissionsoplysninger fastsætter direktivet i artikel 4, stk. 2, næstsidste afsnit, at en anmodning om aktindsigt i emissionsoplysninger ikke kan afslås med henvisning til en række af direktivets undtagelsesbestemmelser, herunder artikel 4, stk. 2, litra f, om beskyttelse af personoplysninger.

Direktivet stiller imidlertid også for emissionsoplysningers vedkommende i artikel 4, stk. 2, sidste afsnit, særlige krav til beskyttelse af følsomme personoplysninger, herunder at videregivelse af personfølsomme oplysninger skal respektere EU's databeskyttelsesdirektiv. Videregivelse af personoplysninger i medfør af direktivet skal således respektere databeskyttelsesdirektivet og nationale regler fastsat i medfør heraf.

Det kan være relevant for f.eks. emissionsoplysninger, der indgår i sager inden for strafferetsplejen, som behandles af miljømyndighederne, og hvor begæringen angår emissionsoplysninger i en straffesag vedr. en enkeltmandsejet virksomhed.

Dette må i hvert fald i disse tilfælde i almindelighed indebære, at der ikke vil skulle meddeles aktindsigt i de oplysninger om emissioner til miljøet, som kan henføres til enkeltpersoners private forhold, der er omfattet af lovforslagets § 23, stk. 1, nr. 1.

For emissionsoplysninger, der indgår i miljømyndighedernes tilsynssager vedr. enkeltmands ejede virksomheder, og hvor der ikke er tale om et strafbart forhold, vil der derimod som udgangspunkt ikke være det samme beskyttelseshensyn.

Der henvises endvidere til afsnit 2.1.1 i de almindelige bemærkninger til lov nr. 310 af 2. maj 2005 om ændring af lov om aktindsigt i miljøoplysninger (L 4, FT 2004-05, (2. samling)) om afvejningsreglen og til de specielle bemærkninger til det nævnte lovforslags § 1, nr. 3.

Til § 11

Den foreslåede bestemmelse omhandler lovens forhold til anden lovgivning og svarer til den gældende lovs § 2, stk. 2, 1. pkt., med den forskel, at bestemmelsen nu fastslår, at pligten til at meddele aktindsigt i miljøoplysninger ikke begrænses af særlige bestemmelser i anden lovgivning. Der er ikke med den ændrede formulering, der er mere direktivnær, tilsigtet nogen realitetsændring.

Miljøoplysningsdirektivet gennemfører Århuskonventionen i EU-retten, jf. under pkt. 2. ovenfor, og det må derfor antages, at konventionen og direktivet vil være til hinder for såvel nationale som EU-retlige regler, der begrænser den pligt til at meddele aktindsigt, som følger af miljøoplysningsdirektivet.

På denne baggrund indeholder den foreslåede bestemmelse i stk. 2 ikke en bestemmelse, svarende til den gældende lovs § 2, stk. 2, 2. pkt. I overensstemmelse med direktivet, jf. nedenfor, foreslås med 2. pkt. indsat en specifik regel om, at aktindsigt ikke må meddeles i strid med persondataloven.

Miljøoplysningsdirektivet indeholder således en bestemmelse i direktivets artikel 4, stk. 2, sidste afsnit, hvoraf fremgår, at medlemsstaterne inden for direktivets rammer og for så vidt angår anvendelsen af artikel 4, stk. 2, litra f, sikrer, at kravene i databeskyttelsesdirektivet overholdes. Offentliggørelse og videregivelse af personoplysninger i medfør af direktivet skal således respektere databeskyttelsesdirektivet og nationale regler fastsat i medfør heraf.

Efter direktivets artikel 4, stk. 2, litra f, vil en anmodning om adgang til miljøoplysninger kunne afslås, hvis offentliggørelsen kan have en ugunstig indvirkning på beskyttelsen af

personoplysninger og/eller sagsakter vedrørende fysiske personer, hvis den pågældende person ikke har givet samtykke til offentliggørelse heraf, og hvis en sådan fortrolighed har hjemmel i national ret eller fællesskabsret.

Til § 12

Den foreslåede bestemmelse i stk. 1, der undtager miljøoplysninger i sager inden for strafferetsplejen for aktindsigt, er – når bortses fra, at den alene regulerer miljøoplysninger – identisk med § 19, stk. 1, i forslaget til offentlighedslov. Den foreslåede bestemmelse i stk. 2, der udgør en undtagelse til stk. 1, indfører en ret til aktindsigt i bødeforelæg, der er vedtaget af en juridisk person, og bestemmelsen i stk. 3, der udgør en undtagelse til bestemmelsen i stk. 2, er ligeledes identiske med § 19, stk. 2 og 3 i forslaget til offentlighedsloven.

Den foreslåede bestemmelse i § 19, stk. 1, til forslaget om offentlighedsloven er endvidere identisk med den gældende offentlighedslovs § 2, stk. 1, 1. pkt., som i medfør af den gældende miljøoplysningslovs § 2, stk. 1, også gælder for sager indenfor for strafferetsplejen, hvori der indgår miljøoplysninger.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 1, er begrundet i såvel strafferetsplejemæssige hensyn (hensynet til retshåndhævelsens effektivitet, herunder navnlig til efterforskningen) som hensynet til privatlivets fred (hensynet til de enkelt personers, der måtte blive omtalt i dokumenter, som indgår i sager inden for strafferetsplejen).

Med begrebet ” sager inden for strafferetsplejen” forstås i overensstemmelse med gældende ret alle sager vedrørende gennemførelsen af strafferetlige retsfølger, herunder også de sager, der efter særlig hjemmel behandles af andre forvaltningsmyndigheder end politi og anklagemyndighed, som f.eks. miljømyndighederne, når disse har mulighed for administrative bødeforelæg, eller når en sag er overgivet til politiet, jf. bemærkningerne ovenfor til § 10.

Omfattet af bestemmelsen er således bl.a. – i det omfang de indeholder miljøoplysninger – sager vedrørende politiets efterforskning af lovovertrædelser og anklagemyndighedens udøvelse af funktioner i forbindelse med en straffesags behandling ved domstolene; sager i forbindelse med fuldbyrdelse af straffedomme, herunder sager om prøveløsladelse, udsættelse af strafafsoning, udgangstilladelse, ikendelse af disciplinærstraffe mv.; sager om udlevering af lovovertrædere fra Danmark til strafforfølgning i udlandet; sager om anvendelse af disciplinærmidler inden for forsvaret og civilforsvaret samt sager om erstatning i anledning af strafferetlig forfølgning, som behandles administrativt i henhold til retsplejelovens regler herom.

Bestemmelsen omfatter ikke blot miljøoplysninger i sager vedrørende enkeltpersoner, men også sager, der vedrører juridiske personer (selskaber mv.). Således er miljøoplysninger i sager om opløsning af foreninger omfattet, da de behandles efter strafferetsplejens regler.

Retsvirkningen af, at miljøoplysninger i en sag er omfattet af bestemmelsen, er, at samtlige sagens miljøoplysninger som udgangspunkt er undtaget fra retten til aktindsigt. Dette gælder uanset, om der i sagen foreligger miljøoplysninger, som hvis de havde foreligget i en anden sammenhæng, havde været undergivet aktindsigt.

På trods af, at alle miljøoplysninger i en sag indenfor strafferetsplejen er undtaget fra retten til aktindsigt, vil myndigheden efter lovforslagets § 10 (afvejningsreglen) og § 16 (ekstrahering) i visse tilfælde skulle meddele aktindsigt i miljøoplysninger, der indgår i sager om strafferetlig forfølgning, som behandles af forvaltningsmyndighederne.

Anvendelsen af forslaget § 10 vil særligt være relevant i sager om strafferetlig forfølgning af juridiske personer, der behandles af forvaltningsmyndighederne, i det omfang der indgår miljøoplysninger i sagen. Der vil således efter omstændighederne kunne gives adgang til f.eks. oplysninger om den juridiske persons identitet, og hvilken lovovertrædelse sagen vedrører. Der henvises endvidere til bemærkningerne til lovforslagets § 10.

Anvendelsen af lovforslagets § 16 vil særligt være relevant for miljøoplysninger, som hvis de i havde foreligget i en anden sammenhæng, havde været undergivet aktindsigt. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til lovforslagets § 16.

Med den foreslåede bestemmelse i stk. 2, der er identisk med § 19, stk. 2, i forslaget til offentlighedsloven, indføres der som noget nyt en begrænset adgang til aktindsigt i sager inden for strafferetsplejen, idet der indføres en ret til i overensstemmelse med lovens almindelige regler at få aktindsigt i et bødeforlæg, der er vedtaget af en juridisk person.

Bestemmelsen gælder i forhold til såvel de almindelige forvaltningsmyndigheders udstedelse af administrative bødeforelæg til juridiske personer som politiets og anklagemyndigheden udstedelse af sådanne forelæg.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 3 undtager fra aktindsigten efter stk. 2 i bødeforlæg, dokumenter, der behandles af politi og anklagemyndigheden.

Bestemmelsen i lovforslagets § 12, stk. 1, for så vidt angår de straffesager, som behandles af forvaltningsmyndighederne, gennemfører miljøoplysningsdirektivets artikel 4, stk. 2, litra c og f.

Til § 13

Det foreslås, at retten til aktindsigt i miljøoplysninger ikke gælder i lovgivningssager, førend lovforslag er fremsat. Den foreslåede bestemmelse indeholder således en tidsbegrænset undtagelse fra retten til aktindsigt og er identisk med § 20 i forslaget til offentlighedslov.

Bestemmelsen svarer endvidere indholdsmæssigt til den gældende offentlighedslovs § 2, stk.1, 3. pkt., som ligeledes gælder for miljøoplysninger i medfør af den gældende miljøoplysningslovs § 2, stk. 1.

Formålet med bestemmelsen er navnlig at give centraladministrationen mulighed for at forberede lovgivningsinitiativer i samarbejde med udenforstående, herunder selvstændige kommissioner og udvalg, uden at skulle arbejde under presset af, at også overvejelser af mere foreløbig karakter undergives offentlighed. Bestemmelsen indgår sammen med lovforslagets § 18, stk. 1, og § 20, stk. 1, nr. 2, som et led i den samlede beskyttelse af den politiske beslutningsproces.

Bestemmelsen kan alene finde anvendelse, hvis der foreligger et *lovgivningsprojekt af et bestemt, relativt præcist angivet indhold*, særlig i henseende til, hvilke emner der søges reguleret. En sag falder således udenfor bestemmelsens anvendelsesområde, hvis det er ganske usikkert, om den pågældende sag vil munde ud i, at der udarbejdes et lovudkast eller et lovforslag. Det er dog ikke en ufravigelig betingelse, at et lovforslag kan forventes fremsat inden for nær fremtid.

Bestemmelsen *omfatter* sager om udarbejdelse af ny lovgivning, herunder ny bevillingslov, samt konkrete bevillingssager, der forelægges for Folketingets Finansudvalg. Derimod omfatter bestemmelsen ikke sager om fortolkning af allerede gældende lovgivning, sager om udarbejdelse af administrative forskrifter og sager om vedtagelse af EU-retsakter (forordninger, direktiver mv.).

Bestemmelsen hjemler som nævnt alene en *tidsbegrænset undtagelse* fra adgangen til aktindsigt. Efter det tidspunkt, hvor et lovforslag måtte være fremsat, vil der således være adgang til aktindsigt i sagens dokumenter efter lovens almindelige regler. Særligt med hensyn til bevillingssager, der forelægges for Folketingets Finansudvalg, bemærkes, at loven finder anvendelse, allerede når bevillingsansøgningen er forelagt for Finansudvalget, og ikke først fra tidspunktet for fremsættelsen af de bevillingslovforslag, hvori den pågældende bevillingssag indgår.

Det forhold, at der vil være adgang til aktindsigt i sagens dokumenter efter *lovens almindelige regler*, når et lovforslag er fremsat, indebærer, at f.eks. brevveksling mellem bl.a. ministerier om det

fremstillede lovforslag – som efter gældende ret – fortsat vil kunne undtages fra aktindsigt efter lovforslagets § 20, stk. 1, nr. 1 og 2.

I tilfælde, hvor overvejelserne om et eventuelt lovgivningsinitiativ ikke giver anledning til fremsættelse af lovforslag, indebærer bestemmelsen en udelukkelse af adgangen til aktindsigt i den pågældende lovgivningssag. Dette følger af bestemmelsens ordlyd, hvorefter offentlighedsloven gælder, når lovforslag *er fremsat* for Folketinget.

En forvaltningsmyndighed (den, der er ansvarlig for det pågældende lovforslag) kan således vælge – hvilket der i øvrigt er praksis for – at meddele meraktindsigt i et udkast til et lovforslag, når udkastet er sendt i høring og offentliggjort på Høringsportalen. Der henvises til betænkningens kapitel 20, pkt. 3.2.2.2.

Retsvirkningen af, at en sag er omfattet af bestemmelsen, er, at samtlige sagens dokumenter og miljøoplysninger som udgangspunkt er undtaget fra aktindsigt efter loven. Dette gælder dog ikke, hvis lovgivningsinitiativet er en udløber af en mere omfattende sag, eller hvis lovgivningsprojektet har nær sammenhæng med den løbende forvaltningsvirksomhed på området og for en del er baseret på dokumenter, der er tilvejebragt i den forbindelse. I sådanne tilfælde skal i forhold til spørgsmålet om, hvilke *dokumenter* der indgår i lovgivningssagen, og som derfor kan undtages fra aktindsigt efter bestemmelsen, i almindelighed lægges vægt på, om det pågældende dokument er tilvejebragt med henblik på det aktuelle lovgivningsprojekt.

Den foreslåede bestemmelse skal dog ses i sammenhæng med lovforslagets § 10 om myndighedens mv. pligt til at anvende undtagelsesbestemmelsen restriktivt og pligt til at foretage en konkret afvejning af hensynene til at udlevere oplysningerne over for hensynene til at tilbageholde oplysningerne samt til lovforslagets § 16 om ekstrahering.

Den foreslåede bestemmelse gennemfører miljøoplysningsdirektivets artikel 4, stk. 1, litra d, e, og stk. 2, litra a.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 1 undtager personrelaterede miljøoplysninger, der måtte indgå i sager om ansættelse og forfremmelse i det offentlige tjeneste fra retten til aktindsigt, mens andre sager vedrørende enkeltpersoners ansættelsesforhold i det offentlige (suspension, afskedigelse mv.), hvori der måtte indgå personrelaterede miljøoplysninger som udgangspunkt er undtaget fra aktindsigt i medfør af stk. 2.

Den foreslåede bestemmelse skal ses i sammenhæng med lovforslagets § 10 om myndighedens mv. pligt til at anvende undtagelsesbestemmelsen restriktivt og pligt til at foretage en konkret afvejning

af hensynene til at udlevere oplysningerne over for hensynene til at tilbageholde oplysningerne og lovforslagets § 16 om ekstrahering.

Bestemmelsen gennemfører miljøoplysningsdirektivets artikel 4, stk. 2, litra f. Henset til den særlige beskyttelse af personoplysninger, som direktivet med henvisningen til persondatadirektivet kræver, må det antages, at der i almindelighed ikke skal meddeles aktindsigt i oplysninger omfattet af § 14 i videre omfang end, hvad der følger af den tilsvarende regel i offentlighedslovens § 21.

Bestemmelsen svarer bortset fra den særlige afvejningsregel til § 21 i forslaget til offentlighedsloven, og skal fortolkes i overensstemmelse hermed. Om bestemmelsens baggrund og nærmere afgrænsning henvises til bemærkningerne til § 21 i forslaget til offentlighedsloven.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 1 svarer endvidere indholdsmæssigt til den gældende offentlighedslovs § 2, stk. 2, 1. pkt., mens bestemmelserne i stk. 2, 3 og 5 indholdsmæssigt svarer til den gældende offentlighedslovs § 2, stk. 2, 2. pkt. og stk. 3 og 4. Den gældende offentlighedslovs § 2, stk. 2, 1. og 2. pkt., samt stk. 3 og 4, gælder i medfør af den gældende miljøoplysningslov § 2, stk.1, også for miljøoplysninger i denne type af sager. Med stk. 5 foreslås det nu, at miljøministeren har bemyndigelse til at udvide adgangen til aktindsigt i personalesager som en parallel til Justitsministerens adgang efter offentlighedsloven.

Bestemmelsen i stk. 4 om aktindsigt i miljøoplysninger i direktørkontrakter om de overordnede prioriteringer for den pågældende myndighed er derimod ny og gælder for samtlige myndigheder m.v., som er omfattet af loven.

Til § 15

Den foreslåede bestemmelse vedrører spørgsmålet om aktindsigt i miljøoplysninger, der indgår i kalendre, og fastsætter, at retten til aktindsigt ikke omfatter miljøoplysninger, der fremgår af en kalender, hvad enten der er tale om minister-, borgmester- eller offentligt ansattes kalendre.

Den foreslåede bestemmelse skal ses i sammenhæng med den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 10 om myndighedens mv. pligt til at anvende undtagelsesbestemmelsen restriktivt og pligt til at foretage en konkret afvejning af hensynene til at udlevere oplysningerne over for hensynene til at tilbageholde oplysningerne.

Bestemmelsen svarer bortset herfra til § 22 i forslaget til offentlighedsloven, og skal fortolkes i overensstemmelse hermed. Om bestemmelsens baggrund og nærmere afgrænsning henvises til bemærkningerne til § 22 i forslaget til offentlighedsloven.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 1 svarer endvidere indholdsmæssigt til den gældende offentlighedslovs § 2, stk. 1, 1. pkt., som i medfør af den gældende miljøoplysningslov § 2, stk. 1, også gælder for miljøoplysninger i denne type af sager.

Bestemmelsen gennemfører miljøoplysningsdirektivets artikel 4, stk. 1, litra e.

Til § 16

Den foreslåede bestemmelse i stk. 1 om ekstrahering er ny. Bestemmelsen omfatter pligt til ekstrahering i sager inden for strafferetsplejen, sager om lovgivning, personalesager og indførelse i kalendre, hvor de hensyn, der varetages med disse undtagelser, kun gør sig gældende for en del af miljøoplysningerne. Ekstrahering skal dog ikke foretages, hvis dette vil medføre en prisgivelse af de beskyttede hensyn.

Ekstrahering skal heller ikke foretages, hvis det resterende indhold ikke har et forståeligt eller sammenhængende meningsindhold. Hvornår noget må anses for ikke at have et forståeligt eller sammenhængende meningsindhold må af hensyn til direktivet forstås snævert, og den foreslåede bestemmelse giver således alene mulighed for at undlade ekstrahering hvis det resterende indhold ligger inden for en bagatelgrænse.

Bestemmelsen gennemfører dele af miljøoplysningsdirektivets artikel 4, stk. 3, som stiller krav om, at myndigheden skal udlevere miljøoplysninger, som ikke nyder beskyttelse efter direktivets undtagelsesregler, hvis det er muligt, at adskille dem fra de oplysninger, der skal tilbageholdes. Ekstraheringsforpligtelsen er hidtil blevet opfyldt via afvejningsreglerne, men det findes hensigtsmæssigt at gennemføre direktivet udtrykkeligt på dette punkt.

Der findes ikke en tilsvarende regel i offentlighedsloven, da bestemmelsen omhandler sagstyper, som helt er undtaget fra aktindsigt efter offentlighedsloven.

Ekstraheringsregler findes endvidere i lovforslagets §§ 21 og 22 – og en ekstraheringslignende regel i § 27. Der henvises til bemærkningerne til disse bestemmelser.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 2 er en undtagelse for ekstraheringsreglen i stk. 1 for sager og dokumenter omfattet af § 12, stk. 1, og 3, der behandles eller beror hos politi og anklagemyndigheden.

Den foreslåede bestemmelse om undtagelse af interne dokumenter er delvist identisk med § 23 i forslaget til offentlighedsloven – når bortses fra at bestemmelsen alene omhandler miljøoplysninger i interne dokumenter og ikke omfatter dokumenter, der udveksles mellem KL, Danske Regioner og deres medlemmer - og skal fortolkes i overensstemmelse hermed. Om bestemmelsens baggrund og nærmere afgrænsning henvises til bemærkningerne til § 23 i forslaget til offentlighedsloven.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 1, nr. 1, svarer indholdsmæssigt til den gældende offentlighedslovs § 7, dog med en vis retsteknisk præget forenkling.

§ 7 i den gældende offentlighedslov finder i medfør af den gældende lovs § 2, stk. 1, også anvendelse på miljøoplysninger.

Stk. 1, nr. 2, der vedrører dokumenter, der udveksles i forbindelse med ministerbetjening, er ny, idet udveksling af dokumenter som led i ministerbetjening betragtes som intern.

Bestemmelsen i stk. 2, sidste led, hvorefter den interne karakter ikke mistes ved afgivelse til udenforstående skal ligesom den tilsvarende bestemmelse i forslaget til offentlighedslov fortolkes restriktivt og omfatter alene tilfælde, hvor den pågældende myndighed ikke ved afgivelsen kan anses for at have givet afkald på beskyttelsen – f.eks. ved afgivelse til ombudsmand eller klageinstans i forbindelse med behandling af en klagesag.

Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med lovforslagets § 10 vedrørende afvejningsreglen og gennemfører miljøoplysningsdirektivet artikel 4, stk.1, litra d og e og evt. artikel 4, stk. 2, litra a.

Til § 18

Den foreslåede bestemmelse om undtagelse af miljøoplysninger i interne dokumenter i forbindelse med ministerbetjening er ny og identisk med § 24 i forslaget til offentlighedsloven – når bortses fra at bestemmelsen alene omhandler miljøoplysninger i interne dokumenter - og skal fortolkes i overensstemmelse hermed. Om bestemmelsens baggrund og nærmere afgrænsning henvises til bemærkningerne til § 24 i forslaget til offentlighedsloven.

Bestemmelsen skal se ses i sammenhæng med lovforslagets § 10 vedr. afvejningsregel og gennemfører miljøoplysningsdirektivets artikel 4, stk.1, litra d, e, og evt. artikel 4, stk. 2, litra a.

Til § 19

Der foreslås med bestemmelsen en række miljøoplysninger i interne dokumenter, der foreligger i endelig form, ikke er undtaget fra aktindsigt.

Den foreslåede bestemmelse er en undtagelse fra hovedreglen i lovforslagets § 17 om interne dokumenter og er identisk med § 26 i forslaget til offentlighedsloven – når bortses fra at bestemmelsen alene omhandler miljøoplysninger i interne dokumenter - og skal fortolkes i overensstemmelse hermed. Om bestemmelsens baggrund og nærmere afgrænsning henvises til bemærkningerne til § 26 i forslaget til offentlighedsloven.

De foreslåede bestemmelser i stk. 1-4 er endvidere enslydende med den gældende offentlighedslovs § 8, som i medfør af den gældende lovs § 2, stk. 1, også gælder for miljøoplysninger. Bestemmelsens nr. 5 er ny.

Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med lovforslagets § 10 om afvejningsreglen og gennemfører miljøoplysningsdirektivet artikel 4, stk. 1, litra d, e, og evt. artikel 4, stk. 2, litra a.

Til § 20

Den foreslåede bestemmelse i stk. 1 om undtagelse af miljøoplysninger, som indgår i statsrådsprotokoller, dokumenter, der udarbejdes og udveksles mellem ministre og folketingsmedlemmer i forbindelse med sager om lovgivning eller tilsvarende politisk proces, dokumenter, der udveksles i forbindelse med, at en myndighed udfører sekretariatsopgaver for en anden myndighed, eller der indgår i brevveksling med sagkyndige til brug i retssager eller ved overvejelse af, om en retssag bør føres, er identisk med § 27, nr. 1- 4, i forslaget til offentlighedsloven.

Bestemmelsen skal, når bortses fra, at den kun omhandler miljøoplysninger, fortolkes i overensstemmelse med den foreslåede bestemmelse i § 27, nr. 1- 4, i forslaget til offentlighedsloven. Om bestemmelsens baggrund og nærmere afgrænsning henvises til bemærkningerne til § 27, nr. 1 – 4 i forslaget til offentlighedslov.

Bestemmelserne svarer med undtagelse af stk. 1, nr. 2, der er ny, til den gældende offentlighedslovs § 10, nr. 1, 3 og 4, der i medfør af den gældende miljøoplysningslovs § 2, stk. 1, også finder anvendelse på miljøoplysningen.

Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med lovforslagets § 10 om afvejningsreglen og gennemfører direktivets artikel 4, stk 1, litra d, og stk. 2, litra a og c.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 2 fastsætter, at retten til aktindsigt omfatter emissionsoplysninger, uanset at disse oplysninger er omfattet af undtagelserne i § 20, stk. 1, nr. 1, 3

eller 4, medmindre det vil være i strid med regler i persondataloven eller have en ugunstig indvirkning på retssagers behandling ved domstolene.

Bestemmelsens udgangspunkt er således, at der skal gives aktindsigt i emissionsoplysninger, selvom disse er omfattet af lovforslagets § 20, stk. 1,. Dette gælder dog ikke, hvis oplysningerne er omfattet af de nævnte undtagelsessituationer.

Begrænsningen i adgangen til at undtage emissionsoplysninger fra aktindsigt følger af miljøoplysningsdirektivets artikel 4, stk. 2, andet sidste afsnit, hvorefter emissionsoplysninger ikke kan undtages efter en række af direktivets undtagelsesbestemmelser. Dette gælder bestemmelsen om den fortrolighed karakter af offentlige myndigheders forhandlinger, hvor en sådan fortrolighed har hjemmel i lovgivningen, jf. stk. 2, litra a, beskyttelse af forretnings- og fabrikshemmeligheder m.v., jf. stk. 2, litra d, og beskyttelse af personoplysninger og eller sagsakter vedrørende fysiske personer, hvis den pågældende ikke har givet samtykke til offentliggørelse heraf, og hvis en sådan fortrolighed har hjemmel i national ret eller fællesskabsret eller andre personers interesser eller beskyttelse, jf. stk. 2, litra f og g, samt beskyttelse af det miljø, oplysningerne vedrører, jf. stk. 2, litra h. Direktivet fastsætter dog samtidigt, at persondatadirektivet skal overholdes.

Som følge af direktivets særlige betoning af persondatadirektivet fastsætter bestemmelsen i stk. 2, at retten til aktindsigt i emissionsoplysninger omfattet af stk. 1, ikke gælder, hvis dette vil være i strid med persondataloven, som gennemfører persondatadirektivet i dansk ret.

Inden for området af den foreslåede § 20, stk. 1, giver direktivet også mulighed for at undtage emissionsoplysninger, hvis der er tale om ufærdigt materiale, eller aktindsigt heri vil have en ugunstig indvirkning på retssagers behandling ved domstolene. De hensyn, der kan begrunde et afslag af hensyn til retssagers behandling ved domstolene, antages at svare til de hensyn, der kan varetages efter lovforslagets § 20, stk. 1, nr. 4, om brevveksling med sagkyndige til brug i retssager eller ved overvejelser af, om retssag bør føres.

Miljøoplysningsdirektivet indeholder ingen definition på emissionsoplysninger. Det må dog antages at omfatte ikke blot oplysninger om faste, flydende eller luftformige udledninger, men tillige støj og vibrationer. Med emissionsoplysninger må således menes udledninger af enhver art til vand, jord, luft og undergrund. Det må endvidere antages, at det er uden betydning, om der er tale om oplysninger vedr. emissioner, der vurderes at have en vis skadevirkning for miljøet eller ej. Emissionsoplysninger vil efter omstændighederne kunne undtages efter andre af lovforslagets undtagelsesregler, der er forenelige med direktivets regler for undtagelse af emissionsoplysninger.

De hensyn, der kan begrunde et afslag på aktindsigt i emissionsoplysninger, er således, hvis der er tale om ufærdigt materiale samt hensynet til internationale forbindelser, den offentlige sikkerhed

eller det nationale forsvar, en persons mulighed for at få en retfærdig rettergang eller offentlige myndigheders mulighed for efterforskning af strafferetlig eller disciplinær art og hensynet til beskyttelse af intellektuelle ejendomsrettigheder, jf. direktivets artikel 4, stk. 1, stk. 1, litra d, stk. 2, litra b, c, e og sidste afsnit vedr. overholdelse af persondatadirektivet.

De hensyn, der kan begrunde et afslag på aktindsigt i emissionsoplysninger, fordi aktindsigt i oplysningerne vil kunne have en ugunstig indvirkning på internationale forbindelser, den offentlige sikkerhed eller det nationale forsvar, må antages at svare til de hensyn, der kan varetages efter lovforslagets § 24 om hensyn til statens sikkerhed eller rigets forsvar samt § 25 om hensyn til rigets udenrigspolitiske interesser m.v. Hensynet til en persons mulighed for en retfærdig rettergang svarer til de hensyn, der varetages med lovforslagets § 23, stk. 1, nr. 1, om enkeltpersoners private forhold og § 26, stk. 1, nr. 1, om beskyttelse af sigtede i en sag om strafferetlig eller disciplinær forfølgelse. Hensynet til offentlige myndigheders mulighed for efterforskning af sager af strafferetlig og disciplinær art antages at svare til de hensyn, der varetages efter § 26, stk. 1, nr. 1. Endelig antages hensynet til intellektuelle ejendomsrettigheder og ufærdigt materiale, at svare til de hensyn, der kan varetages efter § 23, stk. 1, nr. 2, og § 26, stk. 2, nr. 2.

Det bemærkes dog, at emissionsoplysninger i praksis antageligt under alle omstændigheder vil være omfattet af lovforslagets ekstraheringsregler i §§ 21 og 22 og § 27, hvorfor denne type oplysninger antageligt kun yderst sjældent overhoved vil kunne undtages efter lovforslagets undtagelsesregler.

Det bemærkes endvidere, at den forslåede § 27, nr. 5, i forslaget til offentlighedsloven om undtagelse af materiale, der tilvejebringes som grundlag for udarbejdelse af offentlig statistik eller videnskabelige undersøgelser, gælder ikke for miljøoplysninger, da miljøoplysningsdirektivet ikke generelt giver mulighed for at undtage statistiske eller videnskabelige oplysninger fra aktindsigt.

Det bemærkes, at miljøoplysninger, der indgår i offentlig statistik eller videnskabelige undersøgelser dog forsat vil kunne undtages fra aktindsigt, i det omfang det vil følge af andre af lovforslagets undtagelsesregler, herunder §§ 17 og 18 om internt materiale, der korresponderer med miljøoplysningsdirektivets artikel 4, stk. 1, litra e, § 26, stk. 2, nr. 2, om det offentliges økonomiske interesser (forretningshemmeligheder), jf. direktivets artikel 4, stk. 2, litra d og e, § 26, stk. 2, nr. 3, om forskeres og kunstneres originale idéer samt foreløbige forskningsresultater og manuskripter, jf. direktivets artikel 4, stk. 2, litra d og e, § 23, stk. 1, nr. 2, om personers eller virksomheders forretningsforhold mv., jf. direktivets artikel 4, stk. 2, litra d og e, § 23, stk. 1, nr. 1, om personers private, herunder økonomiske forhold, jf. direktivets artikel 4, stk. 2, litra f, samt § 26, stk. 2, nr. 4, om private og offentlige interesser, hvor hemmeligholdelsen efter forholdets karakter er påkrævet (beskyttelse af oplysninger om sjældne arters levesteder), jf. direktivets artikel 4, stk. 2, litra h.

Der henvises endvidere til underretningsbestemmelsen i den foreslåede § 32 samt bemærkningerne hertil.

Til § 21

Den foreslåede bestemmelse i stk. 1 om ekstrahering af faktiske oplysninger i interne dokumenter og i visse andre dokumenter omfattet af §§ 17, 18 og § 20, er - med undtagelse af, at bestemmelsen kun omfatter miljøoplysninger - identisk med § 28 i forslaget til offentlighedsloven og skal fortolkes i overensstemmelse hermed.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 2 er ligeledes, med undtagelse af, at bestemmelsen kun omfatter miljøoplysninger, og at bestemmelsens stk. 2, nr. 1 om, at retten til ekstrahering ikke gælder, hvis en udskillelse af oplysninger ikke er mulig, identisk med § 28 i forslaget til offentlighedsloven og skal fortolkes i overensstemmelse hermed.

Om bestemmelsens baggrund og nærmere afgrænsning henvises til bemærkningerne til § 28, stk. 1 og stk. 2, nr. 2 og 3, i forslaget til offentlighedsloven.

Bestemmelsens stk. 2, nr. 1, om at retten til ekstrahering ikke gælder, hvis det ikke er muligt at ekstrahere, skal ses på baggrund af miljøoplysningsdirektivets artikel 4, stk. 4, som giver myndigheden mv. mulighed for at afslå ekstrahering, hvis det ikke er muligt at udskille de miljøoplysninger, som skal udleveres, fra de som kan beskyttes efter direktivets undtagelser. Direktivet indeholder ikke nogen definition på, hvornår det ikke er "muligt" at ekstrahere. Det må antages, at der først om fremmest tænkes på de situationer, hvor ekstrahering af miljøoplysningerne vil betyde en prisgivelse af de fortrolige miljøoplysninger, som ikke skal udleveres. Selve det forhold, at ekstraheringen af oplysningerne vil være uforholdsmæssigt ressourcekrævende, vil formentligt sjældent være tilstrækkelig til at afslå at ekstrahere. Det må dog antages, at direktivet ikke vil være fuldstændig til hinder for, at ressourcebelastningen af myndigheden m.v. kan indgå ved vurderingen af, om det er muligt at ekstrahere miljøoplysningerne. Dette vil særlig kunne være relevant, hvis ekstraheringen er så ressourcebelastende for myndigheden m.v., at det i helt afgørende grad vil hæmme myndighedens mulighed for at prioritere behandlingen af andre vigtige sager.

Til § 22

Den foreslåede bestemmelse i stk. 1 om ekstrahering af miljøoplysninger, der er indeholdt i interne faglige vurderinger, er med undtagelse af, at den kun omhandler miljøoplysninger, identisk med § 29, stk. 1, i forslaget til offentlighedsloven og skal fortolkes i overensstemmelse hermed.

For så vidt angår stk. 2, der henviser til § 21, stk. 2, om undtagelser fra ekstraheringspligten, henvises endvidere til bemærkningerne til § 21, stk. 2.

Til § 23

Den foreslåede bestemmelse i stk. 1 om undtagelse af miljøoplysninger om enkeltpersoners private forhold og om drifts- eller forretningsforhold m.v. er identisk – med undtagelse af, at bestemmelsen kun omfatter miljøoplysninger – med § 30 i forslaget til offentlighedsloven og skal fortolkes i overensstemmelse hermed. Om bestemmelsens baggrund og nærmere afgrænsning henvises til bemærkningerne til § 30 i forslaget til offentlighedsloven.

Bestemmelsens stk. 1 svarer endvidere til den gældende offentlighedslovs § 12, stk. 1, som i medfør af den gældende lovs § 2, stk. 1, også gælder for miljøoplysninger. Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med lovforslagets § 10 og gennemfører miljøoplysningsdirektivets artikel 4, stk. 2, litra a, d, e og f.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 2 fastsætter, at retten til aktindsigt omfatter emissionsoplysninger, uanset at disse oplysninger er omfattet af undtagelserne i § 23, stk. 1, med mindre det vil være i strid med regler i persondataloven, eller være til ugunst for en persons muligheder for at få en retfærdig rettergang eller på intellektuelle ejendomsrettigheder.

Bestemmelsens udgangspunkt er således, at der skal gives aktindsigt i emissionsoplysninger, selvom disse er omfattet af lovforslagets § 23, stk. 1. Dette gælder dog ikke, hvis oplysningerne er omfattet af ovennævnte undtagelsessituationer.

Miljøoplysningsdirektivet indeholder ingen definition på emissionsoplysninger. Det må dog antages at omfatte ikke blot faste, flydende eller luftformige udledninger, men tillige støj og vibrationer. Med emissionsoplysninger må således menes udledninger af enhver art til vand, jord, luft og undergrund.

Det må endvidere antages, at det er uden betydning, om der er tale om oplysninger vedr. emissioner, der vurderes at have en vis skadevirkning for miljøet eller ej.

Begrænsningen i adgangen til at undtage emissionsoplysninger følger af miljøoplysningsdirektivets artikel 4, stk. 2, andet sidste afsnit, hvorefter emissionsoplysninger ikke kan undtages efter en række af direktivets undtagelsesbestemmelser, herunder efter bestemmelsen om beskyttelse af personoplysninger, eller af forretningshemmeligheder, jf. direktivets artikel 4, stk. 2, litra d, f og g.

Direktivet stiller imidlertid også for emissionsoplysningers vedkommende i artikel 4, stk. 2, sidste afsnit, særlige krav til beskyttelse af følsomme personoplysninger, herunder at videregivelse af

personfølsomme oplysninger skal respektere EU's databeskyttelsesdirektiv. Videregivelse af personoplysninger i medfør af direktivet skal således respektere databeskyttelsesdirektivet og nationale regler fastsat i medfør heraf.

Som følge af direktivets særlige betoning af persondatadirektivet fastsætter bestemmelsen i stk. 2, at der ikke skal gives aktindsigt i emissionsoplysninger omfattet af stk. 1, hvis dette vil være i strid med persondataloven, som gennemfører persondatadirektivet i dansk ret.

Denne undtagelse kan være relevant for f.eks. emissionsoplysninger, der indgår i sager inden for strafferetsplejen, som behandles af miljømyndighederne, og hvor begæringen angår emissionsoplysninger i en straffesag vedr. en enkeltmandsejet virksomhed.

Dette må i hvert fald i disse tilfælde i almindelighed indebære, at der ikke vil skulle meddeles aktindsigt i de oplysninger om emissioner til miljøet, som kan henføres til enkeltpersoners private forhold, der er omfattet af lovforslagets § 23, stk. 1, nr. 1.

For emissionsoplysninger, der indgår i miljømyndighedernes tilsynssager vedr. enkeltmandsejede virksomheder, og hvor der ikke er tale om et strafbart forhold, vil der derimod som udgangspunkt ikke være det samme beskyttelseshensyn. Se også bemærkningerne til lovforslagets § 10 om afvejningsreglen.

Direktivet giver endvidere mulighed for at undtage emissionsoplysninger efter andre af direktivets undtagelsesmulighed, herunder for at varetage hensynet til en persons mulighed for at få en retfærdig rettergang hensyn, der også kan varetages efter bestemmelsens stk. 1, nr. 1, om undtagelse af miljøoplysninger om private forhold. Herudover giver direktivet mulighed for at varetage hensyn til intellektuelle ejendomsrettigheder, som tillige kan varetages efter bestemmelsens stk. 1, nr. 2, om drifts- eller forretningsforhold mv.

Herudover vil emissionsoplysninger efter omstændighederne kunne undtages efter andre af lovforslagets undtagelsesregler, der er forenelige med direktivets regler for undtagelse af emissionsoplysninger. Der henvises herom til bemærkningerne til § 20, stk. 2. Tjek lige, at det om internt materiale nu er indskrevet i bemærkningerne til § 20.

Det bemærkes dog, at emissionsoplysninger i praksis må antages at være omfattet af lovforslagets ekstraheringsregler i §§ 21, 22 og 27, hvorfor denne type oplysninger antageligt kun yderst sjældent overhoved vil kunne undtages efter lovforslagets undtagelsesregler.

Til § 24

Den foreslåede bestemmelse om undtagelse af miljøoplysninger af hensyn til statens sikkerhed eller rigets forsvar er – med undtagelse af, at bestemmelsen kun omfatter miljøoplysninger – identisk med § 31 i forslaget til offentlighedsloven og skal fortolkes i overensstemmelse hermed. Om bestemmelsens baggrund og nærmere afgrænsning henvises til bemærkningerne til § 31 i forslaget til offentlighedsloven.

Bestemmelsen svarer med visse præciseringer til den gældende offentlighedslovs § 13, stk. 1, nr. 1, der i medfør af den gældende lovs § 2, stk. 1, der også gælder for miljøoplysninger.

Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med lovforslagets § 10 om afvejningsregel og gennemfører direktivets artikel 4, stk. 2, litra b.

Til § 25

Den foreslåede bestemmelse om undtagelse af miljøoplysninger af hensyn til rigets udenrigspolitiske interesser mv. er – med undtagelse af, at den kun omfatter miljøoplysninger – identisk med § 32 i forslaget til offentlighedsloven og skal fortolkes i overensstemmelse hermed. Om bestemmelsens baggrund og nærmere afgrænsning henvises til bemærkningerne til § 32 i forslaget til offentlighedsloven.

Bestemmelsen svarer med visse præciseringer til den gældende offentlighedslovs § 13, stk. 1, nr. 2, der i medfør af den gældende lovs § 2, stk. 1, også gælder for miljøoplysninger.

Bestemmelsen gennemfører direktivets artikel 4, stk. 2, litra b.

Til § 26

Efter den foreslåede bestemmelse i stk. 1, kan retten til aktindsigt i miljøoplysninger begrænses i det omfang, det er nødvendigt til at beskytte væsentlige hensyn til forebyggelse, efterforskning og forfølgning af lovovertrædelser, straffuldbyrdelse og lignende samt beskyttelse af sigtede, vidner eller andre i sager om strafferetlig forfølgning eller disciplinær forfølgning. Bestemmelsen er – med undtagelse af, at bestemmelsen kun omfatter miljøoplysninger – identisk med § 33, nr. 1, i forslaget til offentlighedsloven og skal fortolkes i overensstemmelse hermed. Om bestemmelsens baggrund og nærmere afgrænsning henvises til bemærkningerne til § 33, nr. 1, i forslaget til offentlighedsloven.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 2, som fastlægger en række undtagelseshensyn, er - når bortses fra at bestemmelsen kun omhandler miljøoplysninger - identisk med § 33, nr. 2 – 5, og skal

fortolkes i overensstemmelse hermed. Om bestemmelsens baggrund og nærmere afgrænsning henvises til bemærkningerne til § 33, nr. 2 -5.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 3 fastlægger, når der foreligger en eller flere af de undtagelseshensyn, som er nævnt i stk. 2, hvilke hensyn der herudover skal være til stede for, at en miljøoplysning kan undtages fra retten til aktindsigt.

Bestemmelsen i stk. 3 svarer - bortset fra, at stk. 2, nr. 3, er ny, og at den korresponderende undtagelsesbestemmelse i miljøoplysningslovens artikel 4, stk. 1, litra d, om ufærdigt materiale derfor også er ny - til den gældende lovs § 2, stk. 6, med den lovtekniske ændring, at de undtagelsesbestemmelser i miljøoplysningsdirektivet, der knytter an til den gældende fortolkningsregel i § 2, stk. 6, skrives direkte ind i loven. Det drejer sig om miljøoplysningsdirektivets undtagelsesbestemmelser i artikel 4, stk. 1, litra d, og stk. 2, litra a, d, e, f, g og h.

I forhold til bestemmelsens stk. 2, nr. 1, indebærer bestemmelsen i stk. 3 således, at begrænsning i adgangen til aktindsigt i miljøoplysninger alene med henvisning til, at det vil være skadeligt for det offentliges kontrol- regulerings- eller planlægningsvirksomhed ikke vil være muligt. Det vil være en forudsætning for hemmeligholdelse, at det kan forenes med en af de undtagelsessituationer, som er nævnt i bestemmelsens stk. 3, herunder at det f.eks. sker, fordi materialet er under udarbejdelse eller der er tale om ufærdigt materiale, eller af hensyn til den fortrolige karakter af myndighedernes forhandlinger m.v.

I forhold til bestemmelsens stk. 2, nr. 2, vil reglen således indebære, at begrænsningen i aktindsigten med henvisning til det offentliges økonomiske interesser ligeledes kun vil være muligt, når hemmeligholdelsen er båret af de grunde, der er nævnt i stk. 3, herunder f.eks. det offentliges forretningshemmeligheder eller hensynet til den fortrolige karakter af myndighedernes forhandlinger.

I forhold til bestemmelsens stk. 2, nr. 3, kan særligt peges på, at materialet er ufærdigt eller under udarbejdelse eller hensynet til intellektuelle ejendomsrettigheder. I forhold til bestemmelsens stk. 2, nr. 4, vil reglen fortsat indebære, at begrænsningen i aktindsigten, kun kan finde sted i helt bestemte situationer, herunder hvis der er tale om ufærdigt materiale eller materiale under udarbejdelse, eller miljøoplysningerne er givet af tredjemand, uden at denne var forpligtiget til det, og miljøoplysninger der, hvis de offentliggøres, kan skade miljøet, som f.eks. sjældne arters levesteder.

Det bemærkes, at bestemmelsen skal ses i sammenhæng med lovforslagets afvejningsregel i § 10, samt bestemmelsen om udlevering af miljøoplysningerne i uddrag, jf. lovforslagets § 27, hvorfor

denne type miljøoplysninger antageligt kun yderst sjældent overhoved vil kunne undtages efter de nævnte undtagelsesregler.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 4 fastsætter, at retten til aktindsigt i emissionsoplysninger kun kan begrænses efter bestemmelserne i stk. 2 og 3, hvis aktindsigten vil være i strid med persondataloven, vedrøre materiale under udarbejdelse eller ufærdigt materiale eller have en ugunstig indvirkning på intellektuelle ejendomsrettigheder.

Bestemmelsens udgangspunkt er således, at der skal gives aktindsigt i emissionsoplysninger, medmindre ovennævnte undtagelsessituationer foreligger.

Varetagelsen af hensyn, der kan begrunde, at der gives afslag på emissionsoplysninger, svarer til de hensyn, der er nævnt i miljøoplysningsdirektivets artikel 4, stk. 1, litra d, stk. 2, litra e jf. artikel 4, stk. 2, 3. pkt. i andet sidste afsnit og sidste afsnit.

Begrænsningen i adgangen til at undtage emissionsoplysninger fra aktindsigt følger af miljøoplysningsdirektivets artikel 4, stk. 2, andet sidste afsnit, hvorefter emissionsoplysninger ikke kan undtages efter en række af direktivets undtagelsesbestemmelser. Der henvises herom til bemærkningerne til § 20.

Som følge af direktivets særlige betoning af persondatadirektivet fastsætter bestemmelsen i stk. 4, at retten til aktindsigt kun kan begrænses efter bestemmelserne i stk. 2 og 3, hvis dette vil være i strid med persondataloven, som gennemfører persondatadirektivet i dansk ret.

Inden for området af den foreslåede § 26, stk. 2, giver direktivet også mulighed for at undtage emissionsoplysninger, hvis offentliggørelsen heraf, vil have en ugunstig indvirkning på intellektuelle ejendomsrettigheder, jf. artikel 4, stk. 1, litra d og stk. 2, litra e.

Miljøoplysningsdirektivet indeholder ingen definition på emissionsoplysninger. Det må dog antages at omfatte ikke blot faste, flydende eller luftformige udledninger, men tillige støj og vibrationer. Med emissionsoplysninger må således menes udledninger af enhver art til vand, jord, luft og undergrund. Det må endvidere antages, at det er uden betydning, om der er tale om oplysninger vedr. emissioner, der vurderes at have en vis skadevirkning for miljøet eller ej.

Emissionsoplysninger vil efter omstændighederne kunne undtages efter andre af lovforslagets undtagelsesregler, der er forenelige med direktivets regler for undtagelse af emissionsoplysninger. Der henvises herom til bemærkningerne til § 20.

Det bemærkes dog, at emissionsoplysninger i praksis vil være omfattet af lovforslagets ekstraheringsregler i §§ 21, 22 og 27, hvorfor denne type oplysninger antageligt kun yderst sjældent overhoved vil kunne undtages efter lovforslagets undtagelsesregler.

Den foreslåede bestemmelse svarer til den gældende lovs § 2, stk. 6 i relation til den miljøoplysninger omfattet af den gældende offentlighedslovs § 13, stk. 1, nr. 4-6, og § 2, stk. 5, for så vidt angår emissionsoplysninger og gennemfører miljøoplysningsdirektivets artikel 4, stk. 2, 2. pkt. i andet sidste og sidste afsnit.

Til § 27

Den foreslåede bestemmelse om ekstrahering af oplysninger, der ikke skal beskyttes efter §§ 23 – 26, er med undtagelse af, at bestemmelsen kun omfatter miljøoplysninger, identisk med § 34, nr. 1 og 3, i forslaget til offentlighedsloven og skal fortolkes i overensstemmelse hermed. For bestemmelsens baggrund og nærmere afgrænsning henvises til bemærkningerne hertil. Den foreslåede bestemmelse i offentlighedslovens § 34, nr. 2, om, at der ikke skal ekstraheres, hvis dette vil indebære, at der gives en klart vildledende information, gælder ikke for miljøoplysninger, idet miljøoplysningsdirektivets ekstraheringsregel i artikel 4, stk. 4, ses at være til hinder for en sådan regel.

Til § 28

Med den foreslåede bestemmelse fastsættes en række regler for behandlingen og afgørelsen af anmodninger om aktindsigt i miljøoplysninger.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 1- 3, 5 og 6 svarer med visse lovteknisk prægede ændringer til den gældende lovs § 4, stk. 1 – 5. Ny er sagsbehandlingsfristreglen på 7 arbejdsdage i stk. 3 og bestemmelsen om anvendelse af sagsbehandlingsreglerne på anmodninger om sammenstilling af oplysninger og om aktindsigt i databeskrivelser i stk. 4.

Med den foreslåede bestemmelse i stk. 1 gennemføres miljøoplysningsdirektivets artikel 3, stk. 2, hvorefter sager om aktindsigt skal afgøres hurtigst muligt og under hensyn til en eventuel tidsfrist, som angives, af den, der anmoder om oplysningerne. Dette indebærer, at myndigheder m.v. så vidt muligt bør imødekomme en evt. fastsat tidsfrist, da det ofte er vigtigt for offentligheden at få aktindsigten hurtigt. Dette gælder i særlig grad for pressen.

Med den foreslåede bestemmelse i stk. 2 gennemføres miljøoplysningsdirektivets artikel 4, stk. 1, litra a, hvorefter myndigheden m.v. hvis den fejlagtigt modtager en anmodning om aktindsigt, hurtigst muligt enten skal underrette den aktindsigtssøgende om, hvem der er rette myndighed mv.

eller videresende den til rette myndighed. Bestemmelsen udvider dermed forvaltningslovens almindelige visitationspligt i § 7, stk. 2, til at gælde for de myndigheder mv., der ikke er omfattet af forvaltningsloven.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 3 indeholder en 7-dages sagsbehandlingsfrist regnet fra modtagelsen af anmodningen, dog med mulighed for forlængelse, der svarer til § 36, stk. 2, i forslaget til offentlighedsloven og skal fortolkes i overensstemmelse hermed.

Herudover gennemfører bestemmelsen miljøoplysningsdirektivets absolutte afgørelsesfrister på 1 måned, eller hvis sagens omfang og komplekse karakter er af en sådan karakter, at 1-månedensfristen ikke kan overholdes, senest 2 måneder fra modtagelsen (direktivets artikel 3, stk. 2). Omfang og kompleksitet går både på sagens rent fysiske omfang og de juridiske problemer, aktindsigtssøgningen måtte rejse. Bestemmelsen stiller endvidere krav om underretning af den aktindsigtssøgende, hvis tidsfristerne ikke kan overholdes, dvs. 7-dages fristen og 1-månedensfristen med angivelse af grunden til fristoverskridelsen samt om, hvornår anmodningen kan forventes færdigbehandlet. Med hensyn til overskridelse af 1-månedensfristen skal betingelserne herfor være opfyldt, jf. ovenfor, og aktindsigtssagen skal være afgjort senest 2 måneder fra modtagelsen af anmodningen.

Endelig gennemfører bestemmelsen i stk. 5 miljøoplysningsdirektivets artikel 3, stk. 4's absolutte 1-månedensfrist i sager, hvor der gives afslag på at stille oplysninger til rådighed i den form, som den aktindsigtssøgende har anmodet om. Disse sager er således ikke omfattet af muligheden for at udsætte sagens afgørelse i 2 måneder. Fristen regnes fra modtagelsen af anmodningen.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 4 fastlægger, at sagsbehandlingsreglerne i stk. 1 - 3 tillige finder anvendelse på anmodninger sammenstilling af miljøoplysninger og indsigt i databeskrivelser, jf. lovforslagets § 7 og 8. Dog gælder alene 7-dagesfristen for anmodninger om sammenstilling af miljøoplysninger, da miljøoplysningsdirektivet ikke stiller krav om sammenstilling.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 5 gennemfører miljøoplysningsdirektivets artikel 3, stk. 4, om, at myndigheden m.v. skal stille miljøoplysninger til rådighed i den form eller i det format, som den aktindsigtssøgende ønsker, medmindre miljøoplysningerne allerede er offentligt tilgængelige i en anden form, som er let tilgængelig for den pågældende, eller der er rimelige grunde til at stille oplysningerne til rådighed i en anden form eller andet format.

Det overlades således i almindelighed til den informationssøgende at bestemme, om aktindsigten skal gennemføres ved, at der udleveres kopi af oplysningerne og i hvilket format, eller om det skal ske ved gennemsyn på stedet.

Hvis en anmodning om at få udleveret oplysningerne elektronisk indebærer, at myndigheden mv. skal indscanne dokumenter med miljøoplysningerne, vil myndigheden m.v. som udgangspunkt ikke være forpligtet hertil, hvis oplysningerne allerede foreligger i en anden form, f.eks. på papir, som vil kunne sendes til den informationssøgende, eller det er rimeligt at stille dem til rådighed i en anden form eller format.

Der kan dog være tilfælde, hvor den ønskede form skal efterkommes, selvom oplysningerne allerede foreligger på f.eks. papir. Se hertil Århuskonventionens overholdelseskomité's sag ACCC/2007/22, hvor et afslag på at udlevere miljøoplysninger på en CD og i stedet udlevere oplysningerne på papir, som var 100 gange dyrere for den aktindsigtssøgende end den ønskede elektroniske løsning, ikke var i overensstemmelse med konventionens artikel 4, stk. 1, litra b. Den aktindsigtssøgende skulle betale et gebyr på 1200 euros for at få udleveret kopier af et dokument på 600 sider. Den aktindsigtssøgende valgte herefter kun at få udleveret 34 kopier. Komiteen fandt herefter, at afslaget på at udlevere oplysningerne i den form, som var ønsket, i væsentlig grad havde begrænset den aktindsigtssøgendes adgang til miljøoplysningerne i den konkrete sag.

I takt med indførelse af ny teknologi vil det også være naturligt at imødekomme den informationssøgendes ønske, medmindre helt særlige forhold, såsom myndigheden ikke råder over den fornødne teknologi, eller at materialets karakter, form eller antal dokumenter, afgørende taler imod dette.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 6 fastsætter krav om, at afslag på anmodninger om aktindsigt skal begrundes og være ledsaget af en klagevejledning. Klagevejledningen omfatter også en vejledning om muligheden for at indbringe en sag for den kommunale og regionale tilsynsmyndighed, jf. den foreslåede bestemmelse i § 30. Endvidere fastsættes krav om, at afslag, der begrundes med, at materialet er under udarbejdelse, skal oplyse navnet på den myndighed m.v., der udarbejder materialet, samt hvornår materialet forventes færdigt. Bestemmelsen omhandler endvidere et skriftlighedskrav, således at myndigheden skal meddele afslag på aktindsigt skriftligt, hvis anmodningen var skriftlig, eller hvis den, der anmodede om oplysningerne, ønsker det. Skriftlighedskravet omfatter ethvert afslag på aktindsigt, herunder afslag på en anmodning om at måtte modtage oplysningerne i en bestemt form eller format, jf. stk. 5. Skriftlighedskravet er ikke til hinder for en elektronisk form, hvis den aktindsigtsanmodende henvendte sig elektronisk.

Bestemmelsen gennemfører miljøoplysningsdirektivets artikel 4, stk. 1, 2. afsnit og stk. 5.

Til § 29

Den foreslåede bestemmelse i stk. 1 fastslår for det første, at afgørelser om aktindsigtsspørgsmål kan påklages særskilt til den myndighed, der er øverste klageinstans i forhold til afgørelsen eller

behandlingen i øvrigt af den sag, anmodningen om aktindsigt vedrører. Aktindsigtsspørgsmål kan således påklages uden at afvente realitetsafgørelsen i den materielle sag.

Adgangen til særskilt at påklage en afgørelse om aktindsigt gælder, uanset om klageadgangen i forhold til den materielle afgørelse har sin baggrund i en lovbestemmelse eller følger af den ulovbestemte adgang til at påklage afgørelser til en højere administrativ myndighed.

Bestemmelsen i stk. 1 indebærer således, at den underordnede myndigheds afgørelse om aktindsigtsspørgsmål ikke kan påklages til den overordnede myndighed, herunder til den øverste klageinstans i de tilfælde, hvor den underordnede myndigheds afgørelse i den materielle sag ikke er undergivet klageadgang.

I de tilfælde, hvor en underordnet myndigheds afgørelse eller behandling af selve den materielle sag kan påklages til den myndighed, der er øverste klageinstans på det pågældende område – det vil f.eks. sige til den myndighed, der er tredje instans – følger det af bestemmelsen i stk. 1, at afgørelser om aktindsigt skal påklages direkte til vedkommende øverste klageinstans. I et sådant tilfælde vil eventuelle mellemliggende myndigheder, hvortil den materielle sag kan indbringes, blive sprunget over i forbindelse med, at den aktindsigtssøgende påklager den underordnede myndigheds afgørelse om aktindsigt. På miljøområdet er der dog sædvanligvis alene en klageinstans.

I tilfælde, hvor klageadgangen i forhold til den materielle afgørelse er særligt reguleret, f.eks. ved oprettelse af en særlig klageinstans, følger det i øvrigt af stk. 1, at aktindsigtsafgørelser også skal påklages til den særlige klageinstans. Er den pågældende særlige klageinstans tredje instans, vil afgørelser om aktindsigt skulle indbringes direkte for denne særlige instans. Dette gælder også i de tilfælde, hvor den særlige klageinstans' prøvelse af de materielle afgørelser f.eks. er afgrænset til at angå principielle spørgsmål eller lignende.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 2 fastsætter, at for de virksomheder, institutioner, selskaber mv, der er omfattet af lovforslagets § 2, stk. 2-4, og hvor der ikke består en anden administrativ klageinstans, kan afgørelser om aktindsigt påklages til Natur- og Miljøklagenævnet.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 3 fastsætter, at en klage over en afgørelse om aktindsigt skal fremsendes til den (underordnede) myndighed, hvis afgørelse der klages over. Der indføres derved en såkaldt remonstrationsordning.

Den pågældende (underordnede) myndighed skal, hvis den vil fastholde afgørelsen, snarest og som udgangspunkt senest 7 arbejdsdage efter modtagelsen af klagen, videresende sagen og dens dokumenter til klageinstansen. Den nævnte frist kan ikke lovligt forventes udskudt i de tilfælde, hvor der i klagen blot er gjort de samme synspunkter og anbringender gældende som i forhold til

den underordnede myndigheds behandling af aktindsigtsanmodningen. Derimod vil fristen kunne udsættes i en kortere periode, hvis der i klagen gøres nye synspunkter og anbringender gældende.

Endvidere vil fristen efter omstændighederne kunne udskydes i de tilfælde, hvor det efter sædvanlig administrativ praksis er nødvendigt og naturligt, at klagen af myndigheden forelægges for et internt kollektivt organ, f.eks. en kommunalbestyrelse.

Det er med remonstrationsordningen i stk. 3 i øvrigt forudsat, at den pågældende klageinstans i almindelighed ikke vil have grund til at iværksætte en høring af den underordnede myndighed i forbindelse med behandlingen af klagesagen, idet den underordnede myndighed som led i fremsendelsen af sagen og dens dokumenter vil have haft lejlighed til at kommentere klagen og den indbragte aktindsigtsafgørelse.

Endvidere er det med remonstrationsordningen forudsat, at en klageinstans, der modtager en klage direkte fra den aktindsigtssøgende, snarest skal videresende klagen til den pågældende første instans med henblik på, at denne instans kan behandle klagen efter den procedure, der er foreskrevet i stk. 3, 2. pkt. Også i dette tilfælde løber 7-arbejdsdages-fristen i stk. 3, 2. pkt., fra første instansens modtagelse af klagen.

Efter den foreslåede bestemmelse i stk. 4 skal klageinstansen inden 20 arbejdsdage efter modtagelsen af en klage over en afgørelse om aktindsigt have færdigbehandlet den. Hvis en klage ikke kan færdigbehandles inden denne frist som følge af navnlig sagens omfang eller kompleksitet, skal klageinstansen underrette klageren om grunden hertil samt om, hvornår en afgørelse kan forventes at foreligge.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 5 fastsætter, at stk. 2 - 4 finder tilsvarende anvendelse i forbindelse med klager over afgørelser om sammenstilling af oplysninger og om indsigt i databeskrivelser. Derimod finder stk. 1 ikke anvendelse, hvilket medfører, at de nævnte afgørelser ikke kan påklages direkte til den øverste klageinstans på området. Afgørelser om sammenstilling af oplysninger og om indsigt i databeskrivelser skal således først påklages til den administrative myndighed, der står i et umiddelbart (almindeligt) overordningsforhold til den (underordnede) myndighed, der har truffet afgørelsen om sammenstilling af oplysninger eller indsigt i en databeskrivelse.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 5 indebærer, at klager over afgørelser om sammenstilling af oplysninger og indsigt i databeskrivelser skal følge den remonstrationsordning og de tidsfrister, der er fastsat i stk. 3 og 4.

Der er ikke i stk. 5 henvist til stk. 1, hvorefter afgørelser om aktindsigt kan påklages direkte til den myndighed, der er øverste klageinstans i forhold til afgørelsen eller behandlingen i øvrigt af den sag, anmodningen vedrører. Dette skyldes, at afgørelser om sammenstilling af oplysninger og om indsigt i databeskrivelser ikke – som afgørelser om aktindsigt – vil vedrøre en underliggende materiel sag. Hertil kommer, at adgangen til at påklage afgørelser om aktindsigt på visse områder vil være begrænset som følge af, at adgangen til at påklage de materielle sager på de pågældende områder vil være begrænset. Det samme vil imidlertid ikke gælde i forhold til afgørelser om sammenstilling af oplysninger og om indsigt i databeskrivelser.

Den foreslåede bestemmelse er med undtagelse af stk. 2 identisk med § 37, stk. 1-3 og 5, i forslaget til offentlighedsloven og skal for de dele af bestemmelsen fortolkes i overensstemmelse med bestemmelsen i offentlighedsloven. For bestemmelsens baggrund og nærmere afgrænsning henvises til bemærkningerne til § 37, stk. 1-3 og 5, i forslaget til offentlighedsloven.

Bestemmelsen gennemfører miljøoplysningsdirektivets artikel 6 om adgang til klage og domstolsprøvelse.

Bestemmelsen afløser den gældende lovs § 4, stk. 6 og § 4 a.

Til § 30

Den foreslåede bestemmelse, der er ny, fastslår i stk. 1, 1. pkt. en særlig vejledningspligt i forhold til kommunale og regionale aktindsigtsafgørelser. Bestemmelsen fastsætter således, at en afgørelse om afslag på aktindsigt, der er truffet af en kommune, en region eller et kommunalt fællesskab i sager, hvor der ikke er nogen administrativ klageinstans, skal være ledsaget af vejledning om muligheden for at indbringe sagen for kommunale og regionale tilsynsmyndighed. Herudover skal der gives vejledning om den fremgangsmåde, der er nævnt i stk.1, 2. pkt. det vil sige, at der skal gives vejledning om, at den aktindsigtssøgende skal fremsende sin henvendelse om at indbringe sagen for den kommunale og regionale tilsynsmyndighed til den kommune, region eller det kommunale fællesskab, hvis afgørelse ønskes indbragt for tilsynsmyndigheden.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 2 fastsætter, at stk. 1 finder tilsvarende anvendelse i forbindelse med afgørelser om sammenstilling af oplysninger og om indsigt i databeskrivelser. I de tilfælde, hvor der i forhold til en afgørelse om sammenstilling af oplysninger eller om indsigt i en databeskrivelse ikke er nogen administrativ klageinstans, skal afgørelsen således være ledsaget af vejledning om muligheden for at indbringe afgørelsen for den kommunale og regionale tilsynsmyndighed samt om den fremgangsmåde, der i den forbindelse skal anvendes.

Den foreslåede bestemmelse er identisk med § 38 i forslaget til offentlighedsloven og skal fortolkes i overensstemmelse hermed. Om bestemmelsens baggrund og nærmere afgrænsning henvises til bemærkningerne til § 38 i forslaget til offentlighedsloven.

Bestemmelsen gennemfører miljøoplysningsdirektivets artikel 6 om adgang til klage og domstolsprøvelse.

Til § 31

Den foreslåede bestemmelse, der er ny, indfører en adgang til særskilt at påklage myndighedens m.v. sagsbehandlingstid i forbindelse med behandlingen af en anmodning om aktindsigt, om sammenstilling af miljøoplysninger og om aktindsigt i databeskrivelser.

Bestemmelsen er med undtagelse af stk. 2 identisk med § 39, stk. 1-3 og 5 i forslaget til offentlighedsloven og skal for de dele af bestemmelsen fortolkes i overensstemmelse med bestemmelsen i offentlighedsloven. Om bestemmelsens baggrund og nærmere afgrænsning henvises til bemærkningerne til § 39, stk. 1-3 og 5 i forslaget til offentlighedsloven.

Bestemmelsen i stk. 2, fastsætter, at for de myndigheder m.v., der er omfattet af lovforslaget § 2, stk. 2-4, kan en klage over sagsbehandlingstiden påklages til Natur og Miljøklagenævnet, hvis der ikke er nogen anden administrativ klageinstans.

Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med den foreslåede § 29, stk. 2, hvor klage i de tilsvarende situationer kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet i overensstemmelse med miljøoplysningsdirektivets artikel 6 om adgang til klage og domstolsprøvelse.

Til § 32

Den foreslåede bestemmelse er identisk med den gældende lovs § 4 a.

Bestemmelsen forpligter myndigheder m.v. til, når de anmoder om miljøoplysninger til brug for udarbejdelse af offentlig statistik eller videnskabelige undersøgelser, og den, som anmodes om oplysningerne, ikke er eller kan forpligtes til at give oplysningerne, at gøre denne bekendt med dette og med adgangen til at tilkendegive, at oplysningerne ikke bør offentliggøres.

Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med, at miljøoplysningsdirektivet i modsætning til offentlighedsloven ikke giver mulighed for at undtage miljøoplysninger alene med den begrundelse at oplysningerne er tilvejebragt som grundlag for udarbejdelse af offentlig statistik eller videnskabelige undersøgelser.

Miljøoplysningsdirektivet giver dog myndigheden m.v. mulighed for at undlade at udlevere miljøoplysninger, hvis offentliggørelsen vil have en ugunstig virkning på andre personers interesser eller beskyttelse, når disse personer har givet de ønskede oplysninger frivilligt uden at være eller kunne gøres juridisk forpligtiget hertil, medmindre de har givet deres samtykke til offentliggørelsen af oplysningerne.

Hvorvidt en fysisk eller juridisk person har eller kan pålægges en pligt til at afgive miljøoplysninger eller evt. er omfattet af lovforslagets § 32 må bero på en konkret vurdering af, om myndigheden har hjemmel i lovgivningen til at forlange oplysningen udleveret.

Oplysninger, der pligtmæssigt gives til en myndighed til brug for offentlig statistik eller videnskabelige undersøgelser vil ikke være omfattet af bestemmelsen, men vil være reguleret af de almindelige regler om undtagelse fra aktindsigt. Det kan f.eks. dreje sig om personfølsomme oplysninger eller forretningshemmeligheder, jf. lovforslagets § 23.

Bestemmelsen skal endvidere ses i sammenhæng med lovforslagets afvejningsregel i § 10 og sikrer således kun en udtaleret for den, der anmodes om oplysningerne.

En tilkendegivelse om, at oplysningerne ikke bør offentliggøres, vil kunne indgå med vægt i myndighedens afvejning af modstående hensyn i afgørelsen om, hvorvidt oplysningerne kan udleveres.

Til § 33

Den foreslåede bestemmelse fastsætter, at vedkommende myndighed m.v. i tilfælde, hvor der anmodes om aktindsigt i miljøoplysninger i sager om enkeltpersoners ansættelsesforhold, skal underrette den ansatte herom med angivelse af, hvem der har fremsat anmodningen.

Endvidere fastsætter bestemmelsen, at myndigheden, når der er truffet afgørelse om aktindsigt, skal underrette den ansatte om, hvilke miljøoplysninger i sagen der er udleveret.

Bestemmelsen er identisk med § 41 i forslaget til offentlighedsloven og skal fortolkes i overensstemmelse hermed.

Bestemmelsen er endvidere identisk med den gældende offentlighedslov § 16, stk. 3, der i medfør af den gældende lovs § 2, stk. 1, også gælder for miljøoplysninger.

Til § 34

Den foreslåede bestemmelse er identisk med til den gældende lovs § 4 b.

Bestemmelsen gennemfører miljøoplysningsdirektivets artikel 8 om miljøoplysningernes kvalitet. Bestemmelsen i stk. 1 pålægger myndighederne så vidt muligt at sikre, at de oplysninger, som indsamles af dem eller på vegne af dem, er ajourførte, nøjagtige og sammenlignelige.

Bestemmelsen svarer til den ulovbestemte forvaltningsretlige pligt for myndighederne til at sikre sagernes oplysning, herunder oplysningernes pålidelighed. Med bestemmelsen opstilles således ikke en ny standard for miljøoplysningers kvalitet.

Med bestemmelsen i stk. 2 pålægges myndigheden endvidere en vejledningspligt i sager om aktindsigt i miljøoplysninger, der vedrører miljøfaktorer, jf. den foreslåede § 4, stk. 2, nr. 2, således at der på anmodning skal henvises til, hvor oplysninger om den fremgangsmåde, der er anvendt ved indsamlingen af miljøoplysningerne, kan findes.

Til § 35

Den foreslåede bestemmelse er identisk med den gældende lovs § 5 b.

Bestemmelsen gennemfører miljøoplysningsdirektivets artikel 7 om formidling af oplysninger, hvorefter offentlige myndigheder skal ordne de miljøoplysninger, der er relevante for deres funktioner på en sådan måde, at de aktivt og systematisk kan formidles til offentligheden navnlig elektronisk, når en sådan mulighed er til stede.

Direktivet fastlægger endvidere, at miljøoplysninger i stigende grad skal findes i elektroniske databaser, som er let tilgængelige for offentligheden. Myndighederne forpligtes endvidere til mindst at formidle oplysninger om internationale traktater, konventioner, aftaler, lovgivning herunder EU-lovgivning, politikker, planer og programmer, statusrapporter, rapporter om miljøets tilstand, overvågningsdata, tilladelser og miljøvurderinger og risikovurderinger på miljøområdet samt i tilfælde af en overhængende trussel mod menneskers sundhed eller mod miljøet udsende alle relevante oplysninger til den berørte del af offentligheden.

Bestemmelsen i stk. 1 forpligter myndighederne til i overensstemmelse hermed at organisere de miljøoplysninger, der er relevante for deres funktioner med henblik på formidling, herunder navnlig elektronisk til offentligheden.

De oplysninger, der skal ordnes, er dem, som myndigheden er i besiddelse af eller som fysisk opbevares for myndigheden.

Den foreslåede pligt til at ordne oplysninger må antages at svare til almindelige offentligretlige regler og principper om, at myndighederne skal systematisere oplysninger (journalisering, arkivering m.v.).

Der er således tale om et generelt princip, der ikke i sig selv forpligter myndigheder til aktivt at formidle miljøoplysninger til offentligheden.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 2 bemyndiger miljøministeren til at fastsætte nærmere regler om, hvilke miljøoplysninger myndighederne skal formidle til offentligheden samt om opdatering af oplysningerne og om elektronisk formidling af miljøoplysningerne. Hjemlen forventes som hidtil hovedsageligt anvendt til at fastsætte regler om formidling af de miljøoplysninger, der eksplicit skal formidles efter direktivets artikel 7, og som ikke formidles til offentligheden på andet regelgrundlag.

For så vidt angår ajourføring af miljøoplysninger forpligter direktivet til at ajourføre oplysningerne, hvor det findes passende, og bemyndigelsen tænkes for nærværende ligesom i dag anvendt til at fastsætte regler, hvorefter det overlades til den berørte myndighed at vurdere behovet for opdatering af oplysningerne.

Med hensyn til elektronisk formidling bestemmer direktivet, at oplysningerne i stigende grad skal findes i elektroniske databaser. Bemyndigelsen giver ministeren adgang til at fastsætte regler om elektronisk formidling af miljøoplysninger. Bemyndigelsen tænkes for nærværende fortsat anvendt således, at der vil blive taget udgangspunkt i den teknologi, som til enhver tid almindeligvis anvendes af myndighederne ved elektroniske formidlingsopgaver.

I medfør af den gældende bemyndigelsesbestemmelse er udstedt bekendtgørelse nr. 415 af 13. maj 2005 om aktiv formidling af miljøoplysninger.

Til § 36

Den foreslåede bestemmelse er med visse ændringer identisk med den gældende lovs § 5.

Bestemmelsen i stk. 1 fastsætter, at betaling for udlevering af miljøoplysninger i papirdokumenter – og for sammenstilling af oplysninger og databeskrivelse - opkræves efter de af Justitsministeriet fastsatte regler i henhold til lov om offentlighed i forvaltningen, for så vidt angår sagens parter dog efter de regler, der er fastsat i medfør af forvaltningsloven.

Ændringen skyldes en ændring i ordlyden af offentlighedsloven, jf. den foreslåede § 40, stk. 3, i forslaget til offentlighedsloven, der bemyndiger til justitsministeren til at fastsætte regler om

betaling for udlevering af dokumenter samt som noget nyt for udlevering af en sammenstilling af oplysninger eller en databeskrivelse.

Bestemmelsen i stk. 2 , hvorefter vedkommende minister kan fastsætte regler om betaling for aktindsigt i oplysninger, der stilles til rådighed i anden form, og om forbud mod betalingskrav for adgang til registre eller oversigter, er – bortset fra en lovteknisk omformulering i stk. 2 - identiske med den gældende lovs § 5, stk. 2 og 3.

Til § 37

Den foreslåede bestemmelse, der vedrører udskrifter fra retten af domme, kendelser og andre retsafgørelser i civile retssager og om forholdet til retsplejelovens regler er identisk med den gældende lovs § 5 a.

Til § 38

Det foreslås i stk. 1, at loven træder i kraft den 1. januar 2012, dvs. samtidig med den foreslåede ikrafttræden af forslaget til offentlighedsloven.

Med stk. 2 foreslås den hidtidigt gældende lov om aktindsigt i miljøoplysninger ophævet.

Med stk. 3 foreslås en overgangsregel, hvorefter anmodninger om aktindsigt, som er indgivet før lovens ikrafttræden, skal behandles efter nærværende regler.

Endelig foreslås i stk. 4, at bekendtgørelser udstedt efter den gældende lovs § 5, stk. 2 (om betaling for aktindsigt i anden end papirform) og efter § 5 b, stk. 2 (om formidling af miljøoplysninger) forbliver i kraft, indtil de ophæves eller erstattes af regler udstedt i medfør af denne lov.

Til § 39

Det foreslås som hidtil, at loven ikke skal gælde for Grønland og Færøerne.

